

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojškimi
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski

dnevnik

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVIII. št. 212 (14.303)

Trst, sobota, 12. septembra 1992

Da ne bi lira preskočila nihalne meje, potrošili 684 milijard

Huda špekulacija z liro vsak tržni poseg zaman

*Na pomoč sta ji prišli še nemška in belgijska centralna banka
Tudi borza navzdol - Polemike glede izrednih pooblastil vladi*

RIM — To je že agonija, so zbegano šušljali borzni agenti, ko se je na včerajšnjem fiksingu v Milanu spet pojavila usodna številka 765,40. Lira je ostala torej že drugi dan zapored prikovana na pragu, katerega prestop avtomatično sproži spremembo tečajnih razmerij znotraj evropskega denarnega sistema. Prestop praga je preprečila Banca d'Italia, toda za visoko ceno - 684 milijard lir! Emisijski zavod je za podprtje lastnega denarja prodal 500 milijonov belgijskih frankov (okoli 18,5 milijarde lir) in 870 milijonov mark (okrog 666 milijard lir). Na pomoč liri sta prišlo še belgijska in nemška centralna banka (slednja je kupila 8,5 milijarde lir). Toda vse zaman, lire ni bilo mogoče odlepiti z nihalne strehe, kamor so jo pomagale še bolj pribiti tudi govorice na londonski borzi, češ da ima Bankitalia v načrtu ponovno zvišanje eskomptne mere - Ciampi je to brž zanikal.

Kalvarijo italijanskega bankovca je še zaostrilo okrevanje dolarja, ki se je včeraj vnovič tako rekoč povsod okrepil in v Milanu kotiral 1.097,5 lire, to je skoraj 11 lir več kot kot predvčerajšnjim. Zeleni bankovec je zlasti krepko poskočil v Tokiu (124,08 jena) zaradi množičnih nakupov, ki so jih narekemale vesti, po katerih naj bi emisijski zavodi najmočnejših industrijskih držav sklenili odločno nastopiti proti nadaljnjemu dražitvi nemškega denarja. Sicer pa gre pri pisati učvrstitve dolarja tudi izjavi enega od pred-

sednikov washingtonskega Federal Reserve, da bo ostala ameriška eskomptna mera vsaj še do novembrskih predsedniških volitev gotovo nespremenjena. Ob vsem tem pa nekateri ekonomisti zatrjujejo, da bi postopno dvigovanje vrednosti dolarja pomagalo italijanskemu gospodarstvu, predvsem izvoznikom.

Ukrepanje Bankitalia v bran lire, zaradi katerega je nedavno pohvalil guvernerja Ciampija sam državni poglavar, je videti v očeh marsikoga kot »herojsko dejanje«. Bivši minister Bruno Visentini ne misli tako: »Gre za redno in v tehničnem pogledu skoro banalno prakso, ki pa je v našem primeru hudo draga in bolj malo herojska - herojski je kvečjemu narod, ki želi v brk vsemu temu dogajanju preživeti.« Senator je prepričan, da bi ne bilo danes vsega tega gorja, ko bi bile pristojne oblasti pravočasno ukrepale in prikrojile vrednost lire, ki je zdaj precenjena, rastoči razliki med italijanskimi in evropskimi cenami.

Liro (in funt šterling, ki je spet padel) je posredno podprl tudi monetarni odbor Evropske skupnosti s tem, da ni imel včeraj rutinskega zasedanja, ki bi lahko v danih razmerah izzvenelo kot uvod k prevešnju tečajnega reda v evropskem denarnem sistemu.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Po aretacijah treh pomembnih mafijcev

Vse bolj se stiska obroč okrog mafije

*Za zapahi se je znašel prvi mož kamore
Ista usoda je doletela desno roko Santapaole*

NEAPELJ, RIM — V Sciscianu blizu Neaplja so karabinjerji včeraj aretirali prvega moža neapeljske kamore, 48-letnega Carmina Alfieri. Presenetili so ga v neki podeželski vili, skupaj z njim sta bila še dva pomagača. Alfieri je bil na begu 11 let, s svojo tolpo je nadzoroval obsežno območje, ki je zajemalo neapeljsko zaledje, Nolo in pas do Salerno. Alfieri je bil član konkurenčne kamoristične družine Gionta. Komandanu karabinjerskih enot generalu Antoniu Viestiju sta takoj po uspešno izvedeni akciji čestitala predsednik republike Scalfaro in notranji minister Mancino.

V Rimu pa so prav tako včeraj aretirali Francesca Cannizzara, desno roko znanega mafijskega bossa Nitta Santapaole. 55-letni

Cannizzara so aretirali policisti, na begu je bil dve leti. V ospredju je bil od sedemdesetih let naprej, ukvarjal pa se je zlasti s prekupevanjem mamil. Imel je odlične stike s proizvajalci mamil iz Južne Amerike, v prvi vrsti s tistimi iz Peruja, iskali pa so ga zaradi obsodbe na 10 let zapor.

Roka postave je bila na delu tudi v Münchnu, kjer so prišli 46-letnega Antonia Riezza, pomembnega veljaka apulijske mafije (Sacra corona unita). Riezza je aretirala bavarska policija, pri tem pa sta ključno vlogo imeli italijanska policija in Interpol. Riezso je s svojo tolpo nadzoroval tržišče z mamili v mestu Galatina, bil pa je na begu pet mesecev. Spomladi so ga v odsotnosti obsodili na devet let in pol zaporne kazni.

Po včerajšnjih uspehih, ki sledijo tistim iz prejšnjih dni, se samo po sebi zastavlja vprašanje, zakaj so prav sedaj sile pregona tako uspešne.

Varnostni svet OZN bo povečal število modrih čelad in poskrbel za varnost konvojev

Vance in Owen stopnjujeta svoje napore za zaustavitev krvavih spopadov v BiH

LJUBLJANA — Kot je bilo pričakovati, je Varnostni svet OZN z zaskrbljenostjo sprejel novico o napadu v Bosni in Hercegovini, ki je zahteval življenji dveh francoskih vojakov Unproforja v Sarajevu. Kaže pa, da bo ta incident pospešil priprave na številčno okrepitev mirovnih sil v tej državi. Na pritisk Varnostnega sveta je namreč generalni sekretar svetovne organizacije Butros Gali objavil oziroma napovedal nove korake, kakršne so zahtevale Velika Britanija in druge evropske države. Gali je VS priporočil, naj v BiH pošlje pet pehotnih bataljonov in štiri oklepne enote. Tako se bo število modrih čelad v BiH s sedanjih 1500 povečalo na 7500 vojakov. Finančne stroške za akcijo bodo nosile države, ki bodo na prostovoljni osnovi prispevale svoje čete, za zdaj pa so Velika

Britanija, Francija, Kanada, Italija in Španija, ki naj bi bile, kot je slišati, opremljene tudi z nekaterimi vrstami težjega orožja. Izvedelo se je tudi, da naj bi po novem mirovne čete spremljale predstavnike mednarodnega Rdečega križa med inšpekcijami koncentracijskih taborišč. O Galijevem predlogu naj bi, kot poročajo, VS razpravljali še ta konec tedna ali prihodnji teden, včeraj pa je bila na dnevnem redu resolucija o prepovedi vojaških poletov nad BiH. O prepovedi zračnega prometa nad BiH so se neformalna posvetovanja že začela, in sicer na predlog Francije, ki to utemeljuje s podatkom, da je 28. avgusta letos neko jugoslovansko letalo skoraj trčilo s francoskim transportnim letalom.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

V Sarajevu relativno mirno srditi boji na drugih frontah

LJUBLJANA — Včerajšnji dan je v Sarajevu potekal v primerjavi s silovitimi bombardiranjmi v prejšnjih dneh še dokaj mirno. Napadi pa so se vrstili v Slavonskem in Bosanskem Brodu ter v Bihaću vso noč, srbske sile pa so s topovi napadale zlasti muslimanska naselja na desnem bregu reke Une. V Sarajevu je popolnoma zgorel hotel Bristol. Dokaj pa se je normalizirala oskrba mesta z vodo in elektriko. Zračna nevarnost je bila razglašena v Derventi, Prnjavoru, Modriči in Tuzli. Hudi boji so bili pri Gradačcu ter spopadi pri Dobroju in Brčkem. Poročajo o uspehih pripadnikov oboroženih sil re-

publike BiH. Poveljstvo oboroženih sil je demantiralo informacijo komandirja lokalnih sarajevskih enot, da je osvobojen večji del naselja Nadžarići. Le-ta naj bi bil osvobojen že na začetku vojne. Taka poropaganda, kot dodajajo, je zlasti škodljiva zdaj, ko dosega jo lepe uspehe.

Sicer pa je zračni most v Sarajevu še vedno prekinjen, pripadniki Unproforja pa pripravljajo nove človekoljubne akcije. Okoli 900 muslimanskih civilistov in srbskih vojaških ujetnikov je po neuspeli NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Bettino Craxi za korenite spremembe znotraj PSI

RIM — Korenita notranja preobrazba — to je geslo, ki je včeraj prevečevalo na sestanku deželnih tajnikov PSI v Rimu. Potrebo po temeljitih spremembah v PSI je predlagal sam tajnik Craxi, njen cilj pa je premostiti krizni trenutek znotraj stranke.

Craxijev predlog vsebuje več novosti. V prvi vrsti predvideva izrazito decentralizacijo stranke oziroma prenos večjega števila funkcij na krajevna telesa; slednja bi s tem zadobila domala federalistični značaj. Spremenil bi se način včlanjevanja, hkrati tudi kadrovska politika. V PSI namerava Craxi uvesti načelo nezdržljivosti javnih in strankarskih funkcij, poleg tega je predlagal ustanovitve posebnih teles, ki bi imela nadzorno in preventivno funkcijo. Ustanovitve tovrstnih teles je po Craxijevem mnenju nujna, saj zdajšnja ukrepanja navadno prepozno. Craxijeve predloge bodo vsekakor še dopolnili: do tega bo prišlo po vsej verjetnosti oktobra na podobnem sestanku. Končna beseda pa bo padla v začetku prihodnjega leta, na strankinem vsedržavnem kongresu.

Craxijeve predloge sta ugodno ocenila oba podtajnika De Michelis in Di Donato, zelo pozitivne je bil tudi komentar La Gange. Resne pomisleke pa je izrazil eden od voditeljev levega krila Claudio Signorile. Slednji se je v javnem pismu odločno postavil na stran Claudia Martellija, se pravi glavnega odpadnika v socialističnem vodstvu. Signorile je pohvalil Martellijevo prizadevanje za prevetritev znotraj PSI, prizadevanje, ki ima v tem kriznem trenutku odločilen pomen. Solidarnost s pravosodnim ministrom je včeraj izrazil tudi tajnik Socialističnega mladinskega gibanja Talamo.

Pisatelj Milan Kundera nagrajenec Vilenice 92

PORTOROŽ — V portorožkem Avditoriju je bila včeraj popoldne slovesna razglasitev letošnega nagrajenca mednarodne literarne nagrade Vilenica. Nagrado je Društvo slovenskih pisateljev podelilo češkemu pisatelju Milanu Kunderi, ki sicer od leta 1975 živi in piše v Parizu. Venno Taufer je v razglasitvenem nagovoru pripomnil, da bi moral biti Kundera pravzaprav prvi nagrajenec Vilenice, saj je s svojim esejem iz srede osemdesetih let Tragedija osrednje Evrope, prvi opozoril na bogastvo in različnosti kultur Srednje Evrope in mednarodna pisateljska nagrada Vilenice je deloma tudi iz tega eseja črpala svojo vsebinsko potrditev. Avtorja in njegovo delo je izčrpneje predstavil Kunderov prevajalec v slovenščino Jaroslav Skrušny in izpostavil predvsem osnovno pisateljevo misel, da je roman odlikovana umetnost in da je

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

V ZRN se nadaljujejo napadi na tuje priseljence

Naciksenofobija na pohodu

BERLIN — Nemška policija se upravičeno boji, da bi tudi ob temu koncu tedna, že četrtrič zapored, prišlo do ksenofobnih neredov. Žarišča morebitnih incidentov so zlasti Rostock, Eisenhüttenstadt in Quedlinburg. Prav tu je včeraj ponoči zopet bilo »vroče«; protiksenofobni levičarski sprevod so tamkajšnji prebivalci izžvižgali, proti udeležencem pa odvrgli več praznih steklenic. Prišlo je tudi do manjšega incidenta, vendar policija je pravočasno posredovala. V Quedlinburgu so pretekli dni desničarski skrajneži večkrat napadli zbirni center za tujce.

Vsa tri omenjena žarišča se nahajajo v bivši NDR, kjer so očitno plodna tla za desničarski ekstremizem. Vendar tudi zahodni del države ni imun pred desničarskim valom. Četrtnina vseh Nemcev namreč soglaš

z najbolj značilnim neonacističnim geslom, tj. »Ven s tujci«, kar polovica pa je mnenja, da mora Nemčija pripadati Nemcem. Iz raziskave, ki jo je izvedla televizijska mreža ARD izhaja tudi, da bi skrajnodesničarski republikanerji, v primeru volitev, postali četrta stranka v državi; nabrali bi okrog 8 odstotkov glasov, pred dvema letoma so jih imeli le nekaj več kot dva. Velik del prebivalstva bi sploh ne šel na volišča.

Do nestrpnosti zoper tuje priseljence je prišlo tudi v Avstriji. V Gutensteinu v bližini Wiener Nuestadta so neznanci zagnali pet molotkov proti tamkajšnjemu zbirnemu centru. Hujših posledic ni bilo, sicer pa je bilo to prvo nasilno dejanje v Avstriji po izbruhu ksenofobnih neredov v sosednji ZRN.

predsednik vlade Drnovšek včeraj odprl 25. mednarodni sejem obrti v Celju

Slovenija se približuje razviti Evropi po zaslugi obrti in malega gospodarstva

CELJE — Dejstvo, da je slovenski parlament vendarle zmogel toliko moči in zrelosti, da je sprejel volilno zakonodajo, dokazuje, da obstajajo razumne meje v nestabilni politični krizi v Sloveniji, saj v kritičnih trenutkih Slovenci kljub različnim pogledom in prepričanjem le zmoremo toliko zdrave pameti, da se skupno dogovorimo o rešitvah, ki nam omogočajo pot naprej. Tako se je včeraj odzval na četrtkov sprejem volilne zakonodaje v slovenskem parlamentu predsednik slovenske vlade Janez Drnovšek, ki je včeraj odprl petindvajseti mednarodni sejem obrti v Celju.

Slovenska obrt je bila več kot trideset let zatočišče zasebne lastnine in tržnega načina gospodarjenja - z zasebnimi prihranki in tradicionalno pridnostjo je dosegla, da ima med vsemi državami Vzhodne Evrope prav Slovenija največji delež zasebnega kapitala v nacionalnem gospodarstvu, je dejal Janez Drnovšek in poudaril, da je »učinkovitost slovenskega obrtnika le malo za učinkovitost njegovega evropskega konkurenta, učinkovitost slovenskega malega gospodarstva pa je daleč nad učinkovitostjo družbenega sektorja v Sloveniji.«

Glede na to je Drnovšek izrazil prepričanje, da Sloveniji malo gospodarstvo omogoča, da preskoči čas in se približa razvitim državam Evrope.

Na celjskem mednarodnem obrtnem sejmu sodeluje letos več kot 1600 razstavljalcev od katerih je skoraj četrtina iz tujine - največ iz Nemčije, Italije in Avstrije. Obrtniki iz 12

evropskih držav ter Združenih držav Amerike, Japonske, Koreje, Hongkonga in Singapura ter še nekaterih drugih držav sveta razstavljajo na 55 tisoč kvadratnih metrih sejemске površine.

V preteklosti so vladajoče strukture v Sloveniji obrtnikom marsikaj obljubile, saj so obrtniška združenja že vrsto let zelo pomemben politični dejavnik v Sloveniji. Neposredno po prvih večstrankarskih volitvah v Sloveniji se je denimo tedanja vlada Lojzeta Peterleta ravno na celjskem sejmu odzvala na pobudo slovenskih obrtnikov ter obljubila, da bo s svojimi ukrepi primogla, da bodo obrtniki v Sloveniji v nekaj letih na novo zaposlili 60 tisoč delavcev. Vendar pa tedanja vlada ukrepov v zvezi s to obljubo ni izpolnila.

Številni slovenski obrtniki so zato z velikim zanimanjem pričakovali, kaj bo ob otvoritvi letošnjega sejma obrti v Celju obstajalo, malemu gospodarstvu ter poslovnemu obljubil sedanjí predsednik slovenske vlade Drnovšek. Predsednik slovenske vlade je obljubil, da je njegova ekipa storila prve korake k organizaciji vseslovenske podjetniško-pospeševalne mreže za malo gospodarstvo, hkrati pa je povedal da je njegova vlada pripravila iztočnice za zakon o obrti. Vlada je tudi pripravila nov sistem finančnega pospeševanja malega gospodarstva. Očitno je, da bo Drnovškova vlada veliko pozornosti posvetila razvoju obrti, ki jo šteje tudi za pomemben dejavnik odpiranja novih produktivnih delovnih mest v Sloveniji.

»Ker je učinkovitost slovenskega delavca v malem podjetju ali slovenskega obrtnika le malo za učinkovitostjo njegovega evropskega konkurenta vsak novozaposleni v malem gospodarstvu v Sloveniji približuje slovensko gospodarstvo razvitim evropskim gospodarstvom,« je dejal med drugim Drnovšek ter dodal, da lahko malo gospodarstvo Sloveniji pomaga, da bo postala »integracijski dejavnik« med vzhodnim in zahodnim gospodarstvom.

Predsednik slovenske vlade je tudi poudaril, da Slovenija »izstopa« iz kroga držav, ki se želijo približati razvitim državam sveta, saj ima edina od vzhodnih držav visok plačilno-bilančni presežek - v enem letu je denimo Slovenija ustvarila skoraj za milijardo dolarjev deviznih rezerv. Vse to, po Drnovškovih besedah pozorno spremljajo tudi na Zahodu, saj lahko Slovenija postane vzgled za druge države v srednji in vzhodni Evropi.

Ob otvoritvi celjskega mednarodnega sejma obrti, ki je eden največjih v skupnosti Alpe-Jadran, je predsednik slovenske vlade Drnovšek tudi zagotovil, da je v Sloveniji »konec obdobja nestabilnosti, konec obdobja inflacije in tudi konec različnih spekulacij, ki so vezane na nestabilne pogoje gospodarjenja.« Svojo trditev je utemeljil z napovedjo nekaterih ukrepov, ki jih bo slovenska vlada kmalu sprejela za ustalitev gospodarskih razmer v Sloveniji.

(NIA)

Jelcin pojasnil zakaj ne potuje na uradni obisk na Japonsko

MOSKVA — Ruski predsednik Boris Jelcin je včeraj dokončno razpršil ugibanja in polemike glede svojega sklepa, da odloži uradni obisk na Japonskem. V čuvaškem Čeboksariju je namreč novinarjem povedal, da ni imelo smisla odpotovati v Tokio, ko Japonska vztraja pri svojem »nepopustljivem« zadržanju glede kurilskega vprašanja. Japonski zunanji minister Vatanabe je namreč prejšnji teden v Moskvi jasno povedal, da bi morala Rusija vrniti Japonski štiri Kurilske otoke, ki jih je Sovjetska zveza zasedla ob koncu druge svetovne vojne, le tako bo Japonska odobrila Rusiji finančno pomoč v višini 100 milijonov dolarjev in druge oblike gospodarskega sodelovanja. Boris Jelcin pa je včeraj še dodal, da »ne Rusija in ne njen predsednik nista pripravljena ponižujoče zbežati pred protestnimi demonstracijami japonskih študentov, kot je to svoj čas storil Mihail Gorbačov.« Bivši sovjetski predsednik je med svojim obiskom v Tokiu aprila leta 1991 moral požreti tako ponižanje, Boris Jelcin pa na kaj takega ni pripravljen.

Kot rečeno, je včerajšnja Jelcinova izjava napravila konec ugibanjem. Še v četrtek je japonski zunanji minister Vatanabe navajal, da se je Jelcin odpovedal svojemu obisku od 13. do 16. septembra iz »notranje-političnih razlogov«.

nadaljevanja s 1. strani - nadaljevanja s 1. strani - nadaljevanja s 1. strani - nadaljevanja s 1. strani

● Lira

Prigode lire so negativno vplivale tudi na borzo vrednostnih papirjev (MIB je zdrknil za 1,64%), ki pa je občutila tudi uveljavitev zakonskega odloka, po katerem podpisniki obveznic, izdanih na tujem, z včerajšnjim izmed ne uživajo več davčnih olajšav.

Včerajšnji dan je bil vroč tudi na političnem področju, kar gre pripisati dvema dejavnikoma.

Prvič - novim reakcijam na Amatoovo napoved zakonskega osnutka, ki naj bi priznal vladi (če ga bo parlament seveda odobril) triletna izredna pooblastila na področju gospodarske politike. Leva opozicija in Bossijeva Lega najavljata hud ostracizem, sicer pa skoraj ni glasu iz političnih ali institucionalnih vrst, ki ne bi opozarjal na nevarnost protidemokratskega obrata in pozival k razsodnosti oziroma poudarjal, da pritiče glavna beseda parlamentu.

Drugič - Occhettovemu vabilu županom, naj ne prevzamejo odgovornosti, da bi vsiljevali občanom poravnavo občinskega davka na hišo. Z vseh strani letijo nanj očitki, da podžiga k državljski neposlušnosti - kar je seveda odločno zanihal - in da stopa ramo ob rami z Bossijem, ki vabi ljudi, naj plačajo le 22.000 lir davka.

● Vance in Owen

tnim letalom, ki je bilo namenjeno v Sarajevo. V Washingtonu so potrdili, da jugoslovanska vojaška letala velikokrat sledijo zahodnim transportnim letalom, predstavniki Pentagona pa so še dodali, da skušajo jugoslovanska vojaška letala leteti v t.i.m. radarski senci transportnih letal, da bi se izognila morebitnim napadom z zemlje. V diplomatskih krogih ne izključujejo možnosti, da je tako prišlo tudi do nedavne sestrelitve italijanskega letala blizu sarajevskega letališča. V Pentagonu tudi trdijo, da so jugoslovanska letala tako letela zadnjič konec avgusta.

Izvedelo se je tudi, da zračni prostor nad BiH že zdaj neuradno nadzorujejo radarji z ameriških ladij v Jadranu. Sodeč po izjavah Pentagona, jugoslovanska vojaška letala največkrat vzletajo z letališča v Banja Luki. Zaradi tega je tudi ameriška diplo-

macija uradno protestirala pri premieru ZRJ Milanu Paniću in vodji Srbov v BiH Radovanu Karadžiću. Poleg tega pa State Department zatrjuje, da Srbija in Črna gora še naprej oskrbujejo srbske skrajneže v BiH z orožjem, rezervnimi deli, hrano in gorivom. Zahodne države bodo v naslednjih dneh administrativno prepovedale ves letalski promet nad ozemljem Bosne in Hercegovine. Vendar pa, kot so prepričani opozovalci, za zdaj ne kažejo pripravljenosti, da bi ta sklep tudi uveljavile podobno kot to delajo v Iraku. Akcija o sprejemu take resolucije naj bi menjí prihodnji teden v Varnostnem svetu.

Sicer pa ZDA upajo, da bodo ukrepi OZN pospešili politične spremembe in prisilile Srbe, da se bodo obrnili proti predsedniku Miloševiću. Tako je vsaj izjavil visok predstavnik ameriškega državnega urada. Ukrepi Srbom namreč že povzročajo težave, in če jih bodo nadaljevali, bi bili lahko tudi učinkoviti.

Poročajo tudi, da je zveza NATO svetovni organizatorji pripravljena zagotoviti sredstva za nadzor zračnega prostora nad BiH. Radarski nadzor naj bi izvajali z letali vrste awacs ki bi morala predvsem odkrivati gibanje letal jugoslovanske oziroma srbske vojske. Vendar kot poudarjajo, to ne pomeni letalske podpore človekoljubnim akcijam v BiH ali operaciji zapiranja zračnega prostora za vojaška letala nad ozemljem Bosne in Hercegovine. V Bruslju so potrdili, da štiri letala awacs še delujejo na območju Jadrana in v sodelovanju s pomorskimi silami NATA nadzorujejo izvajanje blokade proti Srbiji in Črni gori.

Sopredsedujoča mirovne konference o razpadli Jugoslaviji v Ženevi Cyrus Vance in lord David Owen sta uspela iz Splita prispeti v Sarajevo, kjer ju je dočakalo popolnoma zastraženo mesto, saj so bili tik pred njunim prihodom tamkaj v okolici predsedniške zgradbe oboroženi spopadi. V glavnem bosansko-hercegovski mestu sta se sestala z vodstvom te države in s predstavniki narodov, ki živijo na tem področju. Kot se je izvedelo, naj bi se dogovorili, da se bo konferenca o BiH nadaljevala prihodnji teden. Po srečanju v Sarajevu je lord Owen izjavil, da takih strahot in uničenja doslej še ni videl in da je huje, kot je pričakoval. To, kar je videl, po

njegovih besedah, niso posledice uličnih bojev, temveč obstreljevanja s hribov. Bosansko-hercegovski predsednik predsedstva Alija Izetbegović pa je dejal, da bo v nadaljevanju pogajanj v Ženevi zastopal stališča demokratične, posvetne Bosne, ki ne bo razdeljena po etničnem načelu. Takemu pristopu se, kot je poudaril, v Ženevi ne morejo in ne smejo odpovedati. Izetbegović je prav tako povedal, da so se pritožili zaradi počasnosti procesa glede BiH, da pa so dobili odgovor, da se marsičesa sicer ne vidi, po londonski konferenci pa je bilo narejeno veliko.

Iz Ženeve je prišla novica, da naj bi sprte strani v BiH sklenile načelen dogovor o ukrepih za okrepitev varnosti v tej državi. O ponovnem dovažanju humanitarne pomoči pod zaščito OZN naj bi zopet razpravljali prihodnji tork. Sporočili so tudi, da so vladne delegacije BiH, Hrvaške in t. i.m. Srbske in Hrvaške skupnosti v BiH predlog OZN načeloma že sprejele, potrdile pa naj bi ga prihodnji teden. Delovna skupina za krepitev zaupanja in varnosti v okviru Mednarodne konference o nekdanji Jugoslaviji je v Ženevi sprejela osnutek priporočil za obnovitev človekoljubne pomoči oziroma poletov z njo v Sarajevo. Osnutek predvideva, da bodo v krogu 45 kilometrov od kraja padca italijanskega letala s humanitarno pomočjo izvedeli podrobno identifikacijo štabov in imen poveljkov vseh oboroženih sil, tudi paravojaških formacij. Vse sprte strani naj bi tudi sporočile lokacije protiletalskega orožja.

Evropska skupnost bo konec tega tedna skušala doseči soglasje vseh svojih članic o tem, da bi konvojem v BiH zagotovili ustrezno zaščito in da mirovnih vojakov sprte strani ne bi zapletale v spopade. Francoski zunanji minister Dumas bo skušal svoje somišljenike konec tega tedna prepričati, naj od OZN zahtevajo letalsko spremstvo za humanitarno pomoč, a kot poročajo, druge evropske države temu predlogu niso najbolj naklonjene.

Velja dodati, da sta se vance in Owen včeraj v Beogradu sestala z vodilnimi v ZRJ - Panićem, Čosićem in Miloševićem. V glavnem mestu nove Jugoslavije sta zanimala, da bi v Sarajevu sklenili kakršen koli dogovor o premirju. Dejala sta tudi, da sta sogovornike prepričala o nujnos-

ti nadaljevanja pogajanj v Ženevi. Obadva sopredsedujoča mirovne konference sta prav tako menila, da bo odločitev OZN o povečanju števila pripadnikov mirovnih sil v Bosni in Hercegovini pripomogla k ustavitvi vojne v tej državi. Pohvalila sta priporočilo generalnega sekretarja svetovne organizacije Butrosa Galiya, da se število pripanikov Unproforja v BiH poveča na 7500.

V Carigradu se je včeraj nadaljevala izredna seja Sveta Evrope. Udeleženci so govorili o odnosih med Avropskem svetom in KVSE in o prihodnji vlogi Sveta Evrope. Beseda je tekla prav tako o nekdanji Jugoslaviji, o tem pa pričakujejo sprejem posebne deklaracije o BiH. Na dvodnevem zasedanju je v Carigradu 27 držav članic Sveta Evrope predlagalo ustanovitev mednarodnega sodišča, ki bi sodilo zločincem med sedanjo vojno v bivši Jugoslaviji. Ni pa bil sprejet turški predlog, da je treba z omenjenim posredovanjem ustaviti vojno v BiH.

Velika Britanija je na vrhu svojih diplomatskih prizadevanj glede tega, da bi ZKJ izključili iz skupnega lastnega zasedanja Mednarodnega denarnega sklada in Svetovne banke, ki bo konec meseca v Washingtonu. Ta akcija je del širših prizadevanj, da bi osamili vladu v Beogradu in sprte strani v Bosni in Hercegovini prisilili, a ustavijo vojno in odpravijo sore po mirnu poti. Izvršni odbor MDS je včeraj preučil predlog o tem, da bi zavrnilo zahtevo Beograda za sodelovanje na zasedanju MDS in Svetovne banke.

Zanimiva je tudi novica o tem, da je iranski predsednik Rafsandžani med obiskom na Kitajskem povedal, da bo Iran razmisлил o pošiljanju orožja v BiH, če diplomatska prizadevanja ne bodo uspešna. Hkrati je zanimal novice, da je Iran v BiH orožje že tihotapil poprej. Velja spomniti, a so na zagrebškem letališču minuli konec tedna odkrili iranski boeing, namenjen s humanitarno pomočjo v Sarajevo, v njem pa so poleg hrane našli tudi nekaj lahkega orožja. Orožje in strelivo so hrvaške oblasti zaplenile, letalo pa izpustile.

V mednarodni diplomaciji se je oglasil še albanski predsednik Berisha, ki naj bi, kot navajajo francoski viri, zahteval odločno posredovanje Evrope. S tem naj bi se, kot je dejal, izognili novi

balkanski vojni, ki bi se lahko razširila celo čez meje tega območja. Berisha svari pred razširitvijo vojne na Kosovo, saj bi to, po njegovem mnenju, povzročilo množično izseljevanje Albancev iz te nekdane pokrajine in nemire v Albaniji in Makedoniji.

(NIA)

● V Sarajevu

izmenjavi običalo na nikogaršnjem prostoru med srbskimi in hrvaškimi silami. Vodja civilne policije Unproforja, meni, da so ujetniki še živi, čeprav se o tem sam ni mogel prepričati. Objavljeni so bili tudi podatki o ubitih v BiH. Od 29. februarja letos do zdaj naj bi v Bosni in Hercegovini po uradnih podatkih življenje izgubilo devet tisoč ljudi, po neuradnih podatkih pa kar 35 tisoč.

Včeraj je predsednik t. im. ZKJ Dobrica Čosić od makedonskega predsednika Kira Gligorova prejel odgovor na svoje pismo, Gligorov v odgovoru navaja, da bi ti dve državi lahko navezali medsebojne stike, če bi t.i.m. Jugoslavija priznala Makedonijo in ustavila vojno. Iz Beograda, ki se sicer sooča z velikim pomanjkanjem nafte, je prišla vest, da naj bi zaprosili Združene narode, naj dovolijo uvoz črne tekočine za potrebe bolnišnic, šol in za druge človekoljubne namene.

(NIA)

● Vilenica

bistvo duha Evrope moderne dobe, kljub temu, da so mnogi literarni teoretiki napovedali konec evropskega romana.

Milan Kundera na razglasitvi ni bil prisoten. Že deset let se ne udeležuje nobene javne prireditve in se zavestno izmika pozornosti ljudi in medijev. Ko je od Društva slovenskih pisateljev izvedel, da bo prejel nagrado Vilenica 92, se je ganjeno zahvalil, izrazil veliko veselje in počaščenost, obenem pa tudi napovedal svojo odsotnost s pripombo, da bo morebitni preklek nagrade sprejel z razumevanjem. Kunderovi romani so skoraj vsi prevedeni v slovensščino; zanimivo je, da je njegovo zadnje delo Nesmrtnost izšlo prej v slovenskem prevodu kot v češkem izvirniku.

Zadnje dejanje Vilenice 92 bo danes ob 19. uri v očarljivi kraški jami med Lipico in Lokvijo.

(ris)

V Karniji, v Terski dolini in v Kanalski dolini naj bi jih združili v eno samo

»Ohraniti gorske skupnosti«

Socialisti in demokristjani bodo organizirali danes v Pontablju srečanje s prebivalstvom

PONTABELJ — Načrt o združitvi nekaterih gorskih skupnosti buri duhove. Pisali smo že o stališču, ki so ga s tem v zvezi sprejeli v Nadiških dolinah, tokrat pa so na vrsti gorske skupnosti iz Terske in Kanalske doline ter iz Karnije.

Po načrtu deželne uprave naj bi vse tri skupnosti združili v eno samo, čemur pa odločno nasprotujejo krajan, v prvi vrsti predstavniki PSI in KD iz Terske in Kanalske doline. Obe stranki sta za danes sklicali v Pontablju (Pontebba) javno srečanje, na katerem bodo obrazložili njuno stališče o bodočnosti teh skupnosti.

Srečanje (na njem bo nastopila folklorna skupina iz Rezije), ki se bo pričelo ob 18. uri v gledališču Italia, se bo odvijalo pod geslom »Združeni pri odločanju, združeni za preživetje«. Na njem bodo najprej spregovorili predsedniki treh gorskih skupnosti Gornje Furlanije in sicer Fontana (Terska in Kanalska dolina), Bertossi (Humin) in Danilo Bertoli (KD) in Antonio Er-

lich, bivši predsednik območnega konzorcija iz Pontablja.

V želji organizatorjev pa je, da bi se o tem kočljivem problemu izrekli predvsem občani.

Pred samim začetkom srečanj bodo v Pontablju kmetje in gozdarji pripravili protestni shod v podporo ohranitve zdajšnjega števila gorskih skupnosti.

Okoli tega vprašanja pa obstaja deljena mnenja. Za združitev so predstavniki skupnosti iz Humina in same Karnije (tudi KD in PSI) ter karnijski deželni svetovalec Bruno Lepre (PSI), ki ugotavlja, da brez združitve bi to območje šlo v popolno pozabo.

Nasprotnega mnenja pa je rezijanski občinski svet. Tako večina (PSI, DSL in neodvisni) kot manjšina (KD) so pred kratkim izglasovali dokument, v katerem se opredeljujejo za ohranitev Gorske skupnosti Terske doline. V tem dokumentu je omenjena tudi etnična specifičnost kraja, ki bi se v primeru združitve izničila.

RUDI PAVŠIČ

Nekdanje interniranke in zapornice za mir in spoštljivost

ANKARAN — Na tem koščku slovenske Obale so se v četrtek zbrale nekdanje interniranke in zapornice v nemških in italijanskih taboriščih in zaporih. Tokratnega, sicer tradicionalnega srečanja, se je udeležilo blizu 150 žena iz številnih slovenskih krajev, za organizacijo pa so poskrbele članice taboriščnega odbora Ravensbrück in Auschwitz.

Prvi dan srečanja so udeleženke namenile slovesnejšemu zboru, ki ga je v imenu občine Koper pozdravil predsednik občinske borčevske organizacije Mario Abram. Živim pričam nemškega in italijanskega genocida, kot interniranke in zapornice sebe imenujejo, je pozdravni telegram poslala resor-na ministrica Ana Ostrmanova in jim zaželela prijetno bivanje ob slovenskem morju.

Skupno bivanje v Ankaranu sodo udeleženke namenile pogovorom, kopanju in počitku, name-ravajo pa tudi na spominsko pot v Gonars, Oglej in Doberdob.

Vsakoletno druženje jim veliko pomeni. Ob teh priložnostih se znova srečajo žene, ki so bile v istih taboriščih smrti; zopet druge ki se jim je v življenje zarisalo sorodno trpljenje. Počutijo se med svojimi, med enakimi, kjer so tudi izmenjave pogledov in ocen razburkanega dogajanja doma sprejete in razumljene.

Vsakokrat znova pa z žalostjo ugotavljajo, da se njihove vrste naglo redčijo. Mladostna leta v trpljenju za golo preživetje so zarezala v zdravje in krajšajo življenjsko dobo.

Na jesen življenja si skoraj vse nekdanje slovenske taboriščnice in zapornice želijo isto: miru za vse in spoštovanje zase in za tiste, ki so bili v vrstah protifašistične koalicije!

MIRJAM MUŽENIČ

gospodarski dopis iz Slovenije

Turistične devize

JOŽE PETROVČIČ

Na Hrvaškem presenečeni ugotavljajo, da jim bo letošnja turistična sezona navrgla veliko več, kot so načrtovali spomladi. Tik pred začetkom turistične sezone so bili namreč v uradnih turističnih krogih pričani, da je tudi letošnja turistična sezona povsem izgubljena in so zaradi tega začeli iskati vse načine, da bi vendarle rešili vsaj del sezone. Dokaj zvito so udarili po edinih dveh bobnih, ki so jih imeli na razpolago: po tečajnem, s katerim so razbobnali, da se zaradi ugodnih menjalnih tečajev živi na Hrvaškem zelo poceni, in po censkem, ki je razglašal, da so za vse turistične storitve uveljavili velike popuste.

Glas obeh bobnov se je daleč slišal, ker so v hrvaških turističnih krajih (v Istri, še posebej pa na kvarnerskih otokih) v začetku sezone res menjali devize dokaj ugodno, cene pa so bile zelo vabljive tudi za revnejšega slovenskega turista (v primerjavi z nemškim turistom je plačilna zmožnost slovenskega turista zanesljivo veliko manjša, vprašanje pa je, če slovenski turist res tudi manj zapravi, saj so Nemci znani po izjemni varčnosti tudi, kadar so na dopustu).

Zato je bil drugi val turistov, ki se v turistične kraje po pravilu zvali v začetku julija, zelo velik. Nepričakovano veliko število tujcev pa je hitro opogumilo hrvaške denarne oblasti, da so začele odločno zadrževati menjalne tečaje tujih valut. Kljub dokaj veliki inflaciji (na Hrvaškem so avgusta drob-noprodajne cene poskočile za skoraj 25 odstotkov) je na primer tečaj nemške marke miroval od srede julija do konca avgusta, ko se je spet močneje spremenil. Hkrati so za vse turistične storitve uvedli tudi normalne cene, kakršne so v visoki sezoni običajne.

Tujci so zato že avgusta ugotavljali, da Hrvaška ni več poceni. Še zlasti pa so se o tem lahko prepričali turisti iz Slovenije.

Prav do slovenskega tolarja je hrvaška narodna banka vodila še prav posebno politiko. Primerjava tečajev za marko, tolar in hrvaški dinar, ki so jo naredili pri ljubljanskem časopisu Delo, je jasno pokazala, da je bil tolar v začetku glavne turistične sezone (torej v začetku julija) na Hrvaškem globoko podcenjen.

Hrvaška denarna politika je tolar namerno tako zelo spustila po tečajni lestvici navzdol. Povsem razločno je namreč videti, da je to storila zaradi tega, ker se je branila slovenskega denarja. Od Slovencev so želeli zvabiti čimveč deviz, vedoč, da jih lahko povsem neovirano kupijo v menjalnicah na prostem trgu v Sloveniji.

Marke in šilingi so Hrvatoma dišali veliko bolj kot tolarji, pa čeprav so imeli s Slovenijo velik primanjkljaj v trgovanju in bi lahko tudi tolarje porabili za njegovo odpravo. Vendar pa ima Hrvaška tudi primanjkljaj z drugimi državami, ki jim je plačila veliko težje odložiti kot Sloveniji, hkrati pa je od njihovega uvoza veliko bolj odvisna kot od slovenskega blaga. Zato je razumljivo, da so hrvaške denarne oblasti tiščale tolar bolj k tlem kot druge tuje valute.

Tudi po zaslugi takšne denarne politike so Slovenci res odnesli v hrvaške turistične kraje precej deviz, ki pa se bodo najbrž dokaj hitro vračale, ker bodo začele krožiti v trgovanju med obema republikama. Hrvaški dinar je namreč razvrednoten zaradi zelo nizkega tečaja v slovenskih menjalnicah, ki pa sta ga določila ponudba in povpraševanje po hrvaških dinarjih na slovenskem denarnem trgu. Izravnavatečajev - v prvih septembrskih dneh se že kaže, da se razlika med tečaji obeh centralnih bank manjša - bo dodatno povzročila, da bo postalo blago na slovenskem trgu bolj zanimivo tudi za hrvaškega kupca. Tako se bo nekaj deviz vrnilo, nekaj pa jih bo vrnila tudi zimska turistična sezona.

Minulo nedeljo na pobudo turističnih delavcev v Čeneboli

Z mednarodnim pohodom prijateljstva so še utrdili čezmejne stike in odnose

ČENEbola — Lepo vreme je bilo kot nalašč naročeno za nedeljski mednarodni pohod prijateljstva, ki so ga v okviru vaškega praznika Bandiminca priredili turistični delavci iz Čenebole pod pokroviteljstvom občin Fojda in Tolmin.

Pohoda, ki je bil speljan na dveh progah, se je udeležilo nad 130 udeležencev, dobršen del katerih je prišel iz bližnje Slovenije. »Danes smo dokazali, da tudi majhna vas, kot je naša, lahko priredi velike pobude,« je z upravičenim zadovoljstvom poudaril Ado Cont. Njegove besede sta kasneje v svojih pozdravih potrdila tudi župana iz Fojde in Tolmina Romano Grimaz in Viktor Klanjšček, ki sta se prav ob tej priložnosti prvič uradno srečala. Seme je torej padlo na plodna tla, tako da športnemu srečanju bodo sledili tudi uradni pogovori med občinama.

Vaški praznik Bandiminca se odvija na trgu za cerkvijo, pred starim zvonikom, kjer so pred nekaj leti vsadili lipo, ki simbolično potrjuje željo vasi, da ponovno odkrije svoje korenine in se poveže s svojo kulturno tradicijo. Nekaj posebnega predstavlja tudi procesija s podob Marije, ki se odvija po vaških ulicah. Verski del praznika se pa vsako leto zaključuje s slovensko pesmijo Lepa si roža Marija. Letos je bil praznik toliko bolj prijeten in uspešen, saj se je obmejno prebivalstvo spet srečalo. In obezave vseh je bila, da se v imenu prijateljstva in športa takšna pobuda nadaljuje. (R.P.)

V Vidmu razstava »Casa moderna«

VIDEM — Po poletnem premoru se na videmskem razstavišču pripravljajo na eno od največjih in najbolj obiskanih sejamskih prireditvev, »Casa Moderna«, ki bo od 19. do 27. septembra. Na njej bo sodelovalo približno 500 razstavljalcev, predvsem s področja pohištva in gradbeništva.

Tudi letos bo sejem nudil zanimiv prikaz najsodobnejših materialov in predmetov, od najmanjšega do najbolj dragocenegega, ki zanimajo gradnjo in opremljanje stanovanj in bivalnega okoliša.

Oktober, od 3. do 6., bo 16. mednarodni sejem stolov. Sledili bosta razstava konjev (od 9. do 11. oktobra) in ptičev (od 24. do 25. oktobra). Koledar prireditvev za leto 1992 zaključuje razstava »Ideanatale«, na kateri se bodo s predmeti umetniške obrti predstavile dežela Furlanija-Juljska krajina in dežele skupnosti Alpe-jadran. V ta okvir sodi tudi razstava zlatarske umetnosti, na kateri bodo sodelovali obrtniki iz naše dežele, Slovenije in Koroške. (R.P.)

ENTE FIERA UDINE ESPOSIZIONI

39. VSEDRŽAVNA RAZSTAVA

CASA MODERNA

(SODOBNO STANOVANJE)

19.-27. SEPTEMBER 1992

CRUP
CASSA DI RISPARMIO
DI UDINE E PORDENONE SPA
Sponsor ufficiale

SEJMIŠČE V VIDMU

Urniki: sobota in nedelja 10-23
delavniki 16-23

Srečanje primorskih planincev na Kokoši

SEŽANA — Planinsko društvo Sežana prireja jutri srečanje primorskih planincev na Kokoši, lepi razgledni točki 674 metrov nadmorske višine na Sežanskem. Ob 11. uri se bodo planinci zbrali pri opuščeni stražarnici, ki so jo sežanski planinci predvideli za svojo bodočo planinsko kočjo na Jirmancu (670 m). Pozdravu bo sledilo družabno srečanje. Hrano in pijačo lahko udeleženci prinesejo s seboj v nahrbtniku, dovolj pa je bo tudi na prireditvenem prostoru. Vzpon na Kokoš je možen iz štirih smeri. Ljubitelji konj se bodo odločili, da gredo na pot iz Lipice. Pot bo treba prehoditi mimo mejnega prehoda Lipica na graničarski stezi do kočje (40 minut hoda). Glede orientacije tudi ni zahtevna pot iz Kravega Potoka mimo Sv. Tomaža in stražnice na Jirmancu do kočje (2 uri). Možen pa je tudi dostop iz Lokve in sicer v dveh smereh; prva pot vodi čez Lokavsko polje do vrha in nato po poti do predvidene kočje (1 uro). Druga smer pa vodi mimo Prelož pri Lokvi na veliko Gradišče (ki je s 741 m najvišji vrh tržaško komenskega Krasa) do predvidene kočje (2 uri). Pri slednjih dveh poteh bo sežansko planinsko društvo nudilo pomoč pri vodstvu. Podrobnejše informacije pa daje Emil Orel (tel. 067-72902 oz. 31741).

OLGA KNEZ STOJKOVIČ

Ostro stališče SSK do odbora Občina Nabrežina pred upravno krizo?

Devinsko-nabrežinska občinska uprava je na robu politične krize. Župan Vittorino Caldi je za prihodnje dni sklical sejo tristrankarske večinske koalicije KD-SSK-PSI, da skupno s predstavniki teh strank preveri upravnico in politično situacijo Občine, ki se v zadnjem času sooča s precejšnjimi težavami in, kot kaže, tudi z razhajanjem znotraj upravnega zaveznitva. Problemov na tapeti je kar precej, nekateri od teh pa neposredno zadevajo razvojne perspektive te zelo zapletene stvarnosti. Spomnimo samo na obrtniško cono (gradbena dela so zaradi sodne zaplembe celotnega področja še ustavljena) in na nejasno usodo Seslanskega zaliva.

Sekcijsko tajništvo Slovenske skupnosti za Devin-Nabrežino je obravnavalo skrajno zaskrbljujoč politični položaj v občini, zlasti v luči zadnjih ostrih polemik okrog obrtniške cone in sploh o (ne)delovanju občinske uprave. »Po junijskih upravnih volitvah, ki so v devinsko-nabrežinski občini z okrepitevijo skrajno desničarskih sil popolnoma spremenile doseganja politična ravnotežja, se opaža zlasti pri italijanskih strankah mrzlično iskanje izhoda iz tega položaja ali vsaj krivca za nastalo situacijo. To brezglavo iskanje krivca nujno zavira redno upravno življenje občinskega odbora«, je mnenja SSK, ki pozdravlja pobudo župana Caldija, da v prihodnjih dneh skliče politične predstavnike strank upravne večine KD, PSI in SSK ter da se preveri sedanje stanje.

SSK je skrajno kritična do sedanjega mrtvila v občini. V zaviranju katerekoli pobude s strani deželnih odborštev in same pokrajinske uprave vidi jasno voljo določenih krogov, da se Občina in njen razvoj potisneta na sam rob tržaškega dogajanja. SSK spominja, da sta stranki, s katerima sodeluje v občini (KD in PSI), isti, ki bistveno odločata o usodi celotne dežele in zato se zdi nerazumljivo, da vsaka pobuda in javno delo v občini naleti na velike, če že ne nepremostljive ovire. Zato bo delegacija SSK na srečanju treh upravnih partnerjev zahtevala pojasnila v tem smislu in še posebej jasne obveze, tudi časovnega značaja, od posameznih odborštev za pobude, ki sodijo v upravni program. »Nedopustno je namreč, da vsak odbor (ne)delo po svoje, ne da bi upošteval kolegialnost organa, kot je občinski odbor. Skrajni čas je namreč, da si vsak posameznik in vsaka stranka, ki deluje v občinskem svetu, prevzame v celoti vse odgovornosti, sicer je za občane boljše, da se poiščejo druge rešitve«, je mnenja še SSK. Kriza je, kot vidimo, za vogalom!

Medtem so stroški za njegovo uresničitev narasli na 290 milijard lir Tržaški sinhrotron bo predvidoma pričel obratovati čez pičlo leto dni

»Gradbena dela potekajo po predvidenih rokih in, če bo šlo vse po sreči, bo sinhrotron začel delovati avgusta prihodnjega leta. Edino, kar me zdaj zaskrblja, so zamude, s katerimi prejemo nakazan denar iz državnih in drugih javnih blagajn. Te zamude nas zelo drago stanejo, upam pa, da ne bodo tolikšne, da bi zaradi njih trpeli hujše posledice.«

Tako nam je povedal pooblaščen upravitelj družbe Sincrotrone Trieste Giuseppe Viani, na katerega smo se obrnili, da bi zvedeli, kako je z gradnjo te znanstveno raziskovalne naprave. Dr. Viani je kar zadovoljen, saj je družbi uspelo delno nadoknaditi zamudo, do katere je pred leti prišlo zaradi začetnih sporov okrog lokacije. Zda se gradbena dela že precej približujejo prvotno predvidenim rokom, če upoštevamo, da se je leta 1987, ko se je pojavil načrt za ta sinhrotron, govorilo, da bi ga v najboljšem primeru lahko uresničili do leta 1992.

Da je gradnja že na dobri stopnji, je mogoče tudi na oko ugotoviti na samem gradbišču. Kot je razvidno tudi na fotografskem posnetku, ki ga objavljamo, je namreč osrednja stavba že skoraj gotova. V njej bodo čez kak mesec namestili glavni obroč, po katerem se bodo s pospešeno hitrostjo gibali elektroni in proizvajali sinhrotronsko sevanje. V tej osrednji stavbi bodo vdolž samega obroča tudi laboratoriji, v katerih bodo uporabljali tako proizvedene sinhrotronske žarke v znanstveno-raziskovalne in industrijske namene.

Toda na zelo dobri stopnji uresničitve je tudi izdelava tako imenovanega lina ali linearnega pospeševalnika, se pravi naprave zunaj obroča, ki bo vtisnila elektronom začetno hitrost in jih nato vbrizgala v osrednji obroč. Linac gradi francosko podjetje CGR iz Meva pri Parizu. V kratkem pričakujejo pošiljko njegovega tretjega in zadnjega dela. Omenimo naj, da je sinhrotron tehnološko iz-

redno zahtevna naprava in da pri njegovi izdelavi sodelujejo najrazličnejša italijanska in tuja podjetja, medtem ko je gradbena dela prevzel konzorcij SINCO, ki sta ga ustanovili gradbeni podjetji Altan iz Pordenona in Marin iz Latisane.

Ko bo sinhrotron v polnem teku, bo razpolagal s 54 svetlobnimi linijami, se pravi, njegovo sevanje bodo lahko uporabljali v 54 različnih laboratorijih vzdolž osrednjega obroča. Za zdaj so prisodili uporabnikom le 8 izmed teh linij, in sicer 3 si je zagotovil Vsedržavni svet za raziskave (CNR), po eno pa družbi ENEA in ENI Ricerche, Avstrijska akademija znanosti, Univerza v Rimu in sama družba Sincrotrone Trieste. V teku so pogovori s številnimi znanstveno-raziskovalnimi ustanovami in industrijami za uporabo ostalih linij. Že dalj časa je vodstvo družbe Sincrotrone Trieste tudi v stikih z drugimi evropskimi državami,

zlasti s tistimi, ki pripadajo tako imenovani Heksagonalni oziroma Srednjeevropski iniciativi, vključno s Slovenijo. Če doslej ni prišlo še do sklenitve dokončnih pogodb, je večinoma zaradi finančnih vzrokov, saj bo uporabljanje sinhrotrona dokaj draga zadeva. Za temeljit pretres teh problemov bo družba Sincrotrone Trieste priredila poseben posvet 22. novembra letos, ki se ga bodo udeležili vsi potencialni oziroma zainteresirani uporabniki.

Da bi si lahko vsaj približno predstavljali, koliko bo stalo uporabljanje tržaškega sinhrotrona, naj omenimo le, da bo njegova izgradnja po sedanjih računih stala 290 milijard lir. Prvotno so predvidevali 150 milijard lir investicije in ni izključeno, da se bodo stroški še povečali.

Na sliki: gradbišče sinhrotrona iz pičle perspektive.

STRANKA KOMUNISTIČNE PRENOVE - KROŽEK KRAS

vabi 12. in 13. septembra v Bazovico na

praznik komunističnega tiska

DANES ob 17. uri odprtje kioskov;
ob 20. uri ples s ansamblom Furlan.

JUTRI ob 15. uri odprtje kioskov;
ob 18. uri pozdravni govor tov. Stojana Spetiča;
ob 19. uri ples s ansamblom Krt.

V primeru slabega vremena se bo praznik nadaljeval tudi v ponedeljek.

ŠD Primorec Trebče

organizira

Športni praznik v Griži

12. in 13. t. m.

Na 1. memorialu Marčela Kralja v nogometu sodelujejo ekipe: Costalunga, Fortitudo, San Canzian in Primorec.

Delovalci bodo dobro založeni kiosk z jedmi na žaru in pijačo.

Vsak večer glasba.

Marija - mati Cerkve
in duhovna mati
vsake krščanske družine

44. MARIJANSKI SHOD

na Opčinah jutri, 13. septembra,
ob 15.30 z zbranstvom v cerkvi,
s procesijo po vasi
in mašo na prostem.

Shod bo vodil novi škof vikar za Slovence v Trstu g. Franc Vončina. Pri shodu in procesiji bo sodeloval pihalni orkester Breg, ki ga vodi Renzo Muscovi. Da bo shod uspel, ga podprimo z molitvijo, s sodelovanjem in prisotnostjo!

Za starejše bodo na razpolago sedeži.

Konec novembra v Trstu

Selekcije za »Igre 3. tisočletja«

Na sedežu računalniškega centra tržaške univerze bodo konec novembra selekcije za »Igre tretjega tisočletja 1992«, pomembne mednarodne kulturne pobude namenjene mladini. Tekmovanja na temo preteklosti in bodočnosti evropskega kontinenta se bo udeležilo na tisoče študentov iz vseh držav članic Evropske skupnosti, katerih univerze so se dogovorile o skupni organizaciji pobude.

Za informacije in vpisovanja je na razpolago tržaški sedež AIESEC (Association Internationale des Etudiants en Sciences Economiques et Commerciales) ob torških in četrtkih od 10. do 12. ure, rok za vpis pa zapade 1. oktobra. Vpišejo se lahko študenti tržaške univerze, ki pa se morajo povezati v petčlanske ekipe. Vsaka ekipa bo morala odgovoriti na 200 vprašanj o zgodovini in bodočnosti Evrope z zgodovinskega, ekonomskega, političnega in znanstvenotehnološkega vidika. Najboljše ekipe bodo sodelovale na polfinalnem tekmovanju, ki bo 12. in 13. decembra v eni od evropskih prestolnic, veliki finale pa bo 19. in 20. decembra na sedežu Evropskega parlamenta v Strasbourgu. Tu se bodo morali tekmovalci preleviti v prave evropske menadzerje ter razviti svoje delovanje na evropskem tržišču z upravljanjem razpoložljivih sredstev za raziskave in razvoj, s predvidevanjem tržnih trendov do leta 2000, pri čemer se bodo morali seveda tudi braniti konkurence.

Kaj pa nagrade? Najboljšim bodo na voljo potovanja in študijski obiski v raznih evropskih prestolnicah, kjer se bodo srečevali z najvišjimi predstavniki raznih držav in ES. Realizacijo »Iger tretjega tisočletja« so omogočili razni pomembni sponzorji, kot so BMW, Nescafé, Bull, Lufthansa, Credit Lyonnais, Canal Plus in Club Mediterané.

Na Opčinah literarni večer v okviru letošnje Vilenice

Prosvetni dom na Opčinah je predsinočnim - kot že v tradiciji - gostil literarni večer, ki je sodil v okvir letošnje kulturne prireditve Vilenica, ki se je začela v četrtek zjutraj v Sežani ob udeležbi velikega števila srednjeevropskih književnikov.

Openski večer, ki je zelo dobro uspel, so gmotno podprle zamejske slovenske banke, v imenu katerih je spregovoril predsednik openske Hranilnice in posojilnice Pavel Milič. Tržaško občinsko upravo je zastopal odbornik Roberto De Gioia, ki je tudi na kratko pozdravil udeležence. Četrtekovega srečanja literatov iz raznih držav je prisostvovalo veliko številu ljudi.

Na sliki (foto Križmančič) predsednik HPO Milič pozdravlja udeležence literarnega večera v dvorani Prosvetnega na Opčinah.

Združenje Confesercenti kritično do vladne gospodarske politike

Združenje trgovcev Confesercenti nasprotuje predlogu, da bi vlada dobila izredna pooblastila za premostitev gospodarske krize. Pooblastilni zakon, ki ga predlaga ministrski predsednik Giuliano Amato, prča o hudi ekonomski krizi, bo lahko pa koristil le, če ga bo vlada uporabila za točno določene posege in to ob soglasju vseh družbenih komponent.

Vlada mora po mnenju krajevnega združenja Confesercenti najprej točno pojasniti, kako misli zaježiti državne izdatke in kako misli nastopiti proti naraščajoči inflaciji in proti nerazsodnemu trošenju javnega denarja. Trgovci in mali podjetniki so pripravljeni, da prispevajo k premostitvi težke ekonomske situacije, a pod pogojem, da bodo načrtovani posegi realistični in da ne bodo prizadeli le nekaterih ekonomskih sektorjev.

Vodstvo Confesercenti namreč ugotavlja, da so doslej marsikatera bremena zlasti na področju davčne politike padla na ramena malih in srednjih trgovcev ter turističnih delavcev, ki so tudi zastopani v tej stanovski organizaciji. Podobna stališča o tem spornem predlogu Amatove vlade, ki ga mora sicer potrditi še parlament, je združenje Confesercenti zavzelo tudi v drugih pokrajinah naše dežele ter drugod po državi.

OBČINA TRST

MEDSEKTORSKA URBANISTIČNA
UPRAVNA SLUŽBA

Prot. št. S.A.I.U.-92-29116/36/92/1

Trst, dne 21. avgusta 1992

PREDMET: Obnovitveni plan, imenovan »Ulica Torretta - ulica Pescheria - ulica S. Sebastiano - trg Cavana ter dvorišče Torchio«. Sprejetje - sporočilo o deponiranju.

ŽUPAN

Na podlagi komisarskega sklepa št. 340 z dne 11. marca 1992 (njegovo neoporečnost je ugotovil Pokrajinski nadzorni odbor dne 6. maja 1992 pod št. 421/1336), s katerim se sprejema obnovitveni plan, imenovan »Ulica Torretta - ulica Pescheria - ulica S. Sebastiano - trg Cavana ter dvorišče Torchio« in h kateremu pristopa tudi tržaška občina; na podlagi 9. čl. zakona št. 1150 z dne 17.8.1942; na podlagi deželnih zakonov št. 18 z dne 29.4.1986, 7. in 8. člen, št. 52 z dne 19.11.1991 ter št. 19 z dne 14.7.1992

sporočam,

- da je načrt zgoraj omenjenega obnovitvenega plana za 30 (trideset) dni zaporedoma deponiran v Glavnem tajništvu (oglasna deska) in sicer od 11.9.1992 do 11.10.1992;

- da si ga v tem roku vsi zainteresirani lahko ogledajo od 8. do 14. ure ob delavnikih ter od 9. do 12. ure ob praznikih;

- da lahko do tridesetega dne po zapadlosti roka objave, to je do 10.11.1992, lahko lastniki in posestniki v planu vključenih nepremičnin vložijo ugovore. V istem roku lahko predloži občini pripombe na ustreznem kolkovnem papirju.

NAMESTNIK GLAVNEGA TAJNIKA
(Caputo)

ZA ŽUPANA
(Magnelli)

Poziv levičarskim in demokratičnim silam SKP kliče k opoziciji proti sedanjim upravam

Poziv vsem levičarskim in na prednim silam, naj se združijo v resno in odločno opozicijo sedanji upravi, kot predpogoj, da se porazi konservativne in nacionalistične tržaške uprave. To je bil v skrajni sintezi smisel novinarske konference, ki jo je Stranka komunistične prenov organizirala včeraj na svojem tržaškem sedežu v Ul. Tarabocchia.

Pokrajinski sekretar Giorgio Canciani, pokrajinski svetovalec Stojan Spetič in občinski svetovalec Fausto Monfalcon so ugotovili, da ima "katastrofalna politika vlade, ki vse bolj načenja socialno varnost, raven plač, zaposlitev ter interese, ki so povezani s produktivnimi dejavnostmi ter privilegira finančni kapital", izredno hude posledice še zlasti za Trst. Toda mesto doslej ni bilo sposobno reakcije in večina, ki je prevzela vladno na Občini in Pokrajini, je preveč raznolika in fragmentirana, da bi lahko oblikovala vsaj minimalno skupno strategijo za nujne ukrepe v takem izjemnem stanju. Še manj je zato sposobna pripraviti načrt za

preživetje in razvoj mesta. Stanje je tembolj zaskrbljujoče, po oceni SKP, ker ostale levičarske sile doslej niso dokazale dovolj moči in ker je tudi sindikat popustil na nedavnih pogajanjih o ceni dela.

V teh pogojih, meni SKP, mora levica strniti svoje vrste in si prevzeti lastne odgovornosti in to na edinem področju, na katerem se danes lahko izrazi: v oblikovanju močne opozicije proti vladni restriktivni politiki vlade in proti krajevnim desno-sredinskim upravam, ki so povsem podrejene vladi v njeni nesprejemljivi gospodarski politiki.

SKP, ki bo danes sodelovala na vsedravnih manifestaciji proti sporazumu o ceni dela in za proglasitev splošne stavke proti vladni gospodarski politiki, hoče zastaviti svoje sile, da bi tudi v Trstu mobilizirala delavce za obrambo krajevnih proizvodnih stvarnosti, zaposlitvene ravni in za razvoj mesta. In za dosego teh ciljev vabi k skupnemu nastopanju in zavzemanju vso levico.

Obisk za vzpostavitev gospodarskih stikov Gorbačov je sprejel tržaško delegacijo

Bivši sovjetski predsednik Mikhail Gorbačov je včeraj popoldne sprejel na vljudnostnem obisku tržaško gospodarsko delegacijo, ki jo je vodil župan Staffieri. Srečanje je potekalo na sedežu sklada, ki nosi ime po Gorbačovu. Ruski politik je gostom omenil ugodnosti in lepe možnosti, ki bi lahko vzklije z učvrstitvijo gospodarskih odnosov med Rusijo in Italijo, pri čemer je posebej omenil vlogo Trsta in njegovo naravno sposobnost razvijanja mednarodnih odnosov. Gorbačov se je dalj časa tudi zaustavil pri sedanjem težkem gospodarskem položaju ruske republike in pri velikih političnih premikih, ki pogojujejo razvoj ruskega gospodarstva. Le-to je v hudi krizi in potrebuje mednarodno pomoč. Srečanje Mikhaila Gorbačova s predstavniki tržaških gospodarskih krogov spada torej v sklop prizadevanj za pridobitev novih mednarodnih pobud za rusko ekonomijo.

Vodja tržaške gospodarske delegacije, župan Staffieri, se je zahvalil Gorbačovu za pozornost, ki jo je posvetil moskovskemu obisku tržaških gospodarstvenikov, in je bivšega ruskega predsednika povabil na obisk v Trst, mesto, ki je po županovih besedah, s simpatijo sledilo preokretu v vzhodnem bloku in v Sovjetski zvezi, katerega protagonist številka ena je bil prav Gorbačov.

Tržaško gospodarsko delegacijo so ob županu Staffieriju sestavljali še predsednik pristanišča Fusaroli, predsednik Ustanove za industrijsko cono Tabacco, predsednik finančne družbe Finporto Perelli in podjetnika Pacorini in Pezzoli. Med svojim obiskom v Moskvi se je delegacija že sestala s predstavništvom ruskega parlamenta in z moskovskim podžupanom. V spremstvu ministra za industrijo Guljaskim so se srečali s predstavniki lesnega konzorcija Mekor, s predstavniki dežele Kostrom in z voditelji trgovinske banke Progress. Na teh srečanjih so postavili temelje za bodoče tesno gospodarsko sodelovanje med Trstom in nekaterimi ruskimi podjetji in gospodarskimi ustanovami.

Poseg deželnega odbora FJK v pomoč tvrdkam-upnicam škedenjske železarne

Deželni odbor FJK je na predlog odbornika za finance Longa, ki se je prej dogovoril z odbornikom za industrijo Sarom, odobril nakup obveznic Mediocredita v višini 4 milijard lir. Cilj celotne akcije je, da bi z različnimi operacijami skupno pridobili obveznic za 8 milijard lir, ki bi jih ponudili malim in srednjim podjetjem, ki delajo v deželi na področju industrije in storitev.

Operacijo so lahko izvedli -sta izjavila Longo in Saro- s posegom v deželno bilanco, prvenstveni namen vsega pa je bilo priskočiti na pomoč raznim tvrdkam, ki so zašle v teža-

ve zaradi krize škedenjske železarne; razna podjetja so morala namreč najeti posojila na kratek rok.

Glede možnosti, ki jo nudijo malim in srednjim podjetjem, je Longo dejal, da je ponudba še zlasti vabljiva zaradi obrestne mere, ki jo bo to v tem primeru zagotovil Mediocredito. V tem obdobju, je še poudaril Longo, so podjetja zaradi višanja ekskomptne mere v precejšnjih težavah in zato je deželni odbor posegel v podporo sektorja, ki je še posebej pomemben.

Saratoga bo odplula iz Trsta v ponedeljek

Letalonosilka Saratoga bo ostala v našem pristanišču še do ponedeljka. Kam bo odšla, še ni znano, saj se komandant ladje James Drager noče izreči, češ da še čaka na navodila OZN. Najverjetnejša hipoteza je, da bodo letala Saratoga ščitila civilna letala OZN, ki bodo prevažala pomoč bosanskemu prebivalstvu.

V gledališču Miela pa bo drevi ob 21. uri nastopila godba ameriške letalonosilke Saratoga. Ansambel šteje deset članov ter se bo predstavil s sodobnim programom jazza, rocka, country glasbe in evergreenov. Koncert prireja Italijansko-ameriško združenje in Zadruga Bonaventura. Vstop je prost.

Proslava 10-letnice Zavoda združenega sveta iz Devina

Devinski Zavod združenega sveta Jadranskega morja je sinoči z gala predstavo v gledališču Rossetti proslavil 10-letnico svojega obstoja in delovanja. Ob tej priložnosti so pomen zavoda za mednarodno sodelovanje in sožitje podčrtali italijanski minister za šolstvo Rosa Russo Jervolino, angleški predstavnik Zavodov združenega sveta Varcoe, predsednik devinskega zavoda Belci, predsednik deželne vlade Turello in tržaški podžupan Magnelli. Zatem so prisotni, med katerimi je bilo kakih 300 sedanjih in bivših dijakov zavoda, sledili izvedbi 2. simfonije v C-molu Gustava Mahlerja. Skladbo je izvedel orkester gledališča Verdi pod vodstvom Michela Tabachnika (na sliki Davorina Križmančiča) s solistkama sopranistko Sarah Leonard in mezzosopranistko Gabriele Schreckenbach.

Avtomobilisti morajo dodatek plačati do 31. oktobra Od torka koleki tudi v trafikah

Od torka dalje bodo »dodatni« koleki za vsa vozniška dovoljenja končno na voljo tudi v trafikah. Pokrajinski sindikat lastnikov trafik FIT obvešča namreč svoje člane, da lahko v torek, 15. septembra dvignejo koleke na izterjevalnici CrT v Ul. Nordio. Ob tem sindikat FIT opozarja svoje člane, naj že prej pripravijo točen seznam zahtevanih kolekov in naj ga izterjevalnici predstavijo v ponedeljek z ustreznim krožnim čekom. Na osnovi predloženih seznamov bodo namreč lahko že v ponedeljek popoldne pripravili in porazdelili koleke, tako da v torek pri porazdeljevanju ne bi prišlo do večjih zastojev. Kdor seveda ne more seznama pripraviti predhodno in ga izročiti v ponedeljek, lahko vse opravi v torek, ven-

dar mora računati na možnost, da se bo v torek načakal v Ul. Nordio.

Po prevzemu kolekov bodo seveda le-ti takoj v prodaji v trafikah, kjer jih lahko kupijo vsi vozniki, ki si doslej niso preskrbeli kolekov v poštinih uradih.

Verjetno je že vsakdo izračunal, koliko mora plačati, vendar pa velja ponoviti, da skupni davek za vsa vozniška dovoljenja znaša po »podvojitvi« Amata in »zaokrožitvi« ministra Gorie 50.000 lir. Na vozniško dovoljenje tipa B je treba torej dodati kolek za 28.000 lir, na vozniško dovoljenje C za 32.000 lir in na vozniško dovoljenje D za 33.000 lir. Dodatne koleke je treba v vozniško dovoljenje nalepiti do 31. oktobra.

Na torkovem zasedanju krajevnih občinskih skupščin V Dolini bodo razpravljali o mnogih aktualnih zadevah

Dolinski občinski svet se bo sestal prihodnji torek ob 18. uri. Na dnevnem redu ima celo vrsto tekočih upravnih zadev in aktualnih vprašanj. Župan Marino Pečenik bo uvodoma poročal o raznih občinskih zadevah in bo odgovarjal na morebitna vprašanja svetovalcev, nato bo skupščina ratificirala sklepe občinskega odbora. Svet se bo nato med drugim ukvarjal z novim pravilnikom za pogodbe in s finančnim proračunom, ki ga mora javna uprava sprejeti pred koncem oktobra.

Drugi del seje bo posvečen razpravi o ustanovitvi kraške ekološke cone, o novem zakonu za parke in specifično o Kraškem parku ter o zakonu za globalno zaščito slovenske manjšine. Razprava bo potekala na osnovi resolucij, ki so jih predložili zastopniki raznih političnih skupin v občinski skupščini. Beseda bo tekla tudi o resoluciji o načrtovanih novih posegih družbe SIOT, ki so jo skupno predložili svetovalci Capuzzo, Drozina in Gombač.

Padriški Center za raziskave na svetovni razstavi v Sevilli

Na svetovni razstavi v Sevilli bo prisoten tudi Center za znanstvene in tehnološke raziskave pri Padričah. V ponedeljek, 21. t. m., bodo predstavniki Centra priredili v Palači Italia tiskovno konferenco, na kateri bodo predstavili delovanje in načrte te znanstveno-raziskovalne ustanove, ki postaja vse bolj zanimiva tudi na mednarodni ravni. Za to priložnost bodo tudi izdali posebno številko revije AR.

Udeležba padriškega Centra je povsem v skladu s temo svetovne razstave, ki je posvečena, kot znano, prispevkom, ki so jih dale posamezne države za tehnološki razvoj. Omenimo naj, da je v Palači Italia na ogled tudi skulptura, ki sta jo izdelala tržaška arhitekta Angiolini in Wetzel po naročilu združenja za znanstveno divulgacijo Globo Trieste.

»Sissin kip spada le na mestni trg«

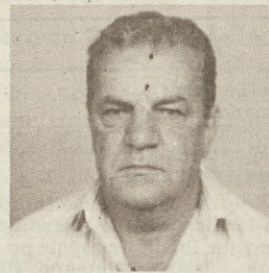
Kulturno združenje Mitteleuropa iz Trsta je zbralo skoraj 5 tisoč podpisov občanov, ki se zavzemajo za to, da bi na Trgu libertà pred železniško postajo ponovno postavili kip avstrogrške cesarice Elizabete, soproge Franca Jožefa, znane tudi kot »Sissi«.

Kip je zdaj v konjušnici miramarskega gradu, a je nekoč že stal na Trgu libertà. Visok je približno dva metra, narejen pa je iz bron. Gre za delo dunajskega kiparja Franza Seiferta, ki je zmagal mednarodni natečaj, katerega se je udeležilo 58 kiparjev. Pred železniško postajo so ga postavili leta 1912, odstranili pa so ga po prihodu Italije leta 1921 skupno z drugimi spomeniki, ki so spominjali na habsburške čase.

Kot so včeraj povedali predstavniki združenja Mitteleuropa na tiskovni konferenci, je kip stal 100 tisoč kron, ki so jih zbrali tržaški občani na javni nabirki. Kip je torej last mesta, njegova postavitve na trg pa bi med drugim predstavljala turistično atrakcijo.

† Nepričakovano nas je zapustil naš dragi

Aldo Bloccari

Pogreb bo v ponedeljek, 14. t. m., ob 12.15 iz mrtvašnice glavne bolnišnice naravnost v cerkev na Katinari.

Žalostno vest sporočajo žena Romana, sin Paolo, svakinja Bianca in drugi sorodniki.

Trst, 12. septembra 1992
(Pogrebno podjetje - Ul. Zonta 3)

Ob bridki izgubi dragega Aldota sočustvujeta z družino

Učo in Tereza Fadini

Ob težki izgubi dragega moža in očeta Alda Blokarija izreka iskreno sožalje ženi Romani in sinu Paulu

KK Adria

Ob smrti svojega bivšega predsednika, pevovodje in kulturnega delavca Cezarja Možine izreka sožalje mami Mariji in sorodnikom

SKD Primorec Trebče

Sekcija DSL iz Trebč izreka mami Mariji globoko sožalje ob izgubi sina Cezarja.

Bivši sošolci Klasične gimnazije 1958 - 1959 se spominjajo Cezarja Možine in prizadeti žalujejo ob njegovi prerani smrti.

Ciao Cesare!

Aldo, Gabrijela, Aleksij, Elena, Aljoša in Nicol

Ob smrti tov. Cezarja Možine izreka svojcem iskreno sožalje

Stranka komunistične prenov
Krožek Kras

Ob težki izgubi prijatelja Cezarja izreka družini globoko sožalje

Dario z družino

† Spročamo, da nas je nenadoma zapustil naš dragi

Stanko Scubini

Pogreb bo danes, 13. t. m., ob 13.30 izpred hiše žalosti v Devinu.

Žalujoci: žena Marija, sinova Peter in Marko, hči Carla, tašča Zofija, svak Marko in svakinja Vojka z družinami.

Devin, Nabrežina,
12. septembra 1992.

ZAHVALA

Ob izgubi naše predrage

**Vladimire (Mirele)
Starc vd. Prašelj**

se iskreno zahvaljujemo darovalcem cvetja in vsem, ki so jo pospremili k zadnjemu počitku.

Posebna zahvala pevcem zbora Vasilij Mirk in nosilcem krste.

ŽALUJOČI SVOJCI

Kontovel, 12. septembra 1992

Kapelica Kraljica miru na KATINARI
Jutri, 13. septembra, v počastitev Kraljice miru (53. obletnica) se bo pri kapelici vršila sv. maša ob 9.30.

koncerti

Gledališče Verdi
Simfonična sezona '92
Predprodaja vstopnic za vse koncerte pri blagajni gledališča Verdi na Trgu Unità (zaprta ob ponedeljkih).

Nocoj ob 21. uri v Športni palači "Carnera" v Vidmu bo na sporedu ponovitev koncerta. Prodaja vstopnic pri Puntu Cultura - Palazzo Morpurgo, Ul. Savorgnana 12, Videm.
Pod vodstvom Michela Tabachnika, solistki Sarah Leonard in Gabriele Schreckenbach, bosta nastopila orkester in zbor gledališča Verdi. Na programu skladbe Gustava Mahlerja.

V petek, 18. t. m., ob 20.30 (red A) bo v gledališču Rossetti koncert zbora in orkestra gledališča Verdi pod vodstvom Lù Jia, pri klavirju Bernd Glemser. Na programu Rachmaninov, Schumann. Ponovitev koncerta v soboto, 19. t. m., ob 21. uri v Vidmu - Športna palača Carnera.

Gledališče Rossetti
V nedeljo, 27. t. m., ob 21. uri bo na sporedu dobrodelni koncert ob 150-letnici banke Cassa di Risparmio di Trieste. Pod vodstvom Riccarda Mutija bo nastopil Filharmonični orkester milanske Scale. Na programu Busoni, Casella, Fauré, Debussy.
Predprodaja vstopnic pri UTAT v Pasaži Protti.

Avditorij Muzeja Revoltella
"Nedelje mlade glasbe"
V nedeljo, 20. t. m. bo v Avditoriju muzeja Revoltella v Ul. Diaz prvi koncert posvečen 300-letnici Tartinijevega in 200-letnici Rossinijevega rojstva. Nastopil bo klavirski duo EMANUELA BELLIO in MASSIMO SOMERZI.
Koncerti bodo trajali do 13. decembra. Informacije, abonmaji in predprodaja vstopnic pri blagajni gledališča Verdi na Trgu Unità.

Miramarski park
Glasbeni sprehodi
Danes, ob 15.30 bo s pričetkom pri Labodjem jezeru koncert orkestra Opera giocosa Furlanije-Juljske krajine. Pod taktirko Severina Zannerinija bodo izvajali Dragonettijeve, Barberjeve, Boccherinijeve in Tartinijeve skladbe.
Ponovitve jutri, ob 15.30.
Štivanska cerkev
V ponedeljek, 14. t. m., ob 20.30 bo v štivanski cerkvi na sporedu koncert čembalistke SILVIE RAMBALDI. Na programu Vivaldi in Bach.
Repentabska cerkev
Jutri ob 18. uri prvi koncert ciklusa stare glasbe, ki jih prireja Gallus Consort in Deželni sedež RAI pod pokroviteljstvom Tržaške pokrajine. Nastopili bodo člani skupine Gallus Consort, s katerimi bosta sodelovala violinista Gian Domenico Busato in Pietro Zazzetta. Na programu Tartini, Stetke, Blavet in Prow.

gledališča

Gledališče Rossetti
Stalno gledališče F-Jk
Gledališka sezona 1992/93: pri osrednji blagajni v Galeriji Protti (urnik: 9-12.30, 15.30-19; ob praznikih 9-12.30; tel. 630063) in v gledališču Rossetti (Drevored XX. septembra 45 (urnik: 12-15.30, 16.30-20; tel. 54331) lahko vpišete ali potrdite abonma za gledališko sezono 1992/93.

V ponedeljek, ob 18. uri bo v fojerju gledališča Rossetti srečanje z dijaki in profesorji tržaških sol.

Miramarski park
Do vključno 15. septembra se bodo vrstile predstave LUČI in ZVOKI.
Danes, ob 21. uri in ob 22.15 predstava v italijanščini.
Ponovitve v torek, 15. t. m., ob 21. uri predstava v angleščini in ob 22.15 v italijanščini.

Gledališče Cristallo
La Contrada
Gledališka sezona 1992/93: v gledališču Cristallo, pri osrednji blahajni UTAT v Pasaži Protti, na sedežih sindikatov lahko vpišete abonma za novo gledališko sezono. Potrditev starih abonmajev do 21. septembra.

KUD MAGNET
V domu A. Sirk v Križu bo v torek, 15. t. m., ob 21. uri, v sklopu večerov AMATEATER, ki jih organizira KUD Magnet, gostovala gledališka skupina VOCI LONTANE iz Milana s predstavo OZRI SE V GNEVU J. Osborna. Ponovitve do nedelje, 20. septembra.

menjalnica 11. 9. 1992

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST	TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1097,50	1045.—	Švicarski frank	864,90	850.—
Nemška marka	765,40	757.—	Avstrijski šiling	108,77	107,75
Francoski frank	224,82	222.—	Norveška krona	193,40	190.—
Holandski gulden ...	678,99	670.—	Švedska krona	209,28	206.—
Belgijski frank	37,102	36.—	Portugalski eskudo .	8,736	8,30
Funt sterling	2133,40	2125.—	Španska peseta	11,775	11,25
Irski sterling	2029,60	2000.—	Avstralski dolar	796,45	750.—
Danska krona	197,76	195.—	HUF	—	10.—
Grška dramma	6,152	5,90	ECU	1548,60	—
Kanadski dolar	896,40	860.—	Slovenski tolar	—	13.—
Japonski jen	8,888	8,40	Hrvaški dinar	—	3.—

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Telef.: Sedež 040/67001
Agencija Domjo 831-131
Agencija Rojan 411-611
Filiala Cedad 0432/730-314

razstave

V kavarni Caffè degli specchi je na ogled razstava kraških pokrajin slikarke LILI LUPIERI. Razstava bo odprta do nedelje, 13. t. m.
V galeriji Muzeja Revoltella v Ul. Diaz 27 je na ogled razstava "Od Canove do Burrija - Muzej se predstavlja".
Pri Brišičkih 9/A je odprta umetnostna galerija in razstava umetnostne obrti v kraškem marmorju PAVLA HROVATINA.

V galeriji Costanzi je do 18. t. m. odprta skupinska razstava, na kateri razstavljajo svoja dela DANINO BOŽIČ, MAJA FRANKOVIČ, KLAS GRDIČ, MAURO STIPANOV in GORAN ŠTIMAC. Urnik: 10-13, 17-20, ob praznikih 10-13, zaprta ob ponedeljkih.
Na sedežu letovišcarske ustanove v Miljah, Ul. Roma 20, bodo v ponedeljek, 14. t. m., ob 18. uri odprli razstavo slikarke M. GABRIELLE PELIZZON SEGALLA na temo "Amazzonia".
V zborni dvorani in knjižnici pedagoške fakultete, Ul. Tigor 22 je na ogled do 15. novembra razstava starih zemljevidov Italije in sveta z naslovom "Imago mundi et Italie".

razne prireditve

Stranka komunistične prenove - Krokžek Kras prireja 12. in 13. septembra v Bazovici PRAZNIK KOMUNISTIČNEGA TISKA; v primeru slabega vremena se bo praznik nadaljeval tudi v ponedeljek. Za ples bosta poskrbela ansambla Furlan in Krt.

včeraj - danes

Danes, SOBOTA, 12. septembra 1992
GVIDO
Sonce vzide ob 6.40 in zatone ob 19.22 - Dolžina dneva 12.42 - Luna vzide ob 19.04 in zatone ob 7.01.
Jutri, NEDELJA, 13. septembra 1992
JANEZ
PLIMOVANJE DANES: ob 4.09 najnižja -47 cm, ob 16.39 najnižja -41 cm, ob 22.33 najvišja 36 cm.
VREME VČERAJ: temperatura zraka 24,1 stopinje, zračni tlak 1019,6 mb narašča, veter 4 km na uro jugozahodnik, vlaga 74-odstotna, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 22,8stopinje.

ROJSTVA, SMRTI IN OKLICI
RODILI SO SE: Matteo Novi, Clariissa Romano, Marco Goliani, Gianluca Gloria, Iacopo Pagnini, Stefania Gioseffi, Erica Cornachin, Sophia Toffolon.

UMRLI SO: 76-letni Guerrino Rossetti, 61-letni Aldo Bloccari, 72-letni Oscar Gustini, 83-letni Mario Chermaz, 59-letna Nerina Azzi, 59-letni Gino Orzan, 77-letni Luigi Pascut, 83-letni Marcello Rossi, 48-letni Roberto Fantuz, 89-letna Iolanda Cosarini, 87-letna Rosa Gobbo, 84-letna Giustina Vatta.

OKLICI: picer Armando Di Somma in točajka Carmela Musti, uradnik Giorgio Talamini in uradnica Daniela Maslic, finančna straža Andrea Leviani in delavka Debora Zachignia, poslovođa Fabio Iurada in zdravnica Grazia Ceo, tehnik Francesco Saverio Antonante in prodajalka Lorella Legovich, uradnik Bruno Plesnik in uradnica Cristina Degrassi, inženir Sandro Broili in univerzitetna študentka Alessandra Furlani, sofer Riccardo Manzini in knjigovodinja Patrizia Bertolino, uradnik Roberto Papazzoni in uradnica Laura Bainat, obrtnik Massimo Sardo in trgovka Antonia Ientile, Alessandro Lisi in Mirjam Daniella De Ouden, poslovođa Vittorio Pedicchio in gospodinja Rossella Gitti, odvetniški pripravnik Rado Race in zdravnica Sonja Jazbec.

SLUŽBA LEKARN
Od ponedeljka, 7. do nedelje, 13. septembra 1992

Normalen urnik lekarn:
od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30
Lekarne odprte od 13.00 do 16.00
Trg Garibaldi 5 (tel. 726811), Trg Valmaura (tel. 812308), Milje - Lungomare Venezia 3 (tel. 274998).
NABREŽINA (tel. 200466) - samo po telefonu za nujne primere.
Lekarne odprte od 19.30 do 20.30
Trg Garibaldi 5, Trg Valmaura 11, Ul. Roma 16, Milje - Lungomare venezia 3.
NABREŽINA (tel. 200466) - samo po telefonu za nujne primere.

NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30.
Ul. Roma 16 (tel. 364330).

ZA DOSTAVLJANJE ZDRAVIL NA DOM TEL. 350505 - TELEVITA
URAD ZA INFORMACIJE KZE
Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka ob 8 do 13. ure - tel. 573012.

šolske vesti

Ravnatelj poklicnega zavoda Jožef Stefan sporoča dijakom, da se pouk prične v ponedeljek, 14. septembra, ob 8. uri.
Šola Glasbene matice Trst: popravni izpiti iz teor. solf. bodo v torek, 15. 9., ob 9. uri v Trstu.
Vpisovanje novih gojencev po podružnicah: v Boljuncu v gledališču v ponedeljek, 14. 9., od 16. do 18. ure (klavir, kitara, harmonika), v Nabrežini na trgu v stari podružnici v torek, 15. 9., od 17. do 19. ure (klavir, violina, trobila, harmonika).

Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje prireja v šolskem letu 1992/93 v Trstu naslednje tečaje: 1. za dodeljene uradniškemu delu - 1. letnik (1200 ur); 2. za uradnike uvoznno-izvoznega podjetja - 2. letnik (1200 ur); 3. za kuharje - 1. letnik (1200 ur); 4. strokovni master za upravljanje podjetij - pogoji za vpis opravljena višja srednja šola (500 ur vključena delovna praksa v podjetjih); 5. osnovne informatike - MS DOS 5, WINDOWS 3 (40 ur); 6. elektronske razpredelnice - LOTUS 1.2.3 (60 ur); 7. urejevanje besedil - WORD 5 (60 ur); 8. urejevanje datotek - DB III Plus (60 ur); 9. za programiranje osebnih računalnikov z uporabo jezika DB III Clipper 5 (150 ur); 10. začetniški tečaj italijanščine (50 ur); 11. za sklepanje trgovskih pogodb (50 ur); 12. za vzdrževalce parkov, vrtov in zelenih površin (120 ur); 13. splošno kmetijstvo (150 ur); 14. enologija (30 ur). Vpisovanje in podrobnejše informacije do 18. septembra t. l. na začasnem sedežu zavoda v Ul. Revoltella 37, tel. 394515, vsak dan (razen ob sobotah) od 9. do 13. ure. Za tečaj iz kmetijstva je vpisovanje tudi na Kmečki zvezi v Trstu, Ul. Cicero-ne 8, tel. 362941.

Na Proseku
BRUNO RUPEL
50. rojstni dan slavi. Še mnogo srečnih in uspešnih dni mu iz srca želijo
Nadja, Marko, mama in vsi sorodniki

razna obvestila

Seja glavnega odbora barkovljanskega društva bo v četrtek, 17. t. m., ob 20.30.

ŽPZ Ivan Grbec obvešča svoje pevke, da bo prva vaja v sredo, 16. t. m., ob 20.30 v društvenih prostorih, Škedenjska ul. 124. Obenem vabi nove pevke, da se mu pridružijo.

Glasbena šola ricmanjske godbe sprejema vpise gojencev od 5. leta starosti dalje za tečaje trobil, pihal, tolkal in klavirja v prostorih Kulturnega doma v Ricmanjih in sicer jutri, 12. 9., od 14. do 16. ure. Vpis je možen tudi v Bazovici pri odbornikih KD Lipa ter pri KD Rotve-Kolonkovec jutri, 12. 9., od 17. do 19. ure. Za informacije tel. na št. 380749 od 12. do 14. ure.

Godbeno društvo Prosek organizira glasbeno šolo za pihala, trobila in tolkala. Vpisovanje in informacije od ponedeljka, 14. t. m., do petka, 18. t. m., od 19. do 20. ure v Soščevi hiši na Proseku (tel. 225073 od 19.00 do 20.30).

Začelo se je vpisovanje v glasbeno šolo Godbenega društva Nabrežina. Vsi, ki bi se radi učili teorije, solfeggia in igranja instrumentov se lahko javijo vsak ponedeljek in četrtek od 20.30 dalje na sedežu društva na Trgu sv. Roka v Nabrežini.

Plesno-ritmični odsek ŠD Kontovel obvešča, da se vadbe ritmičark pričnejo 24. septembra po starostnih skupinah od 15.30 dalje. Istega dne bo ob 20.30 rekreacija za ženske.

SK Brdina organizira zimovanje s silvestrovanjem na Rogli. Informacije na tel. št. 212859 in 226271.

kino

ARISTON - 18.30, 20.15, 22.00 In the Soup, r. Alexander Rockwell.
EXCELSIOR - 17.30, 18.45, 20.30, 22.15 Fratelli e sorelle, r. Pupi Avati, i. Franco Nero.
EXCELSIOR AZZURRA - 18.00, 20.00, 22.00 Mio cugino Vincenzo.
NAZIONALE I - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 Poliziotti in blue-jeans, i. Christian Slate.
NAZIONALE II - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 Moglie a sorpresa, i. Steve Martin.
NAZIONALE III - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 White Sands - Tracce nella sabbia, i. M. Rourke, W. Dafoe.
NAZIONALE IV - 16.30, 18.40, 20.30, 22.15 Nero, i. S. Castellitto, C. Caselli.
GRATTACIELO - 17.30, 22.00 Batman il ritorno, i. M. Keaton, M. Pfeiffer.
MIGNON - 16.30, 22.00 La mano sulla culla.
LJUDSKI VRT - 21.00 Il mio piccolo genio.
EDEN - 15.30, 21.30 Stretto, bagnato ed infuocato, □ □
CAPITOL - 17.30, 19.00, 20.30, 22.10 Fusi di testa, i. Dana Carvey, Rob Lowe.
LUMIERE - 17.00, 18.45, 20.00, 22.00 Ferro & seta.

ALCIONE - 18.30, 20.15, 22.00 E ora qualcosa di completamente diverso, r. I. Macnaughton.
RADIO - 15.30, 21.30 Taboo IV - il trionfo del vizio, porn., □ □

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □ □

mali oglasi

OSMICO je odprl Rudi Petaros v Borštu. Toči dobro belo vino.
OSMICO je odprl v Zgoniku Stanko Milič.
DOBRO belo vino iz kontovelskega brega prodam. Tel. na št. 225304.
VOLVO 740 turbo intercooler, letnik 85, ABS, klima, pomična streha, prodam. Tel. tajnica 827493 ali ob delavnikih 366633 - Vali v uradnih urah.
PRODAM alfo 33 1500, letnik 85, po ugodni ceni. Tel. na št. 229463.

PRODAM dva lesena soda v dobrem stanju, prostornina 5 hl. Tel. v večernih urah na št. 229349.
NUDIM lekcije iz klavirja. Tel. na št. (0481) 533592 ob delavnikih.
NA OBROBJU TRSTA, na ugodnem prodajnem mestu, prodam iz družinskih razlogov dobro vpeljano in do nosno trgovino s sočivjem, svežo zelenjavo in kmetijskimi pridelki. Tel. (040) 828988 od 8. do 13. ure.

KUPIM ali vzamem v najem frizerski salon v tržaški okolici. Tel. na št. 200605.
IŠČEM službo kot otroška negovalka v slovenski družini v Trstu ali okolici. Sem iz kriznega območja, kjer divja vojna (Slavonski Brod), živim pri sorodnikih v Sežani - družina Rodica, Pod Planino 4.
MOŠKI, dobra volja do dela, specialist pri vezanju trt, sprejme službo po dogovoru. Tel. (003866) 58806.

IŠČEMO v najem prostore za urad, 50 - 80 kv. m, na Opčinah ali Proseku. Tel. po 19. uri na št. 225122.

NUJNO iščem v najem stanovanje ali hišo v Novi Gorici ali okolici. Tel. na št. (040) 226196 ob urah kosila.

NEREZIDENČNI študent nujno išče sobo ali manjše stanovanje v najem. Tel. od ponedeljka do petka na št. 368621.

PRODAM knjige za vse razrede DTTZ Žiga Zois. Tel. v jutranjih urah na št. 393036.

IZGUBIL sem srednjo evidenčno tablico TS 274501 med Rojanom in Dolino. Če jo je kdo našel ali videl, prosim, naj telefonira na št. 814212 - najditelju gre nagrada.

izleti

ŠKD Cerovlje-Mayhinja organizira v nedeljo, 13. septembra, izlet v Gardaland. Za informacije lahko telefonirate na št. 299798 od 20. do 21. ure.
Društvo slovenskih upokojencev Trst obvešča, da je še nekaj prostih mest za izlet v Vilo Manin na ogled razstave Zlato in zakladi Evrope v sredo, 16. septembra. Vpišete se lahko na sedežu društva v Ulici Cicerone 8.
Društvo naravoslovcev in tehnikov Tone Penko prireja v nedeljo, 20. t. m., strokovno vodeni izlet po Naravnem rezervatu Strunjan in po Solinarskem muzeju v Krajinskem parku sečoveljskih solin. Vodila ga bosta geograf dr. Boris Križan in biolog Robi Turk. Zbirališče in odhod ob 8.30 pred sodno palačo v Trstu, oziroma pri avtobusni postaji v Strunjanu ob 10. uri. Prevoz z lastnimi sredstvi. Prisrčno vabljeni člani in prijatelji društva.
SKD Barkovlje prireja izlet v Avstrijo v nedeljo, 20. t. m. Za informacije tel. na št. 363452 v jutranjih ali popoldanskih urah ali na št. 415797.

čestitke

Danes na Proseku se BRUNO z Abrahamom sreča. Proč od njega ga podi, ker pravi, da tako star še ni. Pa je, pa je, pa je... Srečno Bruno, prijatelji s Krasa.
Na Proseku praznuje danes BRUNO RUPEL 50. rojstni dan. Da bi bil vedno tako srečen, nasmejan, kot danes, mu iz srca želi klapa s Proseka in Kontovela.
Dragemu možu in očetu EMILU ČUKU za 70. rojstni dan iskreno čestitajo žena in otroci z družinami.

prispevki

N.N. daruje 50.000 lir za vzdrževanje spomenika NOB na Opčinah.
V spomin na pok. Justino Štoka darujeta Justina in Majda Cibic 20.000 lir za Sklad Mitja Čuk.
Namesto cvetja na grob Pina Ferluge darujejo družine Sossi, Starc in Šinigoj 75.000 lir za cerkev na Ferlugih in 75.000 lir za cerkev na Opčinah.
V počastitev spomina Mirelo Starc vd. Prašelj darujeta Lojzka in Pino Pertot 50.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim na Kontovelu.
V spomin na Mirelo Starc vd. Prašelj daruje Vida Gerlanc Mennucci 10.000 lir za ŠD Kontovel.
V spomin na pok. Miloša Lukšo, Rudija Puntarja, Cveta Husuja, Alfreda Albijske, Vide Ban in Mirelo Starc darujeta Vojka in Ivan Ukmar 50.000 lir za popravilo cerkve na Proseku.
V spomin na Marijo Granc-Štoka darujeta Anica in Drago Štoka 30.000 lir za ŠD Kontovel.
V spomin na Srčka Veršo darujeta Anica in Drago Štoka 20.000 lir za Kulturni dom Prosek.
V spomin na Vido Ban darujeta Anica in Drago Štoka 50.000 lir za Kulturni dom Prosek.
V spomin na Mirelo Starc vd. Prašelj darujeta Anica in Drago Štoka 50.000 lir za ŠD Primorje.
V spomin na Vido Ban daruje Ada Sedmak z družino 25.000 lir za spomenik na Proseku.
Ob 50. obletnici smrti očeta Ivana Grčiča in za pok. mamo Marijo darujeta hči Marjeta in sin Rudi 30.000 lir za SKD Vigred.
V spomin na Mirelo Starc darujeta Alida in Vojko 20.000 lir za MPZ Vasilij Mirk.
V počastitev spomina pok. Vide Ban darujejo Angela Cibic (Santini) in Stefanija Štoka 50.000 lir za popravilo cerkve na Proseku.
V spomin na pok. Vido Ban daruje družina Timeus 20.000 lir za Cerkevni pevski zbor s Proseka.

Odhodi in prihodi na deželno letališče v Ronkah

ODHODI					
iz Ronk za	odhod	prihod			
Alghero	07.05	11.50	Pantelleria	07.30	13.55
	11.20	17.45		14.45	22.10*
	14.45	17.45*	Pescara	15.20	21.00
	15.20	21.00	Pisa	07.05	10.45
Ancona	15.20	20.20		14.20	19.40
Bari	11.20	14.45	Reggio Calabria	07.30	10.35
	14.45	18.20*		11.20	17.10
	19.10	23.15		15.20	21.30
Brindisi	11.20	14.45	Rim	07.30	08.40
	14.45	18.20*		11.20	12.30
	19.10	23.15		14.45	15.55*
Cagliari	07.30	10.50		19.10	20.20
	11.20	15.20	Turin	21.00	22.10
	14.45	17.55	Trapani	07.00	08.40
	19.10	22.40		11.20	20.55
Catania	07.30	12.05		14.45	20.55*
	11.20	15.30	(*) ne leti v sob. in ned.		
	14.45	19.25*	PRIHODI		
	19.10	23.20	v Ronke iz	odhod	prihod
Genova	07.15	08.20	Alghero	07.00	10.30
	19.00	20.05*		11.00	14.00*
Lamezia Terme	07.30	10.35		11.00	18.20
	11.20	17.50	Ancona	18.35	22.05
	14.45	17.50*	Bari	08.15	14.40
	19.10	22.20		07.00	10.30
Lampedusa	07.30	14.00		15.25	18.20
Milan	07.05	07.55		19.10	22.05
	15.20	16.10	Brindisi	07.00	10.30
Neapelj	11.20	14.20		11.35	18.20
	14.45	18.05		19.00	22.05
	19.10	23.10	Cagliari	07.00	10.30
Olbia	07.30	10.55		10.30	14.00
	11.20	15.45		15.00	18.20
	19.10	22.40		18.45	22.05
Palermo	07.30	11.10	Catania	06.25	10.30
	14.45	17.50		09.00	14.00*
	19.10	23.35		13.35	18.20

(*) ne leti v sob. in ned.

Bliža se konec filmskega festivala na Lidu, ki je imel včeraj erotično noto

Beneški levi že nestrpno čakajo

Erotična umetnost in mediteranska dieta sta prestopili prag Mostre. V filmu Jamon, jamon (Pršut, pršut) hoče katalonski užitek Bigas Luna, »klasič« bistrega soferotičnega filma zadnjih let, predstaviti svoj odnos do sveta. Gre za dve skupini ljudi: družino proizvajalcev spodnjega perila - oče, mati, sin - in revno stran junakov, ki se s prvimi zaplete v skupno zgodbo. Bogata industrijska Conchita (Stefania Sandrelli) hoče sina Jose Luisa rešiti zaljubljenosti v mlado delavko Silvio. Najame zato krepkega »bikca« Manuela - čuvaja pršutov, da bi jo premotil, vendar se sama zatreška vanj. Oče in sin sta itak občasni »stranki« mamljive Silvijine mame, ki vodi »puti-bar«. Na koncu, ki ima privlačen crescendo, najde vsak od junakov svoj idealni par na prizorišču smrtnega dvoboja med dvema mladima nasprotnikoma. »Madre puta« najde žrebca, ki ji vrača mladost, »puta madre« svojega nežnega prijatelja, Silvia svoj ideal moškega in očeta. Če dodamo, da je glavno dražljivo sredstvo vonj česna, morilsko orodje pršut in da poteka vse dogajanje pod zaščito bikovih atributov, so vse vsebinske koordinate filma jasne. Sicer pa se posamezni postopki filmskega posebnosti, kot je Bigas Luna, navezujejo na Ferrerija, Fellinija, Bunuela in imajo za svoj vsebinski substrat mediteransko erotiko in kulinariko, ki nikdar ni brez ironije: tragedijo in realistično dramo venomer sprevrata v nadrealizem.

Če je Bigasova erotika in kulinarika izrazito mediteranska, je finski režiser Pekka Lehto pred-

stavil severnjaško varianto Medee, sodobno kmečko mater, ki sprosti svojo destruktivno zvrstost v umor dveh od svojih sinov. Od kod ta gon? Zaradi moža, pridnega slabiča ali uživaške in obrekliive matere. Film sklene pripoved v varianto kronike - kriva je bila preizčrpanost - in s tem razbije čar sugestije in iluzije, ki ga film v svojem počasnem cinemascopu gotovo ima.

Čeprav pričakujemo še zadnji film na programu, Zadnji skok portugalskega režiserja Joao Cesarja Monteiro, je že čas ugibanj o levih. Žirija je menda bila včeraj na križarjenju po Brenti, da bi se tako preprečile neavtorizirane govornice o zmagovalcih. Nekateri kljub temu šepetajo, da je bil predsedniku žirije Dennisu Hopperju všeč Hotel de Lux romunskega režiserja Dana Pite, razmišljanje o krhkosti totalitarne oblasti. Kakorkoli že, med filmi, ki so bili predstavljeni, ne more brez nagrade kitajski Qiu gre na sodišče. Lani je prejel srebro njegov režiser Zhang Yimou, bo letos nagrajena odlična igralka Gong Li? Strumentalno (smo še pomembni!) bi bilo po drugi strani podeliti nagrado za najboljšo moško vlogo Jacku Lemmonu, ki je v Foleyevem filmu Američani odigral učinkovito, a nikakor ne presegel svojega običajnega standarda. Raje komu od njegovih soigralcev. Lahko predlagamo za nagrado tudi komorni biser, Srce v zimi (Zamrznjeno srce?) Clauda Sauteta, katerega projekcijo je Mostra na koncu izjemoma ponovila. Dovolj zgovorno? Osebnost smo gledali z večjo zamaknjenostjo to

Anna Galiena, ki nastopa v filmu »Pršut, pršut«

rahlo in skrajno nevsiljivo zgodbo o nakazanem ljubezenskem trikotniku kot pa oblikovno izpiljeno epopejo univerzalnega hermafrodita Orlanda skozi človeško identiteto, ki pa seveda tudi mora priti med najboljše. Vse je tu že pripravljeno na selitev v dožvo palače, oz. na njeno obširno dvorišče. Zmagovalci bodo znani balcem že pred jutrišnjo izdajo časopisa.

Preden pa bi čas odplaval letošnje Mostro, še beseda o shodu direktorjev najvažnejših festivalov, ki je nosil malce literaren naslov: Prepleteni in dvoumni pomeni (smisli) filmskih festivalov in revij. Res, kaj so to sploh festivali? Čemu služijo? Komu koristijo?

Predsedoval je bivši direktor Mostre Carlo Lizzani. Prisilni vtis, da so vsi kar ena družina s skupnimi interesi, se je kmalu razblinil. Večji filmski festivali so namreč v ostri konkurenci, dobrih

filmov pa je vse manj. Vse skupaj je že podobno vzporedni filmski distribuciji, tudi ker mnogi filmi potem nimajo dostopa v kinodvorane, niso namreč odkupljeni. To seveda velja predvsem za slabe, v znatni količini pa tudi za dobre filme. Naj zato festivali plačujejo producentom festivalsko predvajanje? Treba je podpirati tiste filme, ki ob kvaliteti nimajo ustrežne distribucijske zaslombe. Prizadevanje za »film« mora vsebovati dopolnilo »za kateri film?«. Vendar pa je v marsikaterem od govnorikov prišla na dan nostalgija ali enostavno zavest o tem, kaj so Benetke bile pred leti in kaj niso več: srečanje, kjer se je vneto razpravljalo o filmu in gledalo profilirane programe - to sedaj počne Rotterdam ali Locarno, in shod velikih filmskih imen, ki zahajajo sedaj samo v Cannes in Berlin.

ALEŠ DOKTORIČ

Zamujena priložnost

Torkovo srečanje-seminar vzhodno in srednje-evropskih filmskih delavcev je prikazalo kompleksen družbeno-politični položaj, ki se kaže preko osamosvojitvenih procesov in ustvarjanja novih državnih tvorb. Predstavniki Poljske, Češke, Gruzije, Slovaške, Madžarske in Romunije so izpostavili gospodarsko in finančno stisko teh dežel, konfliktualnost in partikularizacijo pri snovanju novih regionalnih ravnesij; po drugi strani pa gmotni položaj ljudi negativno vpliva na psihologijo filmskega konzuma; tretjič, občuti se močna amerikanizacija filmske distribucije. Posledica pa je praktična nemoč pri ustvarjanju novih filmov.

Nekoliko se je od tega distanciral srbski režiser Goran Paskaljevič: Srbi so v pretekli sezoni posneli običajnih 14 filmov in to s pomočjo televizije in koprodukcij. Paskaljevič se je tudi zahvalil beneškemu festivalu, da je uvrstil njegov film *Argentinski tango* v spored festivala, kljub mednarodnemu embargu. Medijsko in komercialno je bila to prava lekcija »vzhodnjakom«, kako filme producirati, jih prodajati in promovirati lastno kinematografijo. Zmaga na terenu v bitki za mednarodno podporo je pripadla torej edinemu predstavniku bivše Jugoslavije na festivalu. Ob odsotnosti najavljene slovenskih predstavnikov pa lahko ugotavljamo dvojje: ali je Slovenija že postala del Zahodne Evrope, ali pa je to le zamujena priložnost za odmevno promocijo slovenske kinematografije. (I.P.)

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1 6.50 Nad.: Bratje Karamazovi 7.15 Film: Destino di sangue 8.30 Koncert: Za solo in orkester 9.00 Aktualno: Ciao Italia, vmes (10.30) odprtje sejma Fiera del Levante 12.25 Vreme in dnevnik 12.35 Aktualno: Ciao Italia 13.25 Izžrebanje lota 13.30 Dnevnik in Tri minute 14.00 Film: Noi vivi - Addio Kiral (2. del) 15.25 Športna sobota: golf, košijske dirke, atletika 17.25 Sedemdni v parlamentu 17.55 Izžrebanje lota 18.00 Kratke vesti 18.10 Nedeljski evangelij 18.25 Aktualnosti: Caccia al Leone 19.40 Aktualno: Il naso di Cleopatra 19.50 Vremenska napoved 20.00 Dnevnik in šport 20.40 Variete: Miss Italia 1992 22.55 Nočni dnevnik 23.10 Posebnosti TG Uno 24.00 Dnevnik in vreme 0.30 Film: Partitura incompiuta per pianola meccanica (dram., SZ 1976, t. Nikita Mihalkov, i. Aleksander Kaljagin)	RAI 2 7.00 Nanizanke in risanke 9.40 Film: Michael Shayne a Broadway (krim., ZDA 1942, i. Lloyd Nolan) 10.45 Nanizanka: Il ritorno di Arsenio Lupin 11.45 Kratke vesti 12.00 Nanizanka: Una famiglia come tante 13.00 Dnevnik - ob trinajstih 13.20 Dribbling in vreme 14.00 Film: 32 dicembre (kom., It. 1988, r. Luciano De Crescenzo) 15.50 Film: Serenata (glas., ZDA 1956, i. M. Lanza) 17.45 Košarka: All Star NBA 18.35 Nanizanka: Il commissario Kress 19.35 Vreme in dnevnik 20.15 Športne vesti 20.30 Aktualno: Gala večer ob zaključku Beneškega filmskega festivala 21.35 Film: La stazione (kom., It. 1990, r-i. Sergio Rubini, i. Margherita Buy) 23.15 Nočni dnevnik 23.35 Film: Marta ed io (dram., Avstr. 1990, r. Juri Weiss, i. Marianne Sagebrecht) 1.15 Izobraževalna oddaja 1.20 Nočni šport	RAI 3 7.00 Sat News, Televideo 10.45 Kolesarstvo 11.15 Koncert RAI 3 12.00 Film: L'occhio del diavolo (kom., Šved. 1960, r. Igmar Bergman, i. Bibi Andersson) 13.25 Dok.: Pred 20 leti 14.00 Deželne vesti 14.30 Popoldanski dnevnik 14.45 Rubrika: Ambiente Italia 15.15 Samo za šport, vmes (15.45) atletika, 16.05 kolesarstvo, 16.25 teniški turnir Challenger 18.00 Športni tednik: Scusate l'anticipo 19.00 Dnevnik 19.30 Deželne vesti 19.45 Aktualno: Videobox 20.25 Film: Gran Premio (kom., ZDA 1944, r. Clarence Brown, i. Elizabeth Taylor, Mickey Rooney) 22.30 Dnevnik ob 22.30 22.45 Aktualno: Sottotraccia (vodi Ugo Gregoretti) 23.20 Aktualnosti: Il Leone cacciato 0.30 Dnevnik, pregled tiska 0.55 Filmske novosti 1.05 Variete: Fuori orario	TV Slovenija 1 9.10 Izbor: Radovedni Taček - Ovca, 9.35 Lonček kuhaj, 9.40 nad. Modro polletje, 10.45 Koledar - September, 11.00 Zgodbe iz školjke, 11.50 Odprta knjiga 12.00 Poročila 12.05 TV dnevnik BIH (pon.) 12.55 Video strani 14.30 Tednik (pon.) 15.20 Film: Bes (dram., ZDA 1936, r. Fritz Lang, i. Spencer Tracy) 16.55 Poslovne informacije 17.00 Dnevnik 17.10 Dok. oddaja: Metode prepričevanja (pon.) 18.00 Prislunhimo tišini 18.30 Rubrika: Dober tek! 19.00 Risanka in Napovednik 19.15 Žrebanje 3x3 19.30 Dnevnik, vreme, šport 20.00 Utrip 20.30 Kviz: Križkraž 21.35 Nad.: Slepo zaupanje 22.25 Dnevnik vreme, šport 22.55 Sova, vmes nan. Murphy Brown, nad. Druga stran paradiža 0.15 Film: Za vse večne čase (dram., Avstral. 1987, r. Adrian Carr, i. Cheryl Ladd, Robert Coleby)	TV Koper 16.00 Koncert komornega orkestra Akademije Santa Cecilia (pon.) 17.35 Nanizanka: Prosim, ne jejte marjetic 18.00 Globus 19.00 Vsedanes - TV dnevnik 19.30 Nabožna oddaja 19.40 Nadaljevanka: Ryan 20.05 Nan.: Buck Rogers 21.00 Slavnostni koncert ob zaključku praznovanja 300-letnice rojstva G. Tartinija (neposredni prenos iz piranske stolnice), vmes dnevnik 22.45 Naš prijatelj Koper 23.45 Nan.: Buck Rogers	RADIO TRST A 7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Kulturni dogodki; 8.40 Slovenska lahka glasba; 9.00 New Age; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Koncert; 11.30 Odprta knjiga: Kdaj se bo vam nasmešnila sreča?; 11.35 Kantavtorji in šansonjeji; 12.00 Glas harmonike; 12.20 Pesmi miru; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Mavrični mozaik: Z naših prirediteljev; (15.00) nadaljevanka Zgodilo se je med zvezdami (Janez Povše), (15.40) Zvočne kulise, (16.00) Na počitnice; 16.40 Potpuri; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Tržaški štempiharji (pripravlja Milica Kravos); 18.30 Jazz; 19.20 Zaključek sporedov.	
CANALE 5 7.00 Aktualno: Na prvi strani 8.30 Nanizanki: Arnold, 9.00 Casa Keaton - Ritorno sul palcoscenico 9.35 Film: Angelica (pust., Fr. 1965, r. Bernard Borderie, i. Michèle Mercier, Robert Hossein) 12.00 Kviz: Il pranzo è servito 13.00 Dnevnik TG 5 13.15 Variete: Non è la RAI 14.00 Aktualno: Forum (vodi Rita Dalla Chiesa) 15.00 Nanizanka: New York New York 16.00 Otroški variete: Bim bum bam, vmes risanke in nanizanke 18.00 Kviza: OK il prezzo è giusto, 19.00 Lingo (vodi Tiberio Timperi) 20.00 Dnevnik TG 5 20.25 Il Tg delle vacanze - Predstavitev 20.30 Variete: La sai l'ultima? (vodi Pippo Franco), 22.30 Il Tg delle vacanze 23.00 Film: Il tartassato (kom., ZDA 1986, r. Steven Hilliard, i. George Segal, Ron Leibman), vmes (24.00) nočni dnevnik 1.14 Nanizanka: Missione impossibile 2.00 Nočni spored	RETE 4 8.30 TG 4 vesti 9.00 Nan.: Strega per amore 9.30 Nadaljevanke: General Hospital, 10.00 Marcellina, 11.00 Ines, una segretaria da amare (i. V. Camara) 11.30 Variete: A casa nostra 13.00 Nadaljevanka: Sentieri 13.30 TG 4 vesti 13.55 Variete: Buon pomeriggio (vodi P. Rossetti) 14.00 Nadaljevanke: Sentieri, 14.30 Maria, 15.15 Io non credo agli uomini, 15.50 Celeste, 16.25 Manuela, 17.00 Febbre d'amore 17.30 TG 4 vesti 17.45 Aktualno: Lui lei l'altro 18.20 Kviz: Gioco delle coppie 19.00 TG 4 vesti 19.25 Rubrika o lepoti 19.30 Nadaljevanki: Gloria sola contro il mondo, 20.30 Cristal 22.30 Variete: 1500 ma non li dimostra - ob 1500. oddaji kviza Il pranzo è servito (vodi Corrado), vmes (23.30) TG 4 nočne vesti 0.50 Nanizanka: Lou Grant 1.45 Variete: A casa nostra (pon.)	ITALIA 1 6.30 Pregled tiska 6.40 Otroški variete 9.15 Nanizanke: Baby Sitter, 9.45 La casa nella prateria - Amarsi non è facile (1. del), 11.00 Hazzard, 12.00 La donna bionica 13.00 Avtomobilizem F1: VN Italije - poskusne vožnje (iz Monze) 14.00 Otroški variete: Ciao Ciao in risanke 16.00 Glasba: TopVenti (vodi Emanuela Folliero) 17.00 Nanizanke: Adam 12 - Uomo ambizioso, 17.30 T.J. Hooker - Lo spacciatore, 18.30 Riptide - Uno sbirro da eliminare 19.30 Odprti studio 19.45 Studio sport in vreme 20.00 Nan.: Agli ordini papà! - La medaglia di papà 20.30 Film: Freeway - Io vi ucciderò (krim., ZDA 1988, r. Francis Delia, i. James Russo) 22.30 Film: Codice Magnum (krim., ZDA 1986, r. John Irvin, i. Arnold Schwarzenegger) 0.40 Odprti studio, pregled tiska, Studio sport 1.20 Nan.: Notti visitors	ODEON 13.00 Risanke 14.30 Nanizanki: Galactica, 15.30 Automan 16.15 Film: Il ratto delle Sabine - Professore Trombone (kom., It. 1945, r. Mario Bonnard, i. Totò) 18.00 Dok.: Benvenuti a ... San Francisco (pon.) 19.30 Risanke: Albertone 20.00 Nan.: Laverne & Shirley 20.30 Film: Tutti gli uomini del re (dram., 1949, r. Robert Rossen, i. Broderick Crawford) 22.30 Film: Supercarrier - Piloti (pust., 1988, r. Bill Graham, i. Robert Hooks) 0.30 Rubrika: Auto & Motori TMC 8.30 Nanizanka: Batman 9.00 Risanke: Snack 9.30 Dok.: La ballata del Nilo e dintorni (5. del) 10.00 Risanke: Snack 10.30 Nan.: Le isole perdute 11.00 Risanke 11.25 Rubrika: Morski planet 12.10 Rubrika o motorjih 13.00 Dok.: Sicilija 13.30 Sport show (vodi Marina Sbardella)	17.45 Nan.: L'ispettore Lenz 19.00 Jadranje: Sardinia's Cup 20.00 Vesti: TMC News 20.35 Nanizanka: Matlock 21.35 Film: Fania - Ballata per un condannato (dram., ZDA 1980, r. D. Mann, i. Vanessa Redgrave) 0.15 Film: American Eagle (vojni, ZDA 1989, r. R.J. Smawley, i. A.Brauner) 2.00 Aktualno: CNN News TELEFRIULI 16.30 Nan.: L'uomo che parla ai cavalli, 17.00 Adderly 18.00 Rubrika: Ena rastlina na dan 18.30 Aktualno: Incontri al caffè (vodi R. Battaglia) 19.00 Večerne vesti 19.30 Nanizanka: L'uomo che parla ai cavalli 20.00 Dok.: Zgodovina ZDA 20.30 Gledališče: Nu bambino e tre San Giuseppe (Nino Masiello, i. Nino Taranto) 22.30 Nočne vesti 23.15 Rubrika TELE 4 (Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 14.00 Kronika in komentar 19.30 Dogodki in odmevi	RADIO SLOVENIJA 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 18.00, 19.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Kronika; 8.05 Sobotna raglja (v živo); 9.35 Turistični napotki; 10.05 Kulturna panorama; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 13.20 Obvestila; 14.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Obvestila, čestitke in glasba; 17.05 Tedenski aktualni mozaik; 18.30 Kam na nedeljski izlet; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Radio na obisku: Laško; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Radijska igra; 22.40 Zabavni orkestri; 23.05 Literarni nokturmo; 23.15 Nočni program.	RADIO KOPER (slovenski program) 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Glasba, koledar; 6.30 Jutranjik; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.45 Informacije; 9.00 Souvenir d'Italy; 9.35 Bla bla radio; 11.00 Moped show; 11.30 Turistična poročila; 12.00 Tropicana; 12.30 Opoldnevnik RK; 14.00 Okno v svet; 15.00 Dance music; 15.15 Hit dneva; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasbeni desert; 16.30 Zamejska reportaža; 16.40 Pesem tedna; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Marlboro Hit Parade; 19.00 Prenos RS. RADIO KOPER (italijanski program) 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.45 Kulturni koledarček; 7.45 Jutranjik; 7.50 Astrološki koticček; 8.10 Morfej; 8.20 Block notes; 8.25 Pesem tedna; 8.45 Hiti; 9.00 Poletne turneje; 9.20 Glasbene želje; 9.45 Lucianova pisma; 10.00 Pregled tiska; 10.40 Svet družine; 11.00 Narečna oddaja; 12.00 Glasba po željah; 13.35 Pesem tedna; 13.45 Edig Galletti; 14.00 Želja po glasbi; 14.40 Teen redakcija; 16.00 Mixage; 17.00 Vroči hiti; 18.45 Pesmi; 20.00 Nočni program. RADIO OPČINE 7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Sobotni kabaret; 15.00 Glasba po željah; 18.00 Za vsakogar nekaj.

Potem ko je TAR zavrnil prepoved rabe slovenščine Občina Doberdob se zavzema za čimprejšnjo objavo statuta

V četrtek zvečer se je sestel doberdobski občinski svet, ki je imel na dnevnem redu zanimive točke. Na prvem mestu so bili problemi finančnega značaja, ki pestijo občino, še posebej po novem Amato-rem dekretu, ki je dodatno oklestil prispevke. Za občino Doberdob je to velik problem. Nov dekret je namreč zamrznil vsa posojila, znižal dotacijo fondov in črtal 5 odstotkov prispevkov, ki so že bili postavljeni v proračun izdatkov.

Na seji pa je tudi bila priložnost da je župana Lavrenčič uradno obvestil svetovalce, da je Deželno upravno sodišče (TAR) sprejelo priziv občine in je torej občinski statut ostal tak, kakršen je bil svoj čas izglasovan. Izredno pomembno je, je nadaljeval župan, da so se sodni organi izrazili v korist zahtevam Slovencev in uporabi slovenskega jezika. Poleg tega pa prvič tolmačijo, da se slovenski jezik lahko uporablja na uradni ravni tudi na Goriškem in ne samo na Tržaškem, kakor je bilo do sedaj v praksi. Sodniki torej menijo, da ima občina Doberdob kot slovenska občina pravico do poslovanja v slovenščini. Obstaja seveda še možnost oz. nevarnost, da

Deželna uprava vloži priziv na Državni svet, a bi bilo tako ravnanje prava politična pristranskost proti Slovincem. Občina se bo zato zavzela, da bo statut čimprej objavljen v Deželnem vestniku in bo od trenutka objave polnomočen. Župan je dejal, da je to velika pridobitev na politični ravni, vendar ne bo lahko z uresničitvijo pravic, ki jih daje statut, ker ni dovolj sredstev na razpolago. Na koncu je župan tudi ocenil, da sodna oblast vedno bolj pravilno interpretira ustavo in zakone, medtem ko so politični in upravni organi odločno manj naklonjeni dvojezičnosti v doberdobski občini.

Župan je v uvodnem delu seje tudi povedal, da je prišlo sporočilo iz vojaškega poveljstva severno-vzhodne regije, ki preklicuje vojaške služnosti na območju občine. Glede poligona nad Selcami, ki ne spada k doberdobskemu ozemlju, je odbornik Černic povedal, da naj bi ga po še nepotrjenih virih zaprli koncem oktobra.

Med obvestili je župan Lavrenčič posredoval tudi novico, da je ena od uslužbenk podala ostavko, kar bo otežilo delo in pred-

vsem kvaliteto uslug do občanov. Občinska uprava bo morala v najkrajšem času poskrbeti za zamenjavo in razpisati natečaj. Nato je župan povedal, da je bila šola v Jamljah ukinjena, kar je povzročilo živahno debato, pri kateri opozicija ni štedila z očitki, da je uprava pravzaprav kriva za zaprtje šole, kar pa je seveda župan odločno zavrnil.

Nato so bile na pretresu manjše, a za vaško skupnost pomembne novosti. Občinska uprava je namreč predlagala državni ustanovi za ljudske stavbe (IACP), da bi preuredili Josevo hišo na Trgu sv. Martina v štiri stanovanja. Svetovalec Juren je dobil izrecno zagotovilo, da bodo kot prvi deležni bivališč doberdobski občani. Zanimivo je tudi, da se je občinska uprava zaradi finančne stiske odločila, da postavi na dražbo zemljišče v Jamljah za kasarno orožnikov. Gre za 989 kvadratnih metrov zazidljivega zemljišča. Začetna cena dražbe bi morala biti 37.385.000 lir, za vsako novo ponudbo se bo cena dvignila za petsto tisoč lir. Opozicija je bila zelo kritična do prodaje občinske imovine in je glasovala proti predlogu. (MJ)

Včeraj in danes v priredbi društva Lipizer Ob violinskem natečaju tudi posvet o Tartiniju

V pokrajinski sejni dvorani se je včeraj začel mednarodni posvet o violini, ki ga društvo Lipizer prireja ob natečaju za mlade violiniste. Posvet se bo nadaljeval še danes (ob 10. in 16. uri), posvečen pa je Giuseppeju Tartiniju - inovatorju in predhodniku sodobne violinske tehnike - ob 300-letnici smrti.

V Verdijevi dvorani se medtem nadaljujejo nastopi šestere naj- boljših med udeleženci letošnjega violinskega tekmovanja. Nocoj bosta ob 20.30 tekmovalna nastopa še zadnjih dveh finalistov, nakar bo žirija sestavila dokončno lestvico najboljših. Jutri ob 20. uri bo nagrajevanje in nato ob 21. uri slavnostni koncert zmagovalcev.

Na sliki (foto Marinčič) del sodelujočih na posvetu

Na gradu festival lutk iz prostora Alpe Jadran

Včeraj so na gradu predstavili tisku festival lutk z naslovom »Il Castello delle Mirabili Diffornite« - Grad čudesnih različnosti, ki bo v Gorici od 20. do 27. septembra in je zamišljen kot lutkovni festival prostora Alpe Jadran. Organizatorji so goriška občinska uprava - odbornišтво za kulturne dejavnosti, deželna Furlanija - Julijska krajina, Deželna gledališka ustanova, na pomoč bo priskočilo tudi Stalno gledališče FJK. Festival lutk in marionetarskega znanja bo pod okriljem Mittelfesta iz Čedad in skupnosti Alpe Jadran.

Roberto Piaggio, ki je glavni organizator prireditve, je povedal, da bo med festivalom, ki se bo dogajal na goriškem gradu, tudi laboratorij, kjer se bo letos 25 ljudi učilo in izpopolnjevalo v umetnosti lutkarstva. Na festivalu bo

namreč sodelovala trojica vrhunskih mojstrov lutkarstva: Edi Majaron bo prišel iz Ljubljane, Zlatko Bourek je mojster iz Zagreba in končno še znana Mariborčanka Breda Varl. Laboratorij ima namen razširjanja in spoznavanja sveta lutk, ki ga danes vedno bolj cenijo v svetu gledališke umetnosti. Seveda bo na festivalu tudi veliko predstav, od katerih omenimo gostovanje madžarske lutkovne skupine Henrika Kemenyija, nastop italijanskih lutkarjev »I burattini Veneti«, predstava s papirnatimi lutkami Papilu gledališča iz Pirana, Christoph Bochdansky iz Avstrije bo nastopil s fantastično germansko legendo, svojevrstne pa bodo tudi »Lanterne magiche«. Lutkovni festival naj bi postal tradicionalen in se v naslednjih letih še povečal.

Otvoritev skavtskega sedeža

Slovenski goriški skavti vabijo na otvoritev sedeža, ki bo jutri Katoliškem domu v Gorici. Že danes popoldne bosta dve predavanji: ob 17. uri bo predavala Jana Hosta na temo »Psihološke strukture mladega danes« in takoj za njo Lojze Čemažar s predavanjem »Mladina in duhovnost«. Ob 20. uri pa bo na vrsti niz prirečevanj, na katerem sodelujejo pater Ivan Žužek, ki bo govoril o podobi duhovnega asistenta v skavtski organizaciji, Antonella Maurizio bo govorila o vzgojni metodi AGESCI, Tomaž Simčič pa o skavtizmu in kulturi. Predviden je še poseg dveh predstavnikov staršev o odnosu med skavtizmom in družino.

Jutri bo ob 11. uri skupna maša pri sv. Ivanu, ob 12.30 bo otvoritev skavtskega sedeža in nato predvajanje diapozitivov ter po kosilu ob 16. uri taborni ogenj.

Nocoj nagrajevanje festivala amaterskih gledaliških skupin

Na gradu bo nocoj pod prireditvenim sotorom nagrajevanje zmagovalcev letošnjega 2. gledališkega festivala amaterskih skupin za »Trefoje mesta Gorice«, na katerem so sodelovala skupine iz naše dežele in Veneta. Nastopi so se zvrstili v teku poletne sezone na gradu. Večer bo ob 21. uri. Popestrila ga bo uprizoritev predstave »Ghe tempi quelli delle maldobrie« z goriškim igralcem Gianfrancom Saletto. Vstop je prost.

Vabimo Vas danes,
v soboto 12. septembra
ob 18. uri
v ulici Roma 6
v Doberdobu
na otvoritev
frizerskega salona
MARISA

S kajaki in čolni od Solkana do Podgore Jutri 7. soška regata

Jutri bo v Gorici 7. soška regata, ki jo prireja Zdrženje slovenskih športnih društev v Italiji in kakaj klub Soške elektrarne iz Nove Gorice. Start bo ob 11. uri od čolnarne pod jezo v Solkanu, cilj pa bo v Podgori med železniškim in cestnim mostom. Regata je namenjena vsakomur, ki razpolaga s kajakom ali čolnom. Udeleženci naj imajo pri sebi dokumente, na startu pa jim bodo dali kartonček, ki bo veljal kot potrdilo za prehod meje. Dolžina proge je 8 km, kar naj bi najboljši premagali v slabih dveh urah, počasnejši pa v največ treh. Vsem nastopajočim - pričakujejo da bodo vsaj izenačili lanskih 142 - bodo podelili medaljo s simboliziranimi mostoma v Solkanu in Podgori. Na dveh gumijastih čolnih - raftih se bodo regate udeležili tudi predstavniki sosednjih mest Gorice in Nove Gorice.

Kolesarski juriš na Lokve

Športno društvo Meblo v sodelovanju s Športno zvezo Nova Gorica in trgovino Čuk iz Gorice, prireja jutri XII. juriš s kolesi na Lokve. Start bo ob 9.30 izpred salona Meblo v centru Nove Gorice, cilj pa v 23 km oddaljenih Lokvah na nadmorski višini 965 m. Kolesarji bodo morali na tej razdalji premagati kar 840 m višinske razlike. Vsi udeleženci bodo razvrščeni v 10 starostnih skupin, organizator pa je poskrbel tudi za posebno kategorijo voznikov z gorskimi kolesi. Vsi udeleženci bodo po prihodu na cilj dobili posebne kolajne, izžrebane pa bodo tudi posebne praktične nagrade, ki so jih prispevali številni sponzorji vzdolž celotne kolesarske trase Nova Gorica - Lokve. Startnina je za vse udeležence enotna to je 300 tolarjev.

RAJMUND KOLENC

Ob občinskem prazniku v Novi Gorici danes otvoritev novega obrtnega doma

Na Goriškem trajajo različne prireditve in slovesnosti v spomin na dogodke, ki so se pričeli po razpadu Italije 8. septembra leta 1943 in so dosegli vrh z začetkom in razvojem narodnoosvobodilnega boja, ki je položil temelj za novo suvereno in neodvisno državo Slovenijo. V Novi Gorici proslavljajo praznik občine in v tem okviru bo danes ob 13.30 uri v veliki sejni dvorani Skupščine slavnostna seja občinskega Parlamenta (tako namreč v novem slovenskem izrazoslovju tudi imenujejo Občinsko skupščino). Govoru župana Sergija Pelhana bo sledil kulturni program, ki ga bo izvajal Primorski Akademski peski zbor Vinko Vodopivec. Na slavnostni seji bodo podelili tudi nagradi občine, nagrado Franceta Bevka in tri občinske priznanja, posameznikom, ki so dosegli oziroma še dosegajo uspehe na raznih področjih. Nagrado občine za leto 1992 bosta prejela generalni direktor velike gostinsko-turistične organizacije (z znano igralnico v Novi Gorici) Danilo Kovačič, ter podagoški delavec (učitelj) Bogomir Suligoj iz Solkana. Letošnjo nagrado Franceta Bevka pa bo prejel Primorski Akademski peski zbor Vinko Vodopivec.

Največja tvarna pridobitev v prazničnih dneh pa bo zagotovo nov Obrtni dom, ki so ga obrtniki v novogoriški občini začeli snovati že leta 1986. Zanj so prispevali od svojih dohodkov in tako zbrali skupaj skoraj 24 milijonov tolarjev. Denar je zbiralo povprečno okrog tisoč

rednih obrtnikov. V zgradbi, ki sodi med pomembne gradbene in gospodarske dosežke v Novi Gorici, bodo imeli svoje prodajalne oziroma urade tudi razni zasebni podjetniki oziroma poslovneži ter Ljubljanska banka-Komunalna banka in novogoriška enota Zavarovalnice Triglav. Slednji dve poslovni enoti bosta v novih prostorih opravljali le posle namenjene potrebam zasebnih obrtnikov.

Na novinarski konferenci namenjeni predstavitvi novega Obrtnega doma so predstavniki Občinske skupščine, Občinskega izvršnega sveta in organov Zbornice poudarili hiter napredek zasebne obrti in podjetništva v novogoriški občini. Zasebne gospodarske dejavnosti uspešno prevzemajo delež v gospodarskem razvoju občine, ki so ga doslej imeli veliki gospodarski sistemi, kot je zlasti Industrija pohištva in opreme Meblo v Novi Gorici. Na omenjeni novinarski konferenci so poudarili tudi prihodnjo usmeritev obrti v gospodarskih in družbenih prizadevanjih na območju Nove Gorice. V občini je zdaj nad 1.200 rednih obrtnikov raznih strok in 454 ti. popoldanskih obrtnikov. V prihodnje bodo za potrebe obrti urejevali zemljišča v okviru obrtnih con (v Rožni dolini, Kromberku, Solkanu in drugod), in prevzemali prostore v opuščenih obratih velikih družbenih podjetjih. Posebno skrb - tako so poudarili na omenjeni novinarski konferenci - bodo namenili sodelo-

vanju z obrtniki oziroma njihovimi združenji v Gorici in drugod v sosednjih krajih v Italiji, ter razvoju sodobnega informacijskega sistema, na osnovi računalništva. Tako se bodo obrtniki prek sistema v novem Obrtnem domu, lahko povezovali s celotno obrtjo v Sloveniji in tudi z obrtniki oziroma njihovimi združenji ali organizacijami v Gorici.

Nov Obrtni dom v Novi Gorici bosta danes ob 15. uri odprla slovenski minister za malo gospodarstvo Maks Tajnkar in novogoriški župan Sergij Pelhan.

Marjan Drobež

razna obvestila

SPD Gorica priredi 20. t.m. avtobusni izlet na Lokve z ogledom znamenitosti Trnovske planote (ledena jama, Smreko-va draga itd) in udeležbo na gobarskem prazniku. Prijave še danes v trgovini Bauccon in Carduccijski ulici.

Slovenski dijaški dom Simon Gregorčič v Gorici, ul. Montesanto 84 - tel. 533495 sporoča, da sprejemajo prijave za šolsko leto 1992/93 in nudijo informacije. Dom bo odprt vsak delavnik, od 10. do 14. ure, razen ob sobotah.

Občina Sovodnje bo priredila rekreativno telovadbo in sicer ob torkih in petkih. Prvo srečanje bo 22. septembra ob 21. uri. Prijave ob začetku dejavnosti neposredno v telovadnici.

Ljudska knjižnica Damir Feigel v Gorici bo od ponedeljka, 14. t.m., delovala po rednem urniku vsak delavnik od 10. do 12. in od 13. do 17. ure (ob četrtek dopoldne je knjižnica zaprta).

SDZPI bo v šolskem letu 1992/93 v Gorici priredil naslednje tečaje: dveletni tečaj za dodeljene prodaji - 2. letnik (1.000 ur letno), strokovni master za upravljanje podjetij (pogoj za vpis je opravljen višja srednja šola) - 500 ur, vključena je delovna praksa v podjetjih, začetniški tečaj angleščine (120 ur), tečaj za personal computing - MS DOS, WORD in LOTUS (90 ur). Vpisovanje in podrobnejše informacije do 18. septembra na sedežu Zavoda v Gorici, ul. della Croce 3, tel. 81826, vsak delavnik, razen sobot, od 10. do 14. ure.

kino

Gorica

VITTORIA 20.15-22.00 »Fusi di testa«.
CORSO 16.00 »Charlie, anche i cani vanno in paradiso«, 18.00-22.00 »Week end senza il morto«.
VERDI Zaprt.

Nova Gorica

3SOČA 18.30 »Zadnji skavt«, 22.30 »Hudič v gospodu Holmesu«.
SVOBODA Šempeter Ni predstave.
DESKLE Ni predstave.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Občinska 1 - Ul. sv. Mihaela - tel. 21074.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Al Redentore - Ul. F.lli Rosselli 23 - tel. 410340.

Papirnice in knjigarne v ponedeljek odprte

Zdrženje trgovcev goriške pokrajine sporoča, da bodo po županovem odloku lahko papirnice in knjigarne v Gorici v prihodnjem tednu odprte tudi v dneh, ko sicer običajno zaprejo. To konkretno velja za ponedeljek, 14. septembra. Za odprtje so se odločili zaradi bližnjega začetka šolskega leta, saj se bodo šolarjem in dijakom odprla vrata šol v naši deželi 17. septembra.

■ V občinski knjižnici v Foljanu bo nocoj ob 20.30 predstavitev knjige o jamarstvu »Studi e Ricerche«. Govorili bodo župan Franco Visintin, Alberto Dini za Pokrajinsko društvo za obrambo Krasa in dr. Giuseppe Muscio kot predstavnik speleološke zveze.

■ V Vipavi bo jutri razstava krav rjave pasme. Društvo živinorejcev iz Ajdovščine je pripravilo lep program, saj bodo imeli tudi revijo najboljših živali s podelitvijo diplom in nagrad. Pričetek bo ob 9. uri, slavnostni govornik pa bo minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Jože Protner.

Val nasilja pretresa združeno Nemčijo in obuja strahove preteklosti

Prikazen nacizma: Mladi morajo vedeti, starejši ne smejo pozabiti

VOJMIR TAVČAR

Da bodo mladi vedeli, da starejši ne bodo pozabili in da bi se več ne ponovilo. To je bil glavni cilj in kulturni smisel vseh procesov, razprav in študij o fašizmu in nacizmu. Smisel in cilj, ki je prišel jasno do izraza med drugim tudi na tržaškem procesu zaradi grozodejstev v Rižarni pri Sv. Soboti. Nobeno maščevanje torej nad nekdanjimi rablji, pač pa zasledovanje pravice, in ob uveljavljanju pravice še bistveni pedagoški element, da se ne bi več ponovilo.

Pa se je. In to ne v tistih sorazmerno omejenih in, konec koncev nadzorljivih oblikah, kot vseh štirideset let po koncu vojne. Pač pa drugače, najbrž manj nadzorljivo in z nevarno nasilno virulenco. Rostock, Cottbus, Dresden so že nekaj tednov na straneh evropskih časopisov zaradi nasilja mladih nacističnih gologlavcev nad tujimi priseljenci in političnimi begunci. Napadi z molotovkami, pretepanje, ustrahovanje Vietnamcev, Romov, Turkov, Afričanov, atentati na pomnike žrtev nacizma, skrunitve židovskih pokopališč ob dokaj neodločnem posegu policije, predvsem pa ob tihi podpori prebivalstva. Ni bilo malo primerov, da so ljudje, niti ne tako neštevilni, ploskali mladim nasilničem ob njihovih napadih na tujce.

Evropa (čeprav so pojavi nestrupnosti in razizma zaznavni tudi drugje - v Veliki Britaniji, v Franciji, v Italiji, vendarle z veliko manjšo virulenco) se zaskrbljena vprašuje, ali se »skrivnostna bolezen« Nemčije spet bohoti. Ali se ne ponavljajo scenariji dvajsetih let, ki so omogočili Hitlerju, da je prevzel oblast?

Znaki so nedvomno zaskrbljujoči. Poleg nasilnih manifestacij in napadov nacističnih gologlavcev na tujce je namreč še kopica manj vidnih, navzven manj zaznavnih, zato pa nič manj nevarnih dogodkov. Od dejstva, da nemški časopisi z redkimi izjemami posvečajo pojavu neonacističnega nasilja malo pozornosti, razizem in antisemitizem postajajo za medije spet tabuji, do vse večje razširjenosti in tržne uspešnosti izrazito skrajno desnih revij (značilen je primer mesečnika Junge Freiheit - med sodelavci sta koroški liberalni prvak Jörg Haider in angleški zgodovinar David Irving, ki med drugim zanika obstoj plinskih celic v nacističnih taboriščih - ki se je od začetnih nekaj sto dvignil na 35 tisoč izvodov naklade in se pripravlja, da postane tednik); od raziskav javnega mnenja, ki napovedujejo, da bi skrajna desnica dobila v nekdanji Vzhodni Nemčiji 12 odstotkov glasov, v Zahodni pa okoli 20 odstotkov, če bi Nemci volili v teh dneh, do že omenjenega ploskanja ljudi neonacistom in do bolj ali manj tihe podpore, ki jo nudijo deželne policije zlasti vzhodnih Landerjev mladim nasilnim gologlavcem.

Ocene o nevarnosti in razširjenosti pojava so v Nemčiji precej različne, analiza vzrokov pa vsem skupna. Korenine »bolezni« so v posledicah združitve Nemčije, v ceni združevanja in v družbenih pretresih, ki jih je združitve povzročila zlasti v nekdanji Vzhodni Nemčiji. Evforija, ki jo je povzročil padec berlinskega zidu, je že zdavnaj mimo. Vzhodni Nemci, ki so živeli v represivni državi, ki je zatirala osebno svobodo, a je v zameno nudila veliko socialno varnost, zagotovljeno službo, skoraj brezplačno stanovanje, možnost počitnic, so se kar čez noč soočili z zahtevnostjo zahodne liberalnodemokratske družbe, ki jim sicer jamči osebno svobodo, a v kateri preživijo in se uveljavijo le dinamični, podjetni in avtonomni ljudje. Dve leti po združitvi se je tako 40 odstotkov Vzhodnih Nemcev znašlo brez službe ali z občasno zaposlitvijo, industrijska proizvodnja je lani

padla za 36 odstotkov, leto prej pa za 16 odstotkov, istočasno pa so se življenjski stroški počeli veriti. Potrošniška družba, ki so jo nekoč poznali le prek televizijske reklame, je sedaj pred pragom, njene dobrine pa zaradi brezposelnosti in bede še manj dosegljive kot v časih, ko jih je od njih delila meja z bodečo žico.

Nekateri psihiatri primerjajo Vzhodne Nemce ljudem, ki niso povsem odrasli in ki so 40 let živeli ob zaupanju in pod nadvlado »očetovske« države. In ko nova združena Nemčija ni uspela uresničiti svojih obljub so se slepo uprli, kot se otrok upre očetu, ki jih je razočaral in ni uresničil svojih obljub.

Detonator upora pa je bilo dejstvo, da je osrednja vlada v skladu z ustavo in načelom o porazdelitvi priseljencev, napotila v nekdanjo Vzhodno Nemčijo še okoli 100 tisoč priseljencev. Prenapeteži in nasilneži so tako dobili tarčo - reveže, nad katerimi lahko znašajo svojo jezo in jih obtožujejo vsega zla, predvsem pa dejstva, da odjedajo Nemcem službo.

Če so to vzroki sedanje nemške bolezni, o katerih se vsi strinjajo, so ocene pojava dokaj različne. Desničarski zgodovinar Ernst Nolte je v pogovoru za neki italijanski tednik odločno zanikal, da bi bila situacija v današnji Nemčiji slična tisti iz dvajsetih let, v mladih nasilnih gologlavcih pa ni videl naslednike nacistov. Po njegovem gre za anaroidne izbruhe, katerim manjka politična in ideološka dimenzija. Predvsem pa po njegovem mnenju ni mogoče govoriti o neonacizmu, ker sta bila nacizem in fašizem po njegovi tezi predvsem reakcija na boljševizem, danes pa po padcu sovjetskega imperija komunistične

nevarnosti ni več. Pojav je torej po njegovem nov in ga je treba imenovati drugače.

Povsem nasprotnega mnenja je pisatelj Günter Grass, ki meni, da »Nemčija doživlja svojo vročo jesen po 40 letih poletja«. Pisatelj, ki je odločno nasprotoval hitri združitvi obeh Nemcij, je tudi glede prihodnosti pesimist, saj postaja »Nemčija žrtev svojih stalnih bolezni«. Tudi psihiater Hans Joachim Maaz ni optimist. Po njegovem mnenju je Vzhodni Nemec v svoji duševnosti pravi fašist in jo to vselej bil. Na srečo zaenkrat nima nobenega karizmatičnega liderja.

Med tema ekstremnima tezama obstajajo nekatere zmernejše, ki priznavajo, da je trenutek res težaven in zaskrbljujoč, poudarjajo pa, da bi bilo povsem zgrešeno obnoviti spet »nemško vprašanje« in osamiti Nemčijo znotraj Evrope, saj Nemčija potrebuje Evropo, da bi ozdravila svojo bolezen.

Z neonacističnega shoda v Turingiji

Primorsko gledališče ponuja odprto sceno

»Besede utegnejo biti velikokrat same sebi namen. Samo tiste na odprti sceni nikoli, ker te živijo z dejanji. Mi vam ponujamo odprto sceno.«

To je vse, kar je napisal umetniški vodja Primorskega dramskega gledališča iz Nove Gorice Marko Sosič v uvodnik repertoarske knjižice za sezono 1992/93. Morda bi bila vsaka dodatna beseda res odveč spriču tako neposredne, iskrene in doživljene ponudbe, ki prepušča vsakršno dodatno razlago pričakovanju. Kaj se bo dogajalo na odprti sceni? Primorsko dramsko gledališče je šlo z velikimi zadoščenji skozi preizkušnjo preteklega sezone, kar mu je vlilo precejšnjo dozo sveže samozavesti, sprostito nove ideje, ga opogumilo in napotilo v nova iskanja tako v repertoarski politiki, kot tudi v kadrovski in abonmajski. Svoja obzorja in sporočilnost želi tako razširiti bodisi v izbiri gledaliških del, ki bi najboljše tolmačila zapletena vprašanja današnjega zbeganega človeka v tem razgibanem času velikih negotovosti, umiranja vrednot in iskanja zamaglenih ali izgubljenih identitet, bodisi v angažiranju odmevnih režiserskih in igralskih imen, ki bi ta tolmačenja še oplemenitila in požlahtila, bodisi v raztegnitvi abonmajске ponudbe preko dosežanih meja po vsej Primorski, tudi čez politično mejo, in še dlje.

Novo sezono, ki bo nekakšna generalna pred naslednjo, ko bo Primorsko dramsko gledališče razpolagalo tudi z novimi gledališkimi prostori, bo neke oktobra odprla »Glorija« Ranka Marinkovića, ali tragigroteskna drama v velikem poetičnem slogu, drama o manipulaciji cerkve in cirkusa, o religioznem čaščenju in sublimirani erotiki, o geometriji ideologij in ljubezni, kot je napisano v repertoarski knjižici.

Čeprav je delo hrvaškega dramatika, esejista in pripovednika nastalo v prvih povojnih letih, je napisano kot nalašč za današnji čas silovitih sprememb.

Glorijo bo režiral Janez Pipan, ki velja za enega najbolj pronicljivih gledaliških ustvarjalcev v slovenskem prostoru. Novogoriško gledališče mu dolguje dva velika uspeha za dva predstavi, kolikor jih je doslej ustvaril v okviru PDG. Tudi glavna igralka bo gost gledališča. To je tržaška priljubljena znanka Lučka Počkaj.

V decembru bomo gledali drugo premiero. Zanj so izbrali nadrealistično komedijo francoskega dramatika Rogerja Vitrac »Volkodlak«, ki jo označujejo burleskna satira, bizarne domislisce, duhovite besedne igre in krut humor. Režijo za to predstavu so poverili Dušanu Jovanoviču, ki mu je stik z nadrealizmom domač in ki obeta svojstveno zabavo.

Naslednji bo na vrsti klasik modernega gledališča Luigi Pirandello s svojim Henrikom IV. Režijo v tej igri zavesti in norosti, razpeti med videzom in resničnostjo, bo prevzel Mile Korun, ki se je tudi v novogoriškem gledališču že soočal s Pirandellom in njegovim mračnim in zapletenim svetom.

Aprila se bo PDG spomnilo dvestoletnice smrti Carla Goldonija z uprizoritvijo baročne komedije Café Paradiso, ki jo je v primorsko okolje prenesel Zdravko Duša. Delo bo režiral Vito Taufer.

Dve predstavi bo PDG pripravilo tudi za otroške okuse. Kmalu bo premiera moderne pravljnice igre Alenke Goljevšček Čudežni kamen v režiji Katarine Pegan, nato še premiera Andersenovega Slavčka v priredbi in režiji samega umetniškega vodje Primorskega dramskega gledališča Marka Sosiča.

Če diagnoza kulturnih (pravzaprav nekulturnih) korenin sedanjega pojava ni povsem jasna, je še težje predpisati terapijo. Premagovanje gospodarskih težav bo nedvomno v pomoč, saj lahko odpravi del napetosti. A ne more nadomestiti celotnega sistema vrednot, še zlasti ne v času, ko na vrata Nemčije in tudi ostalih evropskih držav trkajo vse močnejše množice brezpravnih in lačnih. In če na vrhu vrednostne lestvice ne bo več človek, bo težko, »da se ne bi več ponovilo«, pa čeprav v nekoliko drugačnih okoliščinah in z nekoliko drugačnimi koreninami. Rezultat pa bo zelo podoben.

Tudi zato je pomembno, da mladi vedo in starejši ne pozabijo, ker jih to lahko sili k analizi novih pojavov, k diskusiji in k iskanju rešitev. Najhuje bi bilo namreč, da bi problem ignorirali in ga skušali utišati. V takem primeru bi bil vzrok za strah res zelo utemeljen.

V Vidmu 17. srečanje manjšin sosednjih dežel

»Vloga nepriznanih narodnosti pri oblikovanju Evrope narodov - Izkustva in načrti "preko meja".« To bo tema 17. srečanja etničnih skupnosti sosednjih dežel, ki bo od 9. do 11. oktobra na videmski univerzi v organizaciji Inštituta za furlansko kulturo in radijske postaje Onde Furlane in pod pokroviteljstvom dežele Furlanije-Juljske krajine in videmske Pokrajine.

Oktobrsko srečanje se bo pričelo s posegom dr. Francija Zwittra, koordinatorskega srečanja, in pozdravom Federica Rossija, predsednika furlanskega inštituta. Sledili bodo trije referati. Prof. Gunther Hold z univerze v Celovcu bo obravnaval temo »Brez meja. Zgodovinske beležke o vlogi malih narodov v prostoru Alpe-Jadrana«. Član slovenskega predsedstva prof. Matjaž Kmecl se bo lotil vprašanj malih narodov, anonimnosti, notranje emigracije in posebnega stila življenja. Prof. Giancarlo Menis, ravnatelj Deželne centra za katalogizacijo umetnostne dediščine Furlanije-Juljske krajine, bo spregovoril o zgodovinskih koreninah pri načrtovanju evropske regije. Ob tej priložnosti bodo predvajali tudi film pred kratkim preminulega pesnika in misleca Davida Marie Turola »Zadnji«.

V soboto se bo zasedanje pričelo s poročili predstavnikov etničnih skupnosti. Popoldne bo sledila razprava, ki jo bo sklenil predstavnik sekretariata evropskega urada za manj rabljene jezike dr. Donall O'Riagain. Zaključno poročilo pa bo imel filozof in publicist iz Milana Gianluca Bocchi. Uradni jeziki srečanja bodo nemščina, slovenščina, hrvaščina, furlanščina in italijanščina, to so jeziki, ki jih govorijo etnične skupnosti našega območja.

R. P.

Rezijani bi radi imeli svoj etnografski muzej

V Reziji si prizadevajo, da bi ustanovili etnografski muzej. Zamisel o takšnem projektu je prišla na dan na prireditvi »Okno odprto prihodnosti«, ki jo že vrsto let prirejajo v tem zahodnem predelu slovenskega zamejstva.

V okviru prireditve so namreč odprli karakteristično rezijansko hišo na Solbici, ki se je kljub potresu leta 1976 dobro ohranila in priča o značilni stanovanjski arhitekturi iz te doline.

V hiši je moč dobiti še več delov opreme, ki jo je rezijanska družina uporabljala že v prejšnjem in v začetku letošnjega stoletja. In prav v teh prostorih naj bi po zamisli članov kulturnega društva Rozajanski Dum in ob sodelovanju Občine Rezija in Zveze slovenskih kulturnih društev nastal etnografski muzej, kjer bi hranili veliko karakterističnega etnološkega materiala, ki je sedaj razkropljeno vsepovsod.

Realizacija takšnega projekta je vsekakor zahtevna in potrebuje dokajšnjo finančno pomoč. Pobudniki zamisli pa so prepričani, da bi etnografski muzej še v večji meri izpostavil značilnosti Rezijskega Rezijanov.

RUDI PAVŠIČ

Muzikološki simpozij o Tartiniju

Ustvarjalnost in delo G. Tartinija je glavna tema dvodnevne seminarja, ki se je začel včeraj v piranski Tartinijevi hiši in se bo nadaljeval danes v priredbi oddelka za muzikologijo ljubljanske Filozofske fakultete in portoroškega Avditorija. Po včerajšnjih predavanjih Katarine Bedina in Tomaža Faganella iz Ljubljane ter Guida Salvettija iz Milana in Stanislava Tuksarja iz Zagreba, bodo danes, s pričetkom ob 9. uri govorili Marija Bergamo, Andrej Rijavec in Bruno Ravnikar z ljubljanske univerze, Margherita Canale iz Trsta in Vjera Katalinić iz Zagreba.

Zvečer, ob 21. uri pa bo v piranski župnijski cerkvi sv. Jurija drugi gala koncert Tartinijeve glasbe. Nastopil bo posebej za to priložnost sestavljen komorni orkester najboljših glasbenikov z imenom Slovenski solisti. Koncert bo vodil Marko Munih. Ob orkestru se bodo predstavili tudi mednarodno priznani solisti: Federico Agostini - violina, Igor Ozim - violina, Miloš Mlejnik - violončelo in Stanko Arnold - trobenta.

Slovenski kamen v madridski galeriji

V kamnoseški delavnici Čeligo-Hrvatini iz Dragonje so začeli rezati kamen, ki ga bodo čez približno teden dni odpeljali v Madrid in ga vgradili v novo slovensko galerijo, ki jo tam s pomočjo sponzorjev in ministrstva za kulturo urejajo piranske Obalne galerije. Kamen je iz kamnoloma v Plavjah, to pa je najbolj znan kamen Slovenske Istre - istrski peščenjak, ki mu domači poznavalci pravijo tudi masegna. Gladko zbrusen marmor bo v Madrid odpeljal tovarnjak, šlo pa bo za približno štiri tone tovara. Slovensko galerijo urejajo v središču Madrida po načrtih dunajskega arhitekta slovenskega rodu Borisa Podrecca. Urediti jo morajo do 15. novembra, ko naj bi v njej slovesno odprli prvo razstavo. To pa bodo načrti in skice Podreccovega ustvarjanja. Predstavil bo snovanje same madridske galerije, urejevanje piranskega Tartinijevega trga in drugo.

B. Š.

Odprto teniško prvenstvo ZDA

Edberg s težavo

NEW YORK — Na odprtem teniškem prvenstvu ZDA imajo težave z vremenom, zato pa so zadnji četrtfinalni dvoboj med Edbergom in Lendlom končali z dnevom zamude. Po dramatičnem boju je v tie breaku petega niza slavil zmago Šved, nosilec 2. skupine, medtem ko je 32-letni Lendl (nosilec 9. skupine) zamudil lepo priložnost, da bi se spet uvrstil v špico svetovnega tenisa.

Pred tem dvobojem se je v polfinalu uvrstil tudi mladi Američan Chang, ki je imel z vrstnikom iz Južne Afrike Ferreiro veliko težav, naposled pa še kanček sreče, kajti Ferreiro je v četrtem setu pri vodstvu z 2:0 začelo boleti levo stegno.

Dvoboj je bil v znamenju dveh različnih stilov igranja. Chang je udrihal po loparju z osnovne črte in »metal« nasprotnika z igrišča ter čakal na njegove napake, Ferreiro pa je z močnimi servisi pogostokrat prišel do mreže in uspešno zaključeval voleje.

Ponoči sta bila na sporedu ženska polfinalna dvoboja Monika Seleš - Mary Joe Fernandez in Arantxa Sanchez - Manuela Maleeva.

CETRTFINALNE MOŠKI: Chang (ZDA) - Ferreiro (J.Afr) 7:5, 2:6, 6:3, 6:7, 6:1; Edberg (Šve) - Lendl (ZDA) 6:3, 6:3, 3:6, 5:7, 7:6 (7:3).

POLFINALNA PARA: Sampras - Courier; Chang - Edberg.

FINALE MOŠKIH DVOJIC: Grabb/Reneberg (ZDA) - Jones/Leach (ZDA) 3:6, 7:6, 6:3, 6:3.

Bernard vodi

CALAF (Španija) - Na kolesarski dirki po Kataloniji je 3. etapo osvojil Francoz Jean Francois Bernard, ki je glavni ubegnili pet kilometrov pred ciljem. Na drugo mesto se je s 13 se-

kundami zamude uvrstil šprinter Jallabart, najboljši od Italijanov Fondriest pa je bil četrti.

Bernard je tudi prevzel vodstvo na skupni lestvici s sekundama prednosti pred Zuellejem (Švi), Bruyneelom (Bel), Maurijem (Šp) in Llanero (Šp).

Maradona danes v Španiji

SEVILLA — Funkcionarji španskega nogometnega kluba Sevilla so naslovili na FIFA prošnjo, naj ponovno pozove Napoli k sodelovanju pri prestopu Maradone v njihove vrste. Kaže namreč, da se stvari niso premaknile. Predsednik italijanske federacije Matarrese je sicer obljubil svoje posredništvo, ni pa v bistvu storil ničesar, zato pa Sevilla tudi še ni sklenila nobenega dogovora z Argentincem, čeprav bo ta že danes z ženo in hčerka iz Buenos Airesa dopotoval v Španijo.

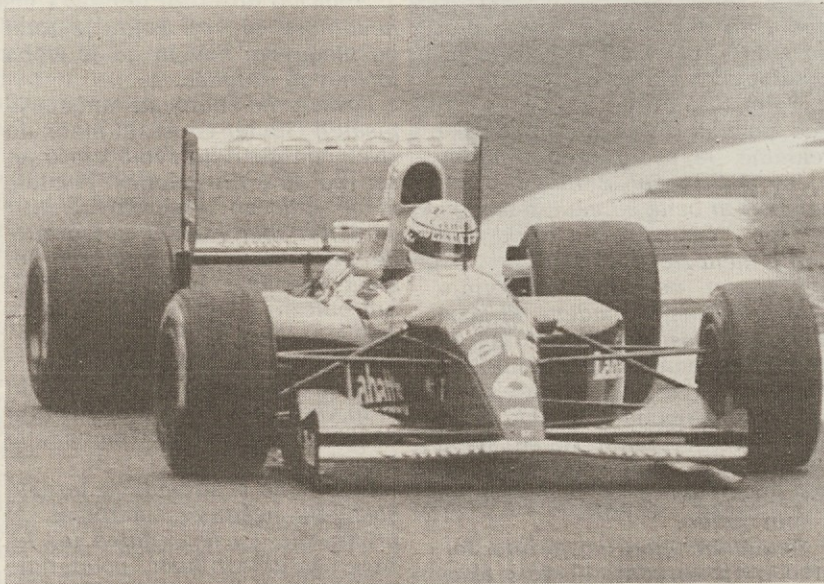
Nek španski časnik je medtem objavil vest, da sta Napoli in Sevilla že 2. septembra podpisala tajni dogovor o prestopu Maradone k Sevilli. Zanj naj bi Napoli dobil 13 milijard lir odškodnine.

Remi v 6. partiji

SVETI ŠTEFAN — V šesti partiji šahovskega dvoboja med nekdanjima prvakoma Fischerjem in Spasskijem je prišlo do remija. Spasski vodi z 2:1 ob treh remijih. Zmagovalec bo tisti, ki bo prvi zbral 10 točk, pri tem remiji ne štejejo. Nagradni sklad znaša 5 milijonov dolarjev, čeprav poznavalci menijo, da se oba šahista po kvaliteti ne moreta primerjati denimo s svetovnim prvakom Kasparovom.

Alesi (3. čas) izvrsten na treningu za VN Italije

Honda zapušča formulo 1

MONZA — Naslov svetovnega prvaka v formuli ena je že oddan Mansellu, Williams pa je že prvak med konstruktorji, zato je zanimanje za jutrišnje VN Italije v Monzi manjše kot za govorice in sporočila okrog novosti o prihodnji sezoni. Japonska Honda je tudi uradno potrdila, da se dokončno odpoveduje nastopom v formuli ena. Zadnjič bo s svojimi motorji nastopila novembra na VN Avstralije.

Honda se je prvič pojavila na tekmovanjih formule ena leta 1965. V treh sezonah je bila prisotna na 32 velikih nagradah, doseg-

la pa je dve zmagi, nakar se je umaknila. Spet se je v svet najhitrejših bolidov vrnila leta 1983 in povsem zasenčila konkurenco. V manj kot desetih letih je v 145 VN osvojila 67 zmag in šest naslovov prvaka med konstruktorji (štiri z McLarenom in dva z Williamsom) ter pet naslovov prvaka med piloti (1987 Piquet, 1989 Prost, 1988, 1990 in 1991 Senna).

Razgibano je tudi med piloti. Začudo se maja položaj svetovnega prvaka Mansella, ki se boji, da ga bo Frank Williams odslovil. »Moji občutki v zvezi z Williamsom niso najboljši«, je v Monzi

priznal Mansell, »še v Budimpešti sem bil prepričan, da bom vozil tudi v letu 1993, zdaj pa se je vse spremenilo«, je še dejal britanski pilot. Sklep Hondе pa bo verjetno povzročil tudi to, da bo Senna v prihodnji sezoni počival, razen če ga ne bo najel Williams, pri čemer pa bi za timskega tovariša imel osovraženega Prosta.

Zaradi slabih rezultatov Maranellovih bolidov se je med Italijani navdušenje za formulo eno precej poleglo. Prvi dan poskusnih voženj si je ogledalo le 10 tisoč navijačev. Potolažil jih je Alesi, ki je dosegel tretji najboljši čas z minimalnim zaostankom za Mansellom in Senno. Pravi čudež torej, še posebej če vemo tudi, da je na ciljni ravnini dosegel absolutno največjo hitrost 323 km na uro.

Tako po prvem dnevu poskusnih voženj: 1. Mansell (VB) williams renault 1.22:586; 2. Senna (Br) mclaren honda 1.22:822; 3. Alesi (Fr) ferrari 1.22:976; 4. Patrese (It) williams renault 1.23:022; 5. Berger (Av) mclaren honda 1.23:997; 6. Schumacher (Nem) benetton ford 1.24:143; 7. Brundle (VB) benetton ford 1.24:551; 8. Capelli (It) ferrari 1.24:877; 9. Hakkinen (Fin) lotus ford 1.25:108; 10. Boutsen (Bel) ligier renault in Gachot (Fr) venturi lamborghini 1.25:173; 12. Comas (Fr) ligier renault 1.25:178; 13. Alboreto (It) footwork honda 1.25:234; 14. Grouillard (Fr) tyrrell ilmor 1.25:354.

Na sliki: Mansell želi zmagati tudi v Monzi

Končno pri Stefanelu

Albert English drugi tujec

TRST — Stefanel je končno dobil drugega tujca. Gre za temnopoltega Američana Alberta Jaya Englisha, ki je igral pri Washingtonu Bullets. Sporočilo o najemu novega tujca je včeraj dalo vodstvo tržaškega prvligaša in obenem tudi izjavilo, da gre »za enega najboljših Američanov, ki so prišli v Italijo.«

English je star 25 let, visok je 192 cm in je bila leta 1990 druga izbira washingtonskega profesionalnega kluba. V zadnjih dveh prvenstvih je za bulletse igral povprečno 20 minut na tekmo in dosegel 10 točk.

Ameriški košarkar bi moral biti že danes v Trstu.

Tržaški prvligaš je tako le rešil že kočljivo zadevo glede drugega tujca. Upati je tudi, da se bo English čimprej vključil v ekipo, kajti moštvo je nekonkurenčno za doseg višjih mest v tako težkem prvenstvu, kot je italijansko. Še posebno sedaj, ko je zaradi poškodbe odpovedal Gregor Fučka, na katerega je trener Tanjevič še kako računal.

V evropskih košarkarskih pokalih

Smelt Olimpija v Kaunasu doživela tesen poraz

Slovenski državni košarkarski ligaši so doživeli ognjeni krst v evropskih pokalih.

Prvak Smelt Olimpija je za uvod v pokalu prvakov naletela na težkega nasprotnika, namreč na prvaka Litve Žalgirisa, vendar se je v prvi tekmi v Kaunasu dobro odrezala in izgubila »le« z 80:74 (48:37), tako da ima pred povratno tekmo v Ljubljani vse možnosti, da se uvrsti v drugo kolo. Žalgiris ni več nekdanja nepremagljiva armada, a je še vedno dobro moštvo, v kateri izstopata reprezentanta Kourtinaitis in Vosockas, ki sta proti Ljubljancem dosegla vsak po 24 točk. Za Smelt Olimpijo pa so največ košev dosegli Kotnik (23), Vilfan (13), Daneu (9) in Hauptman (7).

Uspešen je bil tudi štart v Koračevem pokalu. Helios iz Domžal je v Luksemburgu s 108:77 (48:40) premagal tamkajšnje moštvo Heifenech, postonjski Optimizem pa je z 81:66 (42:31) zmagal v Bukarešti proti Steaui. Poraz je doživel le Litostroj Slovan. V Švici ga je s 107:92 premagal Bellinzona. Ljubljancem imajo vsekakor možnost, da v povratni tekmi nadoknadijo zaostanek, saj so igrali pod svojimi sposobnostmi.

Japonec premočen

TOKJO — Japonec Katsuya Onizuka je ubranil naslov svetovnega boksarskega prvaka v supermušji kategoriji po verziji WBA. Sodnik je zaradi premoči prvaka dvoboj s Kenijem Matsumuro prekinil že v peti rundi.

Dirka tris

FIRENCE — Zmagovalna kombinacija sinočnje dirke tris je: št. 1 Time line; št. 5 Prince Calaf; št. 4 Acquadella.

Na nogometnem memorialu bratov Husu

Primorju 1. mesto

Danes Koprski tek

KOPER — Osrednja športna manifestacija na Obali ob zaključku športnega tedna bo danes, ko bo v Kopru organiziran tradicionalni Koprski tek, štirinajsti po vrsti v izvedbi AK Koper. Program letošnjega teka bodo organizatorji razširili in obogatili s kulturnim programom KUD Karol Pahor in TVD Partizan iz Pirana, ob 17.30 pa bo iz Ferrare, pobratenega mesta s Kopro, pritekla štafeta (24 tekačev) s poslanico koprskemu županu Aureliu Juriju; vsi pa bodo nastopili v pohodnem teku na 1 km pod geslom »pozdrav Kopru«, za katerega so se že tudi prijavili Aurelio Juri, Dušan Semolič, Boris Gorup, Marjan Knez in drugi. Na programu tekmovalnega dela koprskega teka bo 11 starostnih kategorij in najmlajši pionirji bodo startali prvi, ob 18. uri. V središču pozornosti pa bo seveda tek članov za pokal predsednika SO Koper in nagrado organizatorja v znesku 25.000 SIT. Udeležba bo mednarodna in najbolj zanimiva bosta brata Azis in Ali Mahjoubi iz Maroka, od najboljših slovenskih tekačev pa bodo manjkali udeleženci atletskega sesterboja v Celju, prijavili pa so se že med drugim Albin Gaber, Marjan Kreml, Jože Osvald...

Tek bo potekal na novi progi ob koprskem stadionu s startom ob 20. uri. (Kreft)

Nogometni memorial Marčelo Kralj

Danes Primorec

Ta konec tedna se v Trebčah odvija nogometni memorial Marčelo Kralj, na katerem nastopajo poleg domačega Primorca še Costalunga, Fortitudo in San Canzian. Na včerajšnjem prvem polfinalnem srečanju je Costalunga premagala San Canzian kar z 11:1. Goriška ekipa naj bi bila na papirju sicer najboljša izmed udeležencev, je pa nastopila z mladinsko vrsto, ki se razigranim črno-rumenim ni mogla upirati. Bolj kot dobro igro Baicija (pet golov) in tovarišev, bi tako zlasti poudarili neresnost San Canziana. Glavna atrakcija ob povsem nezanemljivi tekmi je tako postal trebenski pravokotnik, pravi luksuz za tržaški amaterski nogometni svet.

Danes pa bo ob 17.30 na sporedu drugi polfinale med Primorcem in miljskim Fortitudom. Miljčani nastopajo v promocijski ligi, zato bodo menda le pretirno oreh za ambiciozno trebensko moštvo, ki letos meri na zgornjo polovico lestvice. Temu cilju primerno se je ekipa tudi okrepila, zlasti z Gargiulom, Giuresijem, Sossonom in Policardijem, ki so lani s San Sergiom osvojili deželni naslov under 18.

Ob tej priliki poteka na Griži tudi šagra, tako da se navijači in ostali lahko orkepcajo in ... ogrejejo.

Spored tekem:

Costalunga - San Canzian 11:1.

Jutri: za 3. mesto ob 15.30; za 1. mesto ob 17.30.

V 2. kolu tekmovanja za italijanski nogometni pokal med amaterji

Krstni nastop tudi za Juventino

S srečanja med Primorjem in Costalungo

Jutri bo na sporedu drugo kolo tako v italijanskem nogometnem pokalu za amaterje kot v deželnem pokalu. V skupini E je bila v 1. kolu Juventina prosta, jutri pa bo igrala svoje uvodno srečanje v tem pokalu proti Lucinici, ki je v prvem kolu brez težav premagala Italo San Marco z 2:0. Premoči igralcev iz Ločnika je bila več kot očitna in varovanci trenerja Tricarica bi si nedvomno zaslužili uspeh z »obilnejšo razliko« v zadetkih. Naši nogometaši bodo zato jutri pred dokaj težko nalogo.

Po neodločenem izidu doma v prvem kolu proti Costalungi bo prošeško Primorje jutri zaposleno v gosteh proti San Sergiu, ki je bil v prvem kolu prost.

V deželnem pokalu, v katerem sta zaposleni dve naši ekipi, bo kriška Vesna spet igrala »doma« na Proseku, tokrat ob 16.00 proti San Marcu iz Sestljane. Križani so v dobri formi, saj so v prvem kolu kar pregazili moštvo Fincantierija s pravo točo golov (5:0). Na prvem srečanju pa je bil uspešen tudi jutrišnji Vesnin tekme, saj je odpravil CGS z 2:1.

Pred zahtevnejšo preizkušnjo pa bo nedvomno Kras, ki bo v gosteh igral proti ekipi Campnelle, ki je v prvem kolu nadigrala Opicino (8:0).

Naj omenimo, da se bodo vse tekme v obeh pokalih pričele ob 16.00.

Danes in jutri na Opčinah v organizaciji ŠZ Sloga

Mednarodni odbojcarski turnir

Danes se bo na Opčinah začel dvodnevni mednarodni ženski odbojcarski turnir za pokal Bazoviških žrtev. Ekipa Slavija iz Bratislave je v Trst prispela že včeraj in opravila trening tekmo s Slogo Koimpex, po turnirju pa bodo igralke ostale na Opčinah na pripravah do petka. V tem času bodo trenirale dvakrat dnevno, enkrat pa se jim bodo pridružile slogašice, ki bodo z boljšimi igralkami kajpak veliko pridobile.

SPORED TURNIRJA

DANES, 12.9.

16.00: SVŠT Slavija - Fincantieri Tržič
18.00: Sloga Koimpex - Hit Casinò Nova Gorica

JUTRI, 13.9.

9.30: Sloga Koimpex - SVŠT Slavija
11.00: Hit Casinò Nova Gorica - Fincantieri Tržič
15.30: Fincantieri Tržič - Sloga Koimpex
17.00: Hit Casinò - SVŠT Slavija.

INKA

Z lanskega turnirja na Opčinah: na sliki M. Magajne ekipi češkoslovaške Slavije in Sloge Koimpex

Valprapor Imsa bo lahko igral v Štandrežu

Ob obnovitvi telovadnice tudi prijateljski tekmi

Odbojcarski klub Valprapor ima spet svoje igrišče! Po več letih bo naš najmočnejši moški odbojcarski klub (in prvi klub v goriški pokrajini sploh) spet lahko odigral domače tekme v štandreški telovadnici. Vest sicer ni nova, novost pa je v tem, da so se v teh dneh (in v rekordnem času) končala v dvorani obnovitvena dela, za katera sta se skupaj zavzela Občina in društvo. Tvrdka iz Cunea je pod opremila z novo prevleko znamke monoflex, ki je italijanska verzija francoskega taraflex, na katerem se odvijajo vsa najpomembnejša mednarodna tekmovanja.

Že v torek bodo dogodek primereno proslavili. Valpraporova članska ekipa bo namreč s pričetkom ob 20. uri odigrala prijateljsko tekmo z mladinsko ekipo prvoligaša Sisley iz Trevisa, v četrtek pa ob isti uri še z mladinsko ekipo Charra iz Padova. Gre za šestere, ki bosta nastopali v takimenovanem prvenstvu »junior league« (letnik 1974 in mlajši), v katerem igra že veliko obetavnih posameznikov.

Valpraporovci so se medtem vrnili s priprav v Kranjski gori. Vadba je bila nadvse uspešna, odigrali pa so tudi prijateljsko tekmo z Bledom

in izgubili s 3:1, a vedeti je treba, da so pred tekmo opravili šest ur naporenega treninga.

Ker je odbojcarska zveza začetek tekmovanja za italijanski pokal predstavila na prvo soboto v oktobru, se je OK Valprapor lahko odzval tudi vabilo k sodelovanju na turnirju v Izoli, ki bo 26. t.m. Na tem turnirju bodo sodelovala še moštva Izole, Kamnika in Žirovnice.

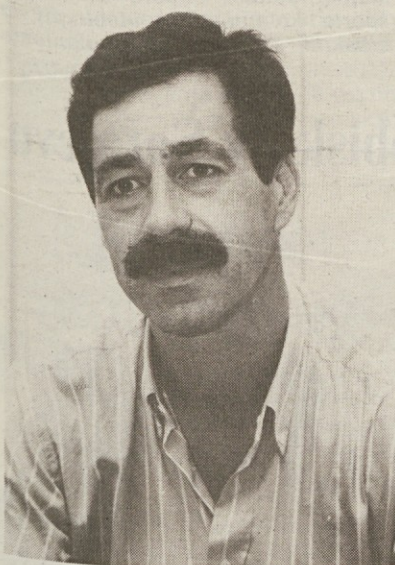
Dekleta Olympie drevi v Trstu

Odbojkarice goriške Olympie bodo niz kvalifikacijskih tekem za prestop v žensko D ligo sklenile danes v Trstu. V telovadnici na Alturi se bodo (s pričetkom ob 18. uri) pomerile z ekipo Polisportiva Cecchinese.

Bolj ali manj jasno je, da si je napredovanje že prislužila šesterka Paluzze (ki je Goričanke premagala v sredo), kljub temu pa ne bi bilo napak, če bi Olympie z zmago sklenila četverboj na drugem mestu, kar bi ji dajalo pravico do nastopa v D ligi, če bi v zadnjem hipu še kakšen deželni ligaš izstopil iz prvenstva.

Mladina Resco na italijanskem pokalu v rolkanju

Naši danes v Veroni

»Duša« rolkanja pri Mladina Resco Boris Bogatec

V Veroni bo danes 10. in zadnje rolkarsko tekmovanje za italijanski pokal. Tekma, ki se bo odvijala na ravninski progi, se bo pričela ob 16. uri.

Na tej tekmi bo seveda nastopilo tudi številno predstavništvo Mladine Resco, na Startu bo namreč kar 28 naših predstavnikov, ki se bodo, predvsem v mladinski konkurenci, skušali uveljaviti.

Mateja Bogatec je že zanesljivo letošnja prvakinja, ne glede na današnje tekmovanje. Današnja preizkušnja pa bo še kako pomembna za Davida Bogatca, ki je trenutno na drugem mestu skupne lestvice. Da bi ohranil to mesto, pa bo moral danes kar dobro opraviti svojo preizkušnjo. Enako velja tudi za Jana Prinčiča, ki bi lahko še izboljšal svojo skupno četrto uvrstitev, seveda če se bo dñanes dobro obnesel.

Mladina Resco pa pričakuje tudi od drugih svojih predstavnikov dobre rezultate. Tu so še Tatjana Kobau, Jelka Bogatec, Erik Tence in v članski kategoriji Gianni Rupil.

Jutri »1. kraški bike slalom«

Kot smo že napovedali bo jutri zjutraj v priredbi Smučarskega kluba Brdina »1. kraški bike slalom«, to je slalom z gorskimi kolesi.

Gre za prvo tovrstno pobudo pri nas, zato pa je še posebej privlačna. Očitno je tudi naletela na dober odziv, če vemo, da se je vpisalo kar 80 tekmovalcev (tako posameznikov, kot pripadnikov devetih klubov), vpis pa je možen še danes ob smučarskem prazniku društva na dvorišču Prosnetnega doma na Opčinah in pred samim začetkom tekme jutri, najpozneje do 9. ure.

čuh Prosnetnega doma na Opčinah in pred samim začetkom tekme jutri, najpozneje do 9. ure.

Tekmovanje se bo odvijalo ob nogometnem igrišču v Repnu, pričelo pa se bo ob 10. uri. Tekmovalci bodo razdeljeni v starostne kategorije. Starejši bodo tekmovali na približno kilometer dolgi progi s 50 vratci, mlajši pa bodo prevzeli 350 m z 21 vratci.

Nagrajevanje bo ob 19. uri na dvorišču openskega Prosnetnega doma.

Naši karateisti v novo sezono

Obdobje brezskrbnih, letos tudi izredno toplih počitnic se počasi končuje, v šolah se bo kmalu pričel pouk, športni delavci pa so že na delu. Tudi pri zamejskem karate klubu Shinkai se bo pričela nova sezona treningov in spoznavanja skrivnosti karateja.

Vodstvo kluba je za poletno obdobje pripravilo za vse člane vrsto zanimivih srečanj in izletov. Poleg izleta s kolesi je najbolj uspel zaključni piknik na Volniku. Izlet v hribe pa je žal odpadel. Na zaključnem pikniku so izrazili željo, da bi prihodnjo sezono organizirali poletni tabor za mlajše karateiste, na katerem bi lahko vsi mlajši člani izpolnjevali pridobljeno znanje. Omeniti je potrebno tudi, da med počitnicami niso mirovale niti članice, ki obiskujejo treninge joge. Pred iztekom poletja pa je predviden še en kolesarski izlet po Krasu.

Treningi karateja bodo tudi v novi sezoni 1992/93 potekali v občinski telovadnici (»Ricreatorio«) v naselju S. Nazario na Proseku po naslednjih urnikih:

Treningi za otroke letnikov 1985/87 bodo dvakrat tedensko, in sicer ob ponedeljkih in petkih od 17. do 18. ure in od 18. do 20. ure, ločeno po stopnjah pasu.

Teningi za mladince/začetnike bodo ob ponedeljkih in petkih od 17. do 18. ure.

Za odrasle začetnike bodo treningi ob torkih in petkih od 19. do 20. ure.

»Višji pasovi« bodo trenirali tedensko, in sicer ob ponedeljkih, sredah in petkih od 19.30 do 21.30.

Enkrat mesečno, dvakrat na teden bodo tudi vaje z utežmi za pridobivanje moči, in sicer ob torkih in četrtek od 20. do 21. ure.

Tečaji joge bodo na sedežu rikreativnega »Savio« na Opčinah ob ponedeljkih od 20. do 22. ure in ob sredah od 20. do 22. ure v prostorih telovadnice osnovne šole v Saležu. Tečaji joge se bodo pričeli oktobra meseca, treninji karateja pa se začnejo 21. t.m.

Vsi tisti, ki bi se radi seznanili z veščinami karateja in joge lahko pridejo na ogled prvih treningov. Za vse informacije pa lahko pokličejo na telefonsko številko 327342 v večernih urah. (R.M.)

Danes in jutri v dolinski telovadnici zanimiv košarkarski turnir

Borovci glavni favoriti

V okviru priprav na skorajšnji začetek košarkarskih prvenstev bo danes in jutri v dolinski telovadnici zanimiv članski turnir. Danes bosta na psoredu polfinalni tekmi, jutri zjutraj pa se bosta najprej poraženca pomerila v malem finalu, zmagovalca pa se bosta potegovala za končno prvo mesto.

Na današnji prvi tekmi se bosta srečali postavi Cicibone Plastere-dilizia in mladinska ekipa Jadrana Farco, sledila pa bo tekma med Borom Radensko in domačo peterko Brega.

Glavni favoriti turnirja so prav gotovo borovci, ki se že nekaj tednov vestno pripravljajo za zahtevno prvenstvo D lige, v vlogi outsiderja pa so mladinci Jadrana, kjer igrajo tudi nekateri bodoči protagonisti prve ekipe istoimenskega kluba. Cicibona in Breg sta šele na začetku priprav, saj se bo Promocijsko prvenstvo pričelo komaj v drugi polovici oktobra, obe ekipi pa bosta za nameček nastopili v nekoliko okrnjeni postavi, vsekakor pa bo turnir kot nalašč tudi za prva preverjenja novih igral-

cev, trenerji posameznih ekip pa bodo lahko testirali uigranost in formo celotnega kolektiva. (VJ)

SPORED TEKEM

DANES, 12.9.

18.00: CICIBONA PLASTERE-DILIZIA - JADRAN FARCO (mladinci)

19.45: BREG - BOR RADENSKA

JUTRI, 13.9.

10.00: FINALE ZA 3. MESTO

11.30: FINALE ZA 1. MESTO

Na sliki D. Križmančiča akcija z lanskega promocijskega prvenstva med Borom Radenska in Bregom.

Na Vrhu turnir v malem nogometu

Na Vrhu je v polnem teku turnir v malem nogometu za 7. memorial Flavio Grillo.

IZIDI: Taipana - Vojščica 6:2; Števerjan - Smrkci 4:3; TNT Bajnišče - Gorjansko 2:0 brez boja; Dobra Mrha - Gabrje 6:1; San Martino - Kostanjevica 8:4; Doberdob - Imsa 7:5.

NADALJNI SPORED

PONEDELJEK, 14.9.: 19.00 Koktail bar - Panzano; 20.00 Rupa/Peč - Slivno; 21.00: Tigr - Štandrež; 22.00 Vrh - Podnanos.

TOREK, 15.9.: 19.00 bulida United Renče - Taipana; 20.00: Števerjan - Banjščice TNT; 21.00: Dobra Mrha - San Martino; 22.00: Doberdob - Vogrsko.

obvestila - obvestila - obvestila

JK ČUPA

vabi vse jadralce, člane Čupe, na društveno regato za kajutne jadralce, ki bo 20. t. m. s startom ob 11. uri v Sesljskem zalivu.

ŠD KONTOVEL

SEKCIJA MINIBASKET sporoča, da je vadba minibasketa na odprtem igrišču Kontovela (v primeru slabega vremena v telovadnici) vsak dan od 17.00 do 18.00 za letnike 1983/84/85 in od 18.00 do 19.00 za letnike 1982/81/80 ter ob ponedeljkih, sredah in petkih za letnika 1986/87 od 16.00 do 17.00.

ZSSDI

obvešča, da tudi letos prireja plavalni tečaj za otroke v bazenu pri Alturi v sodelovanju s PK Bor. Prijave sprejema urad ZSSDI, Ul. sv. Frančiška 20, tel. 635627.

PLAVALNI KLUB BOR organizira od oktobra do maja v bazenu pri Alturi vadbo v plavanju za neplavalce, plavalce in tekmovalce. Vpisovanje od 14. septembra dalje od 18. do 20. ure po telefonu na št. 51377.

PLAVALNI KLUB BOR obvešča udeležence piknika v Črnem vrhu nad Cerknim (1200 m), da

je zbirališče pred hotelom Eta v Cerknem jutri, 13. t.m., ob 11. uri. Vzpon do planinske kočice bo s sedežnico. Priporoča se primerna obutev in obleka.

KK BOR - MINIBASKET

obvešča, da se v torek, 15. t.m., pričenjajo treningi za začetnike, in sicer za letnike od '80 do '86. Treningi bodo dvakrat na teden, v torkih in petkih, od 15. do 17. ure, na stadionu 1. maj. Predviden je prevoz z društvenim kombijem. VPISOVANJE: di-rektno na igrišču, ali pa na tel. 361476 (Corbatti).

ŠD POLET

KOŠARKARSKA SEKCIJA sporoča, da se je pričel tečaj minibasketa za fantke in deklice, ki so rojeni v letih od 1981 do 1986. Vadba je vsak dan na odprtem igrišču Prosnetnega doma na Opčinah (v primeru slabega vremena v telovadnici Pristaniških delavcev pri Briških), kot sledi: od 14.45 do 15.45 za letnike 1986/85/84 in od 15.45 do 16.45 za letnike 1981/82/83. Tečaj vodi Andrej Vremec. Za vse informacije se lahko obrnete na Poletov sedež v Prosnetnem domu na Opčinah vsak dan, razen nedelje, od 10.30 do 13.00 (tel. 213403).

ŠD POLET

KOTALKARSKA SEKCIJA obvešča, da je še odprto vpisovanje za začetniški kotalkarski tečaj. Za informacije tel. na št. 211758.

SK BRDINA

vabi na 1. kraški bike slalom, ki bo 13. t.m. v Repnu pri nogometnem igrišču s pričetkom ob 10. uri. Za informacije tel. na št. 212859 in 299573.

ŠD PRIMOREC

obvešča, da organizira 11., 12. in 13. septembra »praznik športa« v Griži. Pričetek bo vsak dan ob 17.30.

SKD BARKOVLJE

prireja »Nogometni turnir 92«. Vpis ekip bo v sredo, 16. t. m., od 19. do 21. ure na sedežu društva v Ul. Cerreto 12. Turnir se bo pričel v petek, 18. t.m. Za informacije tel. na št. 425105.

SPOROČILO ŠPORTNIM DRUŠTVOM

Sporočamo vsem našim športnim društvom, da sprejemamo obvestila (na tel. št. 040-7796611) le od 8.30 do 12.30.

Naročnina: za Italijo mesečna 23.000 Lir - Letna naročnina za 1992 znaša 276.000 lir. Poštni tekoči račun Založništva tržaškega tiska, Trst 13512348; za Slovenijo: mesečna 450 SLT (dnevna 22 SLT). Letna prednaročnina 5.000 SLT za tiste, ki jo poravnajo do 29. 2. 1992. Žiro računa 50101 - 601 - 85845, ADIT Sežana - Partizanska 75 a, telefon 067/73360; Fax 067/72441.

Oglaš: 1 trgovski modul (šir. 1 stolpec viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni 120.000 lir; ob praznikih povisek 20%; mali oglaš 850 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Iva 19%. Naročila sprejemajo: iz dežele Furlanije-Juljske krajine agencija PUBLIEST Srl (vsak dan od 8.30 do 12.30), Trst, ul. Montecchi 6 - Tel. 7796-611 - Fax 768697; iz drugih dežel v Italiji podružnice SPI; iz Slovenije in Hrvaške STUDIO VISTA d.o.o., Ljubljana, tel.-fax 216155 vsak dan od 9. do 13. ure razen sobote.

primorski

dnevnik

sobota, 12. septembra 1992

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958
ČEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190 - FAX 0432/730462

Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdaja ZTT
Tiska EDIGRAF

Član italijanske
zveze časopišnih
založnikov FIEG

Vedno več delavcev na prisilnem dopustu

MARIBOR — Vodstvo ene največjih tovarn v Mariboru - Tovarne vozil in toplotne tehnike »Boris Kidrič«, je bilo prisiljeno po končanem enomesečnem »kolektivnem dopustu« vseh zaposlenih v tovarni na začetku septembra poslati na »prisilni dopust« več kot 1400 delavcev, za katere v tovarni ni več dovolj dela, saj v tej tovarni podobno kakor v številnih drugih podjetjih v Mariboru in po vsej Sloveniji zaradi gospodarske krize že nekaj mesecev močno upada proizvodnja. Večina delavcev TVT »Boris Kidrič« iz Maribora bo na prisilnem dopustu predvidoma do začetka naslednjega leta, medtem pa bodo prejeli 80 odstotkov svoje redne plače.

V širši mariborski regiji je na začetku nove »delovne sezone« oziroma na začetku novega šolskega leta brezposelnih že več kot 20 tisoč delavcev, več kot 10 tisoč delavcev pa je na takojenovanem »čakanju«, kakor imenujejo v Sloveniji »prisilne dopuste«, ko delavci doma »čakajo na delo« in prejemajo od 70 do 80 odstotkov svoje redne plače. Po tem, ko je delavec, ki so ga v podjetju opredelili za »trajen tehnološki višek delovne sile«, šest mesecev doma na »čakanju«, ga lahko delodajalec odpusti - takšen delavec se znajde na Zavodu za zaposlovanje kot »brezposelni delavec brez lastne krivde«.

Poglavitni razlog za to, da je na začetku novega poslovnega leta v Mariboru toliko delavcev brez dela, je v močnem upadanju obsega proizvodnje, ki se iz meseca v mesec hitreje zmanjšuje. Tako je bil v Sloveniji v letošnjem prvem polletju obseg proizvodnje za 16 odstotkov manjši kakor v prvem polletju lanskega leta, še hitreje pa zadnje mesece upada proizvodnja v Mariboru in drugih starih industrijskih središčih v Sloveniji. V Mariboru bo kakor kaže fizični obseg industrijske proizvodnje letos za več kot polovico manjši kakor pred štirimi leti, ko so štajersko metropolo prvič po vojni zaradi gospodarske in socialne krize pretresli spontani množični delavski štrajki in poulični nemiri ter demonstracije.

Po mnenju vodilnih mariborskih gospodarstvenikov je razlogov za takšno stanje mariborskega in celotnega slovenskega gospodarstva več. Na eni strani se je zaradi razpada nekdanjega jugoslovanskega tržišča močno zmanjšalo povpraševanje na domačem trgu, kjer se podjetja težje oskrbujejo tudi z repromateriali. Po drugi strani pa Slovenija še ni izvedla privatizacije družbene las-

tnine ter temeljito reformirala svojega celotnega gospodarskega sistema zato na gospodarskem področju še vedno prihaja do številnih anomalij, ki so v preteklosti najedale in končno razjedle gospodarstvo v domala vseh socialističnih državah. Direktorji mariborskih tovarn tako opozarjajo, da ne poznajo pogojev gospodarjenja v naslednjem obdobju, da enormno naraščajo proizvodni stroški, da je država predraga, da izvozniki niso ustrezno stimulirani, da dolžniki ne plačujejo računov, da so obresti na kredite oderuške in podobno.

Zaradi zmanjševanja proizvodnje in vseh drugih težav so tudi rezultati poslovanja v mariborskih podjetjih iz meseca v mesec slabši, tako je prvo polletje z izgubo končalo 332 ali 28 odstotkov podjetij v Mariboru, ki so skupno naredila za 8,3 milijarde tolarjev izgub, medtem ko so vsa ostala podjetja v mestu ustvarila za 1,1 milijarde tolarjev profita. V mestu je trenutno 186 podjetij, ki imajo blokirane žiro račune, v njih pa dela preko 30 tisoč delavcev. Domala vsa podjetja imajo tudi velikanske likvidnostne težave, saj vlada v Sloveniji velika finančna nedisciplina - samo mariborska podjetja so bila prisiljena odpisati za 5,5 milijarde tolarjev neizterjanih terjatev od svojih dolžnikov.

Gospodarska kriza je v Mariboru zaenkrat najbolj prizadela strojno, elektro in avtomobilsko industrijo ter elektrogospodarski sistem, s profitom pa delata samo še dve gospodarski panogi - finančno svetovanje s poslovnimi storitvami ter gostinstvo.

Oči mariborskih delavcev in gospodarstvenikov so usmerjene sedaj predvsem v slovensko vlado in parlament, od katerih pričakujejo sistemske rešitve za ponovno ožvitev gospodarstva. »Sram me je, da slovenski parlament, v katerem sedim, še ni sprejel lastniške zakonodaje - zaradi tega premoženje tovarn propada, delavci pa nimajo dela in zaslužka«, je dejal ob nedavnem obisku podpredsednika slovenske vlade Hermana Rigelnika v Mariboru uspešen mariborski zasebni poslovnež ter republiški poslanec Pavle Ledinek in tako najbolj zgovorno povedal, kaj Mariborčani pričakujejo od republiških oblasti: Novi gospodarski sistem, v katerem ljudem ne bo treba »čakati doma«, da jim državna podjetja najdejo delo, pač pa bodo lahko sami s privatno iniciativo storili kaj za sebe in socialno varnost najbližjih, saj vsi vedo, da »čič ne da nič, država pa še manj«. (NIA)

Je »Dinamo« ostanek boljševizma ali simbol protisrbskega odpora?

LJUBLJANA — V pospravljanju »ostankov boljševizma« so v Zagrebu takoj po prvih parlamentarnih volitvah spremenili na stotine imen ulic in trgov. Tako so kljub številnim protestom borcev in demokratične javnosti (predvsem tudi hrvaških Židov) preimenovali tudi Trg žrtev fašizma, češ da bi sicer morali imeti tudi Trg žrtev komunizma. Sicer pa Zagreb ni edini primer zagnanega čiščenja vsega, kar bi spominjalo na stari režim in njegovo enostranskost, pri čemer se tudi novi »ustvarjalci zgodovine« niso uspeli izogniti poskusu »popravljanja in spreminjanja« zgodovine, kar so sicer (v marsičem upravičeno) očitali nekdanjim oblastnikom. Kakor je stari režim pretiraval s preimenovanji starih in novih ulic in trgov predvsem z imeni revolucionarjev, dogodkov in osebnosti iz novejših revolucionarnih zgodovine in tako recimo na tisoče cest, ulic in trgov poimenoval z imenom Tita, Pijade, Kidriča, Ribarja, oktobrske revolucije, partizanskih brigad itd., prav tako je nerazumljiva sedanja želja, ponekod kar pravcata ihta, da bi ta imena zbrisali s slehernega kraja. Ničče ne more zanikati, da je recimo Tito (ne glede na različne in še vedno enostranske ocene njegove vloge) vendarle več kot pol stoletja odločilno vplival na življenje in usodo vseh nekdanjih jugoslovanskih narodov, tudi slovenskega. Prav tako ni moč kar tako zavreči in negirati vlogo drugih osebnosti in dogodkov tega obdobja, pri Slovincih še posebej Kidriča in Kardeža. Seveda pa bi bilo treba pri vsem tem vse skupaj spraviti na pravo mero in v meje dobrega okusa. Pripravljenosti za to očitno ni bilo v starih časih in je očitno ni tudi zdaj.

Vsekakor je nenavadno, da morajo v Sloveniji predvsem borci sami opozarjati na nespametnost (in nekulturnost) poskusov po posameznih občinah, da zbršijo po ulicah in trgih slede, ki spominjajo na NOB. Republiško vodstvo bocev je nedavno opozorilo, da so ponekod pohiteli tudi s preimenovanjem šol in drugih objektov, ki so bili izrecno zgrajeni kot pomniki na osvobodilni boj slovenskega naroda. Najnovejši zaplet pa so zabeležili v Murski Soboti, kjer so se morali borci zoperstaviti preimenovanju Ulice 17. oktobra s Sodno ulico. Borci opozarjajo, da so tega dne fašisti odpeljali v koncentracijska taborišča veliko število Prekmurcev, med katerimi je bilo tudi več sto Sobočanov. Prav tako so borci presenečeni, ker je občinska skupščina sprejela odlok o preimenovanju dosedanjega Naselja prekmurske brigade in zahtevajo, da se naselju vrne to ime.

Kako tragikomično in povsem nerazumljivo lahko izgleda pretirava-

nje v spreminjanju imen pa kažejo že večmesečne polemike in napestosti med privrženci glavnega hrvaškega nogometnega kluba Dinama, ki so ga po naročilu »novih oblasti« na vrat na nos preimenovali v HAŠK Gradjanski. V novem imenu so združili imeni dveh popularnih in rivalskih predvojnih zagrebških nogometnih klubov. Odločilno vlogo pri tem naj bi odigrali mostalgični spomini nekaterih starčkov iz sedanjega hrvaškega režima (pri čemer so omenjali tudi predsednika Tudjmana, čeprav se je on menda še bolj kot za to ime zavzemal za ime Croatia, te njegove želje pa ni bilo moč uresničiti, ker je to lahko samo ime hrvaške državne nogometne reprezentance). Predsednik Hrvaške stranke in veliki hrvaški nacionalist dr. Hrvoje Sosić kar naprej ponavlja, da sta bila Gradjanski in HAŠK njegova velika ljubezen. »Za mene je Gradjanski, še posebej iz obdobja preden so ga likvidirali komunisti - neponovljiv. Celo v hrvaškem političnem leksikonu sem omenil enajsterico Gradjanskega, ki je bila potem zvečine potisnjena v boljševiški Dinamo. Zato bom vselej za Gradjanski, če pa je že potrebno tudi za HAŠK - Gradjanski.«

Nekdo se je torej spomnil, da je Dinamo boljševistično ime, ki ne pristaja novi Hrvaški in to je bilo očitno dovolj. Zdaj pa začudeno ugotavljajo, da navijači HAŠK - Gradjanskega na tekмах še vedno vztrajno vzklíkajo - Dinamo, v najnovejši anketi zagrebških Sportskih novosti pa se je od 8799 anketiranih

kar 8418 opredelilo za vračanje imena Dinamo! Zdaj mnogi in ugledni javni delavci ugotavljajo, da je HAŠK - Gradjanski nemogoča skovanka in da Dinamo v hrvaških pogojih sploh ni pomenil simbol boljševizma, ampak pripadnost pravemu hrvaštvu. Dr. Zdravko Tomac, član vodstva SDP Hrvaške in donedavni podpredsednik hrvaške vlade je izjavil, da so v njegovi družini Dinamo vselej doživljali kot nekaj najbolj hrvaškega - kot simbol hrvaštva. »Ko je nekdo dejal "dinamovec", je to pomenilo - Hrvat.« »Dinamo je klub sedanjega časa, z njim so rasle generacije po drugi svetovni vojni, skupaj z njim so preživljale srbske žalitve in udarce,« meni Milan Artuković, direktor velike zagrebške tovarne Franck Matija Katičić, direktor hrvaške letalske družbe pa misli, da bi bilo teba najti neko ustreznije ime, ki bo zadovoljilo vse, kajti »Dinamo kljub vsemu kar je uresničil na športnem in političnem področju in pri odporu srbokomunizmu, mnoge Hrvate spominja na komunizem, posebej na ruskega, dobro znano pa je, koliko zla je komunizem prinesel Hrvaški in Hrvatoma...« Jakov Sedlar, direktor hrvaške Drame pa vztraja, da je treba vrniti ravno ime Dinamo. »V 46 letih svojega obstoja je ta kljub zabeležil številne športne uspehe na domači in mednarodni sceni, vzgojil generacije odličnih igralcev in reprezentantov, najpomembnejše pa je, da je bil od nastanka simbol odpora hrvaškega športa komunistični ideologiji in srbskim športnim manipulantom.« (NIA)

Cyrus Vance na obisku v Sarajevu

Posebni odposlanec OZN Cyrus Vance (desno) s čelado in neprobojnim jopičem v pogovoru s častnikom Unproforja med svojim boiskom v Sarajevu (AP)

LJUBLJANA — Med redkimi zakoni iz svežnja volilne zakonodaje, ki uživajo popolno podporo vseh strank, je osnutek zakona o volilni kampanji, ki ga je pripravilo Kacinovo ministristvo za informiranje. Zato pa nekatere določbe iz tega zakona čedalje bolj burijo duhove med slovenskimi novinarji. Društvo novinarjev Slovenije je pred nekaj dnevi objavilo celo protestno izjavo, v kateri predvsem opozarja na nevzdržnost 5. člena v osnutku zakona, ki med drugim določa informativno-političnim javnim glasilom »v delno javni ali družbeni lasti«, da morajo del prostora ali časa dati brezplačno na razpolago za potrebe volilne kampanje, obenem pa uredništvom odreka vsebinsko pristojnost nad tem prostorom. Upravni odbor Društva novinarjev ocenjuje, da gre za nesprejemljiv poseg v podjetniško in vsebinsko samostojnost teh glasil. Če država želi tudi malim in manj premožnim strankam omogočiti brezplačno oglaševanje, lahko to stori z zakupom, ne pa z zaspegom časopišnih strani in programskega časa, meni DNS.

Po mnenju vodstva Društva slovenskih novinarjev je nevzdržno, da zakonski osnutek dela razliko med »družbenimi« in zasebnimi mediji, čeprav je zakonodajalcu znano, da družbeni mediji še nimajo znanega lastnika, predvsem zaradi tega, ker država še ni ustvarila zakonskih pogojev za to. Takšno določilo bi tudi praktično suspendiralo še veljavni zakon o javnem obveščanju, po katerem imajo glavni oziroma odgovorni uredniki izključno pristojnost nad programom in časopisom ter odgovarjajo tudi za vsebino propagandnih sporočil - torej imajo teoretično in praktično pravico zavrniti tudi objavo plačanega oglasa, v kolikor bi s tem kršili zakon, oziroma škodili ugledu medija, še dodaja upravni odbor Društva novinarjev Slovenije. V pogovoru za ma-

Ogrožena podjetniška in vsebinska samostojnost slovenskih medijev?

riborski Večer je minister za informiranje Jelko Kacin še pred objavo tega protesta Društva novinarjev Slovenije dejal, da je namen zakona o volilni kampanji, da bi vnesel pravila igre in racionalnost v sklep volilnega boja. Kacin je opozoril, da bo, ko gre za časopišni prostor, ki bi ga časopisi morali dati brezplačno na razpolago za potrebe volilne kampanje, ustanovljen koordinacijski odbor za vse časopise, kjer bodo dogovorjena pravila igre. Novinar Večera je ministra Kacina opozoril, da »medijski prostor ni nikjer zastonj«. Ponovil je mnenje poslanca Frančka Rudolfa (ki je direktor radia Slovenija), da je vrednost medijskega prostora, ki bi ga na ta način slovenska država »nacionalizirala« več milijonov mark. Novinarja je zanimalo ali se lahko zgodi, da bi analogno z »zaplenbo lastnine medijev zaradi enakopravnosti strank v volilnem boju družbenim podjetjem naložili, da vam predajo avtomobile ali za 24 dni poslovne prostore? Saj so tudi družbeni...«

»Je razlika,« je odgovoril minister za informiranje Jelko Kacin.

»Tega nismo nikoli predlagali... Pogovarjamo se o volilni kampanji. Ta pa je mogoča le s pomočjo medijev. Naš namen je, da bi uvedli red in se izognili strankarskemu izsiljevanju uredništev. Govorimo le o tem, da se strankam enakopravno omogoči objava minimalnega programa... V medijih je oglašni del, ki je vreden milijone

mark, in tisti del, kjer so novice. Vaša stvar je, kje boste ta obvezni del objavili. V strankah pa se bomo najbrž morali dogovoriti, da tega nobena ne bo izrabljala v propagandne namene...« Na vprašanje, zakaj zakon ne zavezuje tudi zasebnih medijev, je minister Kacin dejal, da je to mogoče samo pri javni lastnini. »Kjer ne gre za javno lastnino, tega neplačanega prispevka ni. To, da je nekdo vložil denar v medij, mu zagotavlja, da takšnega posredovanja ne bo.« Na pripombo, da takšnega zakona ne poznajo v nobeni državi, s katerimi bi se Slovenija rada primerjala, in pometakem slovenski predlog predstavlja dvomljiv eksperiment, je Kacin odgovoril, da ne gre za noben eksperiment.

»Slovenija je prišla iz obdobja socializma, družbene lastnine... Ko bo proces lastninjenja v Sloveniji končan, takšne možnosti ne bo več. Drži pa, da se drugod zakonodaja na tem področju res ukvarja le z elektronskimi mediji.«

V prvih razpravah v skupščinskih odborih je dobil zakon pozitivne ocene, glede sporne določila »o brezplačnem odstopanju prostora« je imel zaznavnejše pomisleke le poslanec Liberalne demokratske stranke Jože Zakonjšek, ki je začuden vprašal, kje na svetu počnejo kaj takega. Zakonjšek meni, da bi stranke morale dobiti denar od države ali pa si priskrbeti denar, da bi z njim plačale objave.

Javno informiranje je seveda izjemno pomemben del vsake predvolilne kampanje. Rešitve, ki

se ponujajo zdaj, pa očitno niso dovolj premišljene. Vsekakor bi bilo bolje, če bi Društvo novinarjev in časopišne in druge medijske hiše imeli možnost, da same ali pa skupaj z državnimi in skupščinskimi organi določajo, kaj naj bo brezplačno in kaj plačana reklama. Bilo bi normalno in zelo demokratično, če bi se vsi izdajatelji listov in televizijskih in radijskih programov skupaj z Društvom novinarjev (brez diktata države) dogovorila o skupnih in enakih kriterijih pri predstavljanju programov posameznih strank, saj bi moralo biti temeljito informiranje o tem etična zaveza slehernega glasila, ki se šteje za neodvisno. Šele tedaj, ko so bralci in poslušalci korektno spoznani s konkretnimi usmeritvami posameznih strank, šele lahko steče kritika, polemika in vse tisto, kar sicer sodi v predvolilni boj. Zdaj pa niti ni znano, katera glasila so še toliko »javna« in »družbena«, da bi morala (po diktatu zakona) objaviti minimalni program in katera ne. Ali so to Delo, Dnevnik in Večer, Slovenec pa že ne, ker je bil pač ustanovljen pred nedavnim, čeprav je za njegovo ustanovitev prav slovenska vlada (v času predsednikovanja Lojzeta Peterleta) namenila precej denarja. Ali to pomeni, da bi lahko po zakonu - samo Slovenec kot podjetje z znanim lastnikom - samostojno odklonil objavo programov nekaterih strank, čeprav je bil ustanovljen z državnim denarjem za »pluralizacijo medijev«? Prav tako zdaj še ni jasno, kakšen naj bi bil minimalni obseg prostora za »programsko predstavljanje posameznih strank«. Novinarji bi vsekakor morali biti zainteresirani, da takšne svoje programe »izvirno« predstavijo stranke same, saj bi se sicer lahko zgodilo, da bi bili spet novinarji krivi za »slab izbor« ali celo »sovražne manipulacije«. (NIA)